

MATEOQ QELQASQAN EVANGELIO

(Evangelio de Mateo)

Griego simimanta quechua simiman t'ikrasqa
Puno hap'iypi tiyaq runakunapaq

MATEOQ QELQASQAN EVANGELIO

Griego simimanta quechua simiman t'ikrasqa

Puno hap'iypi tiyaq runakunapaq

T'ikraqkuna: Hilario Huanca Mamani ss.cc.
Hermann Wendling ss.cc.

Ad experimentum

JESUSPAQ ÑAWPAQNINKUNA

1,1-17 // Lc 3,23-38

¹Jesuscristoq tununkunamanta qelqa, payqa Davidpaq churin hinallataq Abrahanpaq churin. ²Abrahán karqan Isaacpaq taytan, Isaactaq Jacobpaq taytan, Jacobtaq Judáq taytan hinallataq wayqenkunaqta. ³Judá karqan Farespaq hinallataq Zeraq taytan, Tamartaq karqan mamanku. Farés karqan Esronpaq taytan, Esrón Arampaq taytan, ⁴Arám Aminadabpaq taytan, Aminadab Naasonpaq taytan, Naasón Salmonpaq taytan, ⁵Salmón Boozpaq taytan, Rahabtaq karqan maman; Booz karqan Obedpaq taytan, Ruttaq karqan maman. ⁶Obed karqan Jeséq taytan, Jesé rey Daviqaq taytan. David Salomonpaq taytan, Uriaspaq warmintaq karqan maman. ⁷Salomón karqan Roboampaq taytan, Roboám Abiaspaq taytan, Abías Asáq taytan, ⁸Asá Josafatpaq taytan, Josafat Jorampaq taytan, Jorám Ociaspaq taytan, ⁹Ocías Joatampaq taytan, Joatám Ajazpaq taytan, Ajaz Ezekiaspaq taytan, Ezekías Manasespaq taytan, ¹⁰Manasés Amonpaq taytan, Amón Josiaspaq taytan, ¹¹Josías karqan Jeconíaspaq taytan hinallataq wayqenkunaqta, Babilonia suyuman mithmasqa kasqanku watakunapi. ¹²Hinaspa, Babiloniaman mithmasqa kasqanku qhepaman, Jeconías karqan Salatielpaq taytan, Salatiel Zorobabelpaq taytan, ¹³Zorobabel Abiudpaq taytan, Abiud Eliakimpaq taytan, Eliakim Azorpaq taytan, Azór Sadokpaq taytan, ¹⁴Sadok Akimpaq taytan, Akim Eliudpaq taytan, ¹⁵Eliud Eleazarpaq taytan, Eleazarr Matanpaq taytan, Matán Jacobpaq taytan, ¹⁶Jacob Joséq taytan, Josetaq Maríaq qharin, Mariamantataq paqarirqan Cristo nisqa Jesús. ¹⁷Chay hina llapan wiñaykuna Abrahanmanta Davidkama karqanku chunka tawayoq wiñaykuna, chunka tawayoqtaq Davidmanta Babiloniaman mithmasqa kasqankukama hinallataq chunka tawayoq Babiloniaman mithmasqa kasqankumanta Cristokama.

JESÚS PAQARIN MARIAMANTA

1,18-25 // Lc 2,1-7

¹⁸Ahinan Jesucristoq paqarisqan karqan: Maman María rimanakuña kasqa Josewan; ichaqa manaraq huñu tiyashaqtinku, ukhuripurqan wawa onqoq, Espiritu Santoq ruwasqanpi. ¹⁹Qosan, José, saqepuyta yuyaykurqan; ichaqa chanin runa kaspá, ch'inllapi ruwayta munarqan ama p'enqapi tarichinanpaq. ²⁰Hinata yuyaykushaqtin, mosqoyninpi ukhurimurqan Apuq huk angelnin nispa:

“José, Davidpaq churin, ama manchaykuychu warmiyki Mariata wasiykiman apayta; imaraykuchus chay wawa suyasqanqa Espiritu Santoq ruwasqanmi. ²¹Paymi huk wawata wachanqa, qantaq sutinchanki Jesús nispa, imaraykuchus paymi qespichinqa llaqtanta huchankunamanta”.

²²Tukuy kaykuna ruwakurqan, profetaq siminmanta, Apuq nisqan hunt'akunanpaq:

²³“Warma sipasmi onqoq tarikunqa hinallataq huk qhari wawata wachakunqa, hinataq sutichanqaku Emanuel, kay sutitaqmi nin: Diosqa noqanchiswanmi”.

²⁴José mosqoyninmanta rikch'arispá, ruwarqan Apuq angelnin kamachisqanman hina, warmintataq paywan apakapurqan.

²⁵Manaraq José Mariawan puñurqanchu pay

wawata wachakunankama, Josetaq Jesús nispa suticharqan.

LLOQ'E SUYUMANTAMANTA HAMUNKU YACHAYNIYOQKUNA

2,1-12

²Jesús Judea hap'iy Belén llaqtapi paqariqtin, rey Herodespaq p'unchayninkunapi, lloq'è suyumanta huk yachayniyoq runakuna chayamurqanku Jerusalén llaqtaman, ²nispa:

“¿Maypin tarikun kunan paqarimuq Judiokunaq Reynin? Imaraykuchus lloq'è suyupi qoyllorninta rikuspa hamuyku payta yupaychaq”.

³Chayta uyarispa, rey Herodesqa paywan llapan Jerusalén llaqtantin muspharirqanku.

⁴Hina huñurirqan llapan llaqtaq umalliq paqonkunata hinallataq qelqa yachachiqninkunata, hinataq mashkhachirqan maypis Cristoq paqarinan kasqanta. ⁵Paykuna kutichirqanku:

“Judea hap'iy Belenpi, imaraykuchus ahinan profetaq qelqasqan kashan: ⁶“Qantaq Belén, Judaq hallp'an, manan ashwan huch'uychu kanki Judaq hatun llaqtankunaq ukhunpiqa; imaraykuchus qanmantan lloqsinqa huk kamachikuq, paytaq michinqa Israel llaqtayta”.

⁷Hinaqa Herodes waharirqan yachayniyoqkunata pakallapi, hina paykunata tapurqan ima p'unchay chay qoyllor ukhursqanta. ⁸Chaymantataq paykunata kacharqan Belén Ilaqtaman, nispa:

"Puririychis, hinaspataq tapurimuychis allinta chay wawamanta. Tarirqospataq willawankichis, noqapis purispa yupaychanaypaq".

⁹Paykunataq reypaq rimasqanta uyarispa ripurqanku hinaspataq ukhurimurqan Iloq'e suyupi rikusqanku qoyllor imachus puririrqan paykunaq ñawpaqenta, wawaq kasqan pataman chayaspa sayaykunankama. ¹⁰Chay qoyllorta rikuspa, sinchitapuni kusikurqanku.

¹¹Wasita waykuykuspa rikurqanku wawata María mamantawan, qonqorikuspataq wawata yupaycharqanku hinallataq qhapaq q'epinkuta kicharispá apahatarqanku qorita, inciensota mirratawan. ¹²Chaymanta mosqoypi yuyaychasqa karqanku ama Herodesman kutinankupaq, hina kutipurqanku Ilaqtankuman wak ñanta.

WAWATA EGIPTOMAN AYQECHINKU 2,13-15

¹³Maypacha yachayniyoqkuna kutipuyqinku, Apuq Angelnin mosqoyninpi ukhurirqan Joseman, nispa:

"Sayariy hinaspataq wawata mamantawan hap'ispa ayqechiy Egipto Ilaqtaman. Chaypitaq tiyamuy willakamunaykama imaraykuchus Herodesmi wawata mashkhanqa wañuchinanpaq".

¹⁴José sayarithapispa, chay tuta pacha, hap'irqan wawata mamantawan hinaspataq ripurqan Egipto Ilaqtaman. ¹⁵Chay Ilaqtapitaq tiyamurqan Herodespaq wañunankama. Hinapin hunt'akurqan profetaq siminmanta Apuq nisqan:

"Egiptomanta churiyta wahampurqani".

HERODES WAWAKUNATA **WAÑUCHIN BELENPI**

2,16-18

¹⁶Hina Herodesqa yachayniyoqkunaq q'otusqanta yachaspa anchata phiñakurqan hinaspataq kamachirqan Ilaqan Belén Ilaqtapi muyuyninpiwan, ishkay wataman chayashaq qhari wawakunata wañuchinankupaq, imayna yachayniyoqkunata tapusqan kutiman hina.

¹⁷Hinan hunt'akurqan profeta Jeremiaspaq nisqan:

¹⁸"Ramá Ilaqtapi uyarikurqan huk kunka, nanay waqaykuna hinallataq ancha Ilaikiykuna; chayqa Raquelmi waqashan wawankunamanta, manataqmi munanchu sonqochakuyta paykuna manaña kapuqtinku".

JOSE MARIPIWAN KUTINPUNKU **NAZARET LLAQTAMAN**

2,19-23

¹⁹Maypacha Herodes wañupurqan hina Apuq angelnin Egiptopi ukhurirqan mosqoyninpi Joseman, nispa:

²⁰"Sayariy, hap'iy wawata mamantawan hinaspataq puriy Israel hallp'aman imaraykuchus wañukapunkuñan wawa wañuchiya munaqkunaqa".

²¹Paytaq sayarispa, wawata mamantawan hap'ispa waykupurqan Israel hallp'aman. ²²Ichaqa Arquelao, Herodes taytanmanta sayaspa, Judeaq reynin kasqanta uyarispa, manchaykurqan chayman riyta. Mosqoypi yuyaychasqa purirqan Galilea hap'iyman.

²³Hinaspataq tiyaq ripurqan Nazaret nisqa Ilaqtaman; hinapi hunt'akurqan profetakunaq nisqan: Sutichanqaku 'Nazoreo'.

JUAN BAUTISTA WILLAKUN **JESUSPAQ HAMUNANTA**

3,1-12 // Mc 1,1-8; Lc 3,1-9.15-17; Jn 1,19-28

³Chaqay p'unchaykuna ukhurimurqan Juan Bautista willakuspa Judeaq waqt'a pampanpi. ²Nirqan:

"Diosman kutirikuychis, imaraykuchus hanaq pachaq kamachiyninqa qayllamushanñan".

³Kay runan, pimantachus, profeta Isaiasqa rimarqan nispa: 'Waqt'a pampapi wahakuqpaq kunkan: Halleh'aychis Diospaq ñanninta, kushkachaychis purinanta'.

⁴Chay Juanpaq p'achan karqan kamelloq willmanmanta chumpintaq qaramanta. Mikhuynin karqan ch'illikukuna salqa mishk'ipiwan. ⁵Hinaqa Iloqsimurqanku payman Jerusalén Ilaqta, hinantin Judea hinallataq Jordanpaq hinantin muyuynin.

⁶Hinaqa bautizachikurqanku Juanwan Jordán mayupi huchankuta reqsikuspa. ⁷Ashkha fariseokunaq hinallataq saduceokunaq bautismonman hamusqanta rikuspa, paykunata nirqan:

"Mach'aqwa miraykuna, ¿Pin yachachirqasunkichis chay chayamuq ñak'ariymanta ayqeriyta? ⁸Rikuchiychis, ari, cheqaqta Diosman kutipusqaykichispaq rurunkunata, ⁹amataq munaychischu qankuna ukhupi niyta: 'Noqaykuqtaqa Abrahanmi taytayku'. Imaraykuchus niykichis: Diosqa atinmi Abrahanpaq wawankunataqa kay rumikunamantapas orqoyta. ¹⁰Hachaqa kashan sach'aq chakinpiñan, hina sapanka mana allin ruruq sach'ataqa sinkuspa ninaman wikch'upunku. ¹¹Noqa bautizaykichis unuwan Diosman kutirikunaykichispaq. Ichaqa noqaq qhepayta hamuqqa noqamanta ashwan atiyniyoqmi, noqaqa manan atiymanchu husut'allan apaytapas. Paymi bautizasunkichis Espiritu Santowan hinallataq ninawan. ¹²Paypaq makinpiñan kashan horquilla, trigota ichhumanta t'aqanqa, waqaychanqa trigonta truhanpi ichaqa ichhutataq ruphachipunqa mana wañuq ninapi".

JESÚS BAUTIZACHIKUN

3,13-17 // Mc 1,9-11; Lc 3,21-22

¹³Hina Jesús hamurqan Galileamanta Jordanman Juanta maskhaspa paywan bautizachikunanpaq. ¹⁴Ichaqa Juan mana munaspa payta nirqan:

"Noqan bautizachikunay qanwan, ¿Qantaqchu noqaman hamunki?"

¹⁵Jesusta kutichirqan:

"Kasukuy kunan imaraykuchus allinmi kanqa tukuy chaninta hunt'ananchis".

Hinaraq Juanqa kasukurqan.

¹⁶Bautizarqochikuspa pacha Jesús unumanta lloqsimurqan. Hina hanaq pacha payman kicharikurqan, chaypitaq rikurqan Diospaq Espiritunta urpi hina uraykamuqta, pay pataman hamuqta. ¹⁷Hinallataq uyarikamurqan hanaq pachamanta huk kunka, nispa:

"Kaymi munasqa churiy; paypin kusikuni".

JESÚS WATEQACHIKUN WAQT'A PAMPAPI

4,1-11 // Mc 1,12-13; Lc 4,1-13

⁴Hinaspa Espiritu Jesusta aparqan waqt'a pampaman saqra wateqananpaq. ²Mana mikhurqanchu tawa chunka p'unchay tawa chunka tutantin ichaqa qhepañiqman yaraqachikurqan.

³Hina qayllaykurqan wateqaq, nispa:

"Sichus Diospaq churinpuni kanki chayqa, kamachiy chay rumikunata t'antaman kutinanpaq".

⁴Ichaqa Jesús kutichirqan:

"Qelqasqan kashan: Manan t'antallawanchu kawsan runaqa, ashwanpis llapan Diospaq siminmanta lloqsimuq rimaywanmi".

⁵Chaymantataq saqra aparqan Jerusalén llaqtaman, chaypitaq sayaykuchirqan temploq wichay kaq cheqas patanpi. ⁶Hinaspataq nirqan:

"Sichus Diospaq churinpuni kanki chayqa, wikch'uykukuy urayman, imaraykuchus qelqasqan kashan: 'Angelninkunata kamachinqa qanpaq, paykunan apasunkiku makinkupi ama chakiyki ima rumikunapipas takakunanpaq'".

⁷Jesusta kutichirqan:

"Qelqasqa kashallantaqmi: Aman Apu Diosniykitaqa wateqankichu".

⁸Wakmanta saqraqa aparqan huk hatun orqo pataman, chay patamantataqmi qhawarichirqan hinanatin kay pacha qhapaq suyukunata hinallataq gloriankuta. ⁹Hinaspataq payta nirqan:

"Qosqayki kaykunata llapallanta, sichus qan qonqorikuspa yupaychawanki hina".

¹⁰Hinataq Jesusqa kutichirqan:

"Ripuy Satanás, qelqasqa kashallantaqmi: Apu Diosnillaykitan yupaychanki, pay sapallantataq servinki".

¹¹Hina saqraqa saqepurqan, chaymantataq angelkuna Jesusman chimpanqan hinallataq payta servirqan.

JESÚS QALLARIN HANAQ PACHAQ KAMACHIYNINTA WILLAKUYTA

4,12-17 // Mc 1,14-15; Lc 4,14-15

¹²Jesús, Juan Bautista wisq'asqankuta uyarispa karunchakapurqan Galilea llaqtaman.

¹³Ichaqa Nazaret llaqtata saqespa, ripurqan Cafarnaún llaqtapi tiyapuq, qocha kantupi, Zabulón Neftaliwan llaqtakunaq qorpanpi.

¹⁴Hinapi hunt'akurqan profeta Isaiaspaq nisqan:

¹⁵Zabulón hallp'a, Neftalí hallp'a, hatun gocha kantupi kaq ñan, Jordanpaq wasanpi, Galilea mana Dios reqsiqkunaq llaqtan. ¹⁶Tutayaqpi tiyaq llaqta rikurqan huk hatun k'anchayta; wañuypaq suyunpi hinallataq llanthunpi tiyaqkunapaq huk k'anchay paqarimurqan'.

¹⁷Chaymanta Jesusqa qallarirqan willakuyta, nispa:

"Diosman kutirikuychis imaraykuchus hanaq pachaqa kamachiynin qayllamushanña".

JESÚS WAHAN ÑAWPAQ YACHAQAQNINKUNATA

4,18-22 // Mc 1,16-20; Lc 5,1-11

¹⁸Jesús Galilea llaqtaq qocha kantunta purishaspa rikurqan ishikay wayqekunata, Pedro sutichasqa Simonta hinallataq wayqen Andresta, qochaman llukuta wikch'uykushaqta imaraykuchus paykunaqa karqanku challwa hap'iq.

¹⁹Jesús paykunata nirqan:

"Hamuychis noqaq qhepayta, hina qankunata kutichisqaykichis runakuna hap'iqta".

²⁰Kikin ratu pacha, llukukunata saqerparispa qhepanta purirqanku.

²¹Chaymanta ñawpaqman purishaspa rikurqan wak ishikay wayqekunata: Zebedeoq churin Santiagota hinallataq wayqen Juanta, balsankupi taytankuwan llukunkuta hallch'ashaqta; hina Jesusqa waharillarqantaq.

²²Paykuna, kikin ratullataq balsankunata taytankutawan saqerparispa qhepanta purirqanku.

JESÚS YACHACHIN HINALLATAQ HAMPIN

4,23-25 // Lc 6,17-19

²³Jesús purirqan hinantin Galilea llaqtanta sinagogankunapi yachachispa hinallataq kamachiypaq allin willakuyninta willaspa, hinallataq hampispa tukuy onqoyta tukuy nanaytawan llaqtapi.

²⁴Rimaykuna lloqsirqan paymanta hinantin Siria hap'iyman. Apamurqanku payman llapan mana allin kaqkunata, imaymana onqoykunawan hinallataq nanaykunawan ñak'ariqkunata, saqraq hap'isqankunata, t'ukukunata, such'ukunatapas, hinataq hampirarqan paykunata. ²⁵Jesupa qhepanta purirqanku ashkha runakuna: Galilea, Decápolis, Jerusalén, Judea llaqtakunamanta hinallataq Jordán wasapi kaq hap'iykunamanta.

JESUSPAQ ÑAWPAQ RIMASQAN: ORQO PATAPI 5-7

⁵Jesús, ashkha runakunata rikuspa seqahatarqan orqo pataman. Chaypi tiyaykuqtintaq yachaqaqninkuna payman qayllaykurqan.

KUSISQA KAQKUNAMANTA

5,1-12 // Lc 6,20-23

²Hinaspataq rimayta qallarispera, yachachirqan nispa:

³"Kusisqa kanku Diosllaman mak'allikuq wakchakuna, imaraykuchus paykunaqta hanaq pachaqa kamachiynin.

⁴Kusisqa kanku waqaypi puriqkuna, imaraykuchus paykunan sonqochasqa kanqaku.

⁵Kusisqa kanku llamp'u sonqokuna, imaraykuchus paykunan chaskinqa kay hallp'ata.

⁶Kusisqa kanku chanin kay rayku yaraqasqa hinallataq ch'akisqa puriqkuna, imaraykuchus paykuna saksachisqa kanqa.

⁷Kusisqa kanku khuyapayakuqkuna, imaraykuchus paykuna tarinqakun khuyapayakuyta.

⁸Kusisqa kanku ch'uya sonqoyoqkuna, imaraykuchus paykuna rikunqakun Diosta.

⁹Kusisqa kanku allin kawsaypaq llank'aqkuna, imaraykuchus paykuna Diospaq churinkuna sutichasqa kanqa.

¹⁰Kusisqa kanku chanin kay rayku qatiykachasqa kaqkuna, imaraykuchus paykunaqta hanaq pachaqa kamachiynin.

¹¹Kusisqa kankichis, sichus noqa rayku wahach'asunkichis, qatiykachasunkichis, imaymana mana allinkunata qankunamanta rimanqaku hina.

¹²Kusikuychis hinallataq q'ochukuychis, imaraykuchus qankuna ancha reqsisqa kankichis hanaq pachapi imaraykuchus kaqllatataqmi qatiykacharqanku qankunamanta ñawpaq profetakunatapis.

KACHIMANTA, K'ANCHAYMANTAWAN RIKCH'ANACHIYKUNA

5,13-16 // Mc 9,50; Lc 14,34-35

¹³Qankunan kankichis kay pachapaq kachi; ichaqa sichus kachi q'aymayapunqa hinari ¿imawantaq kachichakunqa? Manañan

imapaqpis allinñachu, ashwanpas hawaman wikch'una kapun runakunaq sarupunanpaq.

¹⁴Qankunan kankichis kay pachapaq k'anchay. Manan pakakunmanchu huk orqo patapi sayaq llaqta. ¹⁵Manan pipas hap'ichinmanchu huk k'anchayta huk k'anallawan pakaykunanpaq, ashwanpis huk k'anchana pataman churaykun, llapan wasipi kaqkunata k'anchananpaq. ¹⁶Hinata k'anchachun k'anchayniykichis runakunaq ñawpaqenpi, allin ruwasqaykichista qhawarispa, yupaychanankupaq hanaq pachapi kaq Taytaykichista.

KAMACHIKUYMANTA

5,17-20

¹⁷Ama yuyaykuychischu noqaq hamusqayta kamachikuyta hinallataq profetakunaq qelqasqan chinkachiq. Manan hamuni chinkachiqchu ashwanpis hunt'achiqmi. ¹⁸Cheqaqtan niykichis: Hanaq pacha hinallataq kay pacha tukukunankama, manan huk huch'uy qelqallapis chinkanqachu hunt'akunankama. ¹⁹Mayqenchus mana kasunqachu huk ashwan huch'uy kamachikuyta, kaqllataq runakunata yachachinqa hinaqa chay runa sutichasqa kanqa ashwan huch'uy hanaq pachaq kamachiyninpi. Ichaqa mayqenchus hunt'anqa hinallataq yachachinqa kasukuyta hinaqa sutichasqa kanqa hatun hanaq pachaq kamachiyninpi.

²⁰Noqa niykichis: Sichus qankunaq chanin kayniykichis mana kanqa ashwan ashkhachu qelqa yachachiqkunaqta hinallataq fariseokunaqta hinaqa, manan waykunkichischu hanaq pachaq kamachiyninman.

PHISHQA KAQ KAMACHIKUYMANTA

5,21-26

²¹Qankuna uyarirqankichisñan tunukunaman nisqata: 'Aman wañuchinkichu, wañuchiqa huchachasqan kanqa'. ²²Ichaqa noqa niykichis: Llapan wayqenpaq phiñakuqqa huchachasqan kanqa. Wayqenta 'lonlo' niqqa huchachasqan kanqa Sanedrinpaq ñawpaqenpi hinallataq 'loqhe' niqqa ukhu pacha ninaman wikch'uykapunan kanan. ²³Chay rayku, sichus Diospaq altarnin pataman apahataykita churaykushaspa chaypi yuyarinki huk wayqeyki qanwan cheqninasqa

kaqta hinaqa, ²⁴altarpaq ñawpaqenman apahataykita saqeykuspa kutiriy hina ñawpaqta wayqeykiwan pampachanakuy, hinasparaq wakmanta puririy apahataykita churaykuq. ²⁵Awqaykiwan usqhayta halleh'apuy huñu ñantaraq purishaspa; mana hinaqa awqayki chaninchaqman qopusunki, chaninchaqtaq guardiaman, hina carcelman wisq'aykusunkiku. ²⁶Cheqaqtan niyki: Chaymanta manan lloqsimunkichu llapan manuykikunata kutichipunaykikama.

SOQTA KAQ KAMACHIKUYMANTA

5,27-32 // Mc 10,11-12; Lc 16,18

²⁷Qankuna uyarirqankichis nisqata: 'Aman wasanchankichu'. ²⁸Ichaqa noqa niykichis: Pichus huk warmita qhawarin munapayakuspa chayqa chay warmiwan wasanchañan sonqonpi. ²⁹Sichus paña ñawiyki huchaman urmaykuchisunki chayqa, orqorquspa wikch'upuy karuman; imaraykuchus allinmi qanpaq kanqa ukhuykimanta huk chikan kaq chinkan, ichaqa mana llapan ukhuykichu wikch'ukunqa ukhu pachaman. ³⁰Sichus paña makiyki huchaman urmachisunki chayqa, kuchurparispa wikch'upuy karuman, imaraykuchus allinmi qanpaq kanqa ukhuykimanta huk chikan kaq chinkan, ichaqa mana llapan ukhuyki ripunqachu ukhu pachaman.

³¹Nisqallataqmi karqan: 'Pichus warminmanta t'aqakuqqa, qopuchun huk t'aqanakuy qelqata'. ³²Ichaqa noqa niykichis: Llapa qhari warminmanta t'aqakuqqa, mana wasanchay kashaqtin, warminta wasanchay huchaman tanqaykun. Hinallataq pichus kasaraku huk haytarata warmiwan chayqa wasanchakullantaq paypas.

DIOSPAQ SUTINTA AYSARIYMANTA

5,33-37

³³Uyarillaqtaq kankichis tunukunaman nisqata: 'Ama llullakuspa Diospaq sutinta aysarinkichu, hinallataq Apuman hunt'anki sutinta aysarisqaykita'. ³⁴Ichaqa noqa niykichis: Aman hayk'aqpis aysarinkichischu Diospaq sutinta; ama hanaq pacha raykupas, imaraykuchus chayqa Diospaq tiyananmi. ³⁵Aman kay pacha raykupas, imaraykuchus chayqa Diospaq chakinpaq mast'ayninmi. Amallataq Jerusalén llaqtaq sutinpipas, imaraykuchus chayqa hatun reypaq llaqtanmi.

³⁶Aman aysarinkichu umayki raykupas, imaraykuchus manan atiwaqchu huk chukchallaykitapas yuraqyachiyta otaq yanayachiyta. ³⁷Rimasqaykichis kachun 'ari' hina kaqtin hinallataq 'mana' hina kaqtinpas, chayman yapasqaqa hamun mana allinmantan.

AWQAKUNATA MUNAYMANTA

5,38-48 // Lc 6,27-36

³⁸Uyarirqankichis nisqata: 'Ñawimanta ñawita', 'kirumanta kiruta'. ³⁹Ichaqa noqa niykichis: Ama hark'akuychischu mana allin runamanta. Pichus paña kaq uyaykipi ch'aqlasunki hinaqa lloq'e kaq uyaykita kutirichiy. ⁴⁰Hinallataq pichus chaninchaqman apayta hinallataq p'achaykita qechuyta munasunki hinaqa, ponchuykitapas qopuy. ⁴¹Pichus yanapachikusunki huk legua puriyta hinaqa puriy paywan ishkay leguata. ⁴²Qoy mañakuqniykiman hinallataq qanmanta manukuyta munaqtapis ama wasarpariychu.

⁴³Uyarirqankichis nisqata: 'Munanki runamasiykita ichaqa cheqninki awqaykita'. ⁴⁴Ichaqa noqa niykichis: Munaychis awqaykichista hinallatataq mañapuychis qatiykachaqniykichispaq. ⁴⁵Hinan hanaq pachapi kaq taytaykichispaq wawankuna kayta atinkichis. Payqa llapanpaqmi intitapas k'anchachimun, hina allin hina mana allin runakunapaq, hinallataq paratapis chayachimun hina chanin hina mana chanin runakunapaq.

⁴⁶Sichus munankichis munaqnillaykichista chayri, ¿Ima kutichipuytan chaskinkichis? ¿Manachu ruwanku kaqlatataq impuesto huñuqkunapis? ⁴⁷Sichus napaykunkichis wayqeykichiskunallata hinari, ¿ima kutichipuytan chaskinkichis? ¿Manachu kaqlatataq ruwanku mana Dios reqsiqkunapis? ⁴⁸Qankuna kaychis k'apak kawsaq imaynan hanaq pachapi kaq Taytaykichispas k'apak kawsaq hina.

WAKCHAKUNATA YANAPAYMANTA

6,1-4

⁶Qhawarikuychis, ama chaninta ruwaychischu runakunaq ñawpaqenpi paykunaq rikunan rayku. Mana hinaqa manan kutichipuyta chaskinkichischu hanaq pachapi kaq Taytaykichismanta.

²Wakchata yanapanki hinaqa ama putututa qaparichinkichu llapa runakunaq uyarinanpaq

imayna ishkay uyakuna ruwanku sinagogakunapi hinallataq k'ikllukunapi hina paykunamanta runakuna allinta rimananpaq. Cheqaqtan niykichis: Kutichipuyinkuta chaskinkuñan. ³Huk wakchata yanapanki hinaqa, manan yachananchu lloq'e makiyki paña makiykiq ruwasqanta: ⁴Hina yanapasqayki pakapi kanqa; pakapi rikuq Taytaykitaq kutichipusunki.

DIOSMANTA MAÑAKUYMANTA

6,5-15 // Lc 11,2-4

⁵Mañakunkichis Diosmanta hinaqa ama kaychischu ishkay uya runakuna hina; imaraykuchus paykunaqa munanku mañakuyta sayaykuspa sinagogakunapi hinallataq hatun k'ikllukunaq esquinankunapi, runakunawan rikuchikunankupaq. Cheqaqtan niykichis: Kutichipuyinkuta chaskinkuñan. ⁶Ichaqa qan, Diosmanta mañakunki hinaqa, waykuykuy wasiykiman, wisq'ay punkuykita hinaspataq mañakuy pakapi kaq Taytaykiman; pakapi rikuq Taytaykitaq kutichipusunki.

⁷Diosmanta mañakunkichis hinaqa, ama thawtipaychischu mana Dios reqsiqkuna hina; imaraykuchus paykunaqa yuyaykunku ashkhata rimanaqaspa uyarichikunankuta. ⁸Ama paykunaman rikch'akuychischu imaraykuchus manaraq qankuna mañakushaqtiykichismi Taytaykichisqa ñan yachañña imapi pisiqasqaykichista.

⁹Qankuna ahinata Diosmanta mañakuychis: Taytayku hanaq pachapi kaq, sutyiki yupaychasqa kachun,

¹⁰kamachiyki hamuchun, munayki ruwakuchun kay pachapi imayna hanaq pachapi hina.

¹¹Kunan qowayku noqaykupaq kaq t'antaykuta.

¹²Hinallataq huchaykutari pampachawayku, imaynan noqaykupas noqaykuman huchallikuqkunata pampachayku hina.

¹³Amataq kachariwaykuchu wateqayman, ashwanpis qespichwayku mana allinmanta.

¹⁴Imaraykuchus qankuna pampachankichis runakunaq huchanta hinaqa, hanaq pachapi kaq Taytaykichis qankunatapis pampachallasunkichistaq. ¹⁵Ichaqa sichus mana runakunata pampachankichischu hinaqa, Taytaykichispas manan huchaykichiskunata pampachallanqataqchu.

AYUNOMANTA

6,16-18

¹⁶Ayunuta ruwaspaqa, ama kaychischu ishkey uyakuna hina llakiy uya churanaqaq; imaraykuchus paykunaqa uyankuta khuyayman tukuchinku ayunasqankuta runakunawan rikuchikunankupaq. Cheqaqtan niykichis: Kutichipuyninkuta chaskinkuñan. ¹⁷Qanqa ayunaspas, umaykiman churaykuy q'apayta kaqlataq uphay uyaykita, ¹⁸ama ayunasqaykita runakunawan rikuchikunaykipaq ashwanpas pakapi kaq Taytallaykiwan; pakapi rikuq Taytaykitaq kutichipusunki.

QHAPAQ KAWSAYKUNAMANTA

6,19-24 // Lc 12,33-34; 11,34-36; 16,13

¹⁹Ama qhapaq kawsaykunata huñuychischus kay pachapi, kaypiqa thuta kurun qhoqapiwan tukurqapunku, hinallataq suwakunapis wasita t'oqorqospa apakapunku. ²⁰Ashwanpas huñukuychis allin kawsaykunata hanaq pachapi, chaypiqa manan thuta kurupas, qhoqapis tukunqachu, nitaqmi suwakunapas wasita t'oqorqospa apakapunqakuchu. ²¹Imaraykuchus maypichus qhapaq kawsayniykikuna tarikunqa hinaqa chaypin kallaqataq sonqoyki. ²²Ñawiqqa ukhuq k'anchayninmi kakun, sichus ñawiyki ch'uya kashan hinaqa llapan ukhuyki k'anchayniyoqmi kanqa; ²³ichaqa, ñawiyki onqosqa kaqtinqa, llapan ukhuyki tutayaqmi kanqa. Sichus qanpi kaq k'anchay tuta kapunqa hinari, ¡Imayna ancha yanan kanqa tuta!

²⁴Manan pipas atinmanchu ishkey apu serviya, imaraykuchus cheqninga hukta, munanqataq huk kaqta; otaq k'askakunqa ñawpaq kaqman, qhepa kaqtataq qhawarparinqa. Qankuna manan atiwaqchischu Diosta hinallataq qolqeta serviya.

LLAKIPAKUYMANTA

6,25-34 // Lc 12,22-34

²⁵Chay raykun niykichis: Ama llakipakuychischu kawsayniykichismanta, nispa 'imatataq mikhusaqku', nitaq ukhuykichismanta, nispa 'imawantaq p'achakusaqku'. ¿Manachu kawsayqa ashwanraq mikhunamanta hinallataq ukhupis p'achamanta? ²⁶Qhawariychis hanaq pachapi

halaq pesqokunata: Manan tarpunkuchu nitaq oqarinkuchu nitaq mikhunatapas waqaychankuchu truhapi; ichaqa hanaq pachapi kaq Taytaykichis mikhuchin. ¿Qankunari manachu ashwan allin kankichis paykunamantari?

²⁷¿Mayqenmi qankunamanta anchataña llakipakuspapis sayayninman yapaykunman huk chikantawan? ²⁸Hina ¿Imanaqtin p'achamanta llakipakunkichis? ¡Qhawariychis pampapi kaq amankay t'ikakuna, imaynatan wiñanku chayta!, manan llank'ankuchu nitaq phuskankuchu!; ²⁹ichaqa niykichis, manan Salomonpas ancha qhapaq kayninpi p'achakurqanchu paykunamanta huknin hina. ³⁰Sichus Dios chay pampa t'ikakunata p'achachin, kunan phalucharimuq paqarintaq ninaman wikch'upunata, hinari, ¿Manachu ashwantaraq p'achachisunkichis qankunata? ¡pisi iñiyniyoq runakuna!

³¹Ama llakipakuychischu nispa ¿'imatataq mikhusaqku'? otaq ¿'imatataq uhasaqku'? otaq ¿'imawantaq p'achakusaqku'? ³²Imaraykuchus mana Dios reqsiqkunallan mashkhanku llapanta chaykunata. Ichaqa hanaq pachapi kaq Taytaykichisqa yachanmi chaykunamanta pisiqasqaykichista. ³³Ñawpaqta mashkhaychis Diospaq kamachiyninta hinallataq chanin kayninta, hinataq llapanta chaykunata yapasunkichis. ³⁴Amataq llakipakuychischu paqarin p'unchaymanta, imaraykuchus paqarinqa llakipakunqa paymantaña. Sapanka p'unchaypaqqa askhañan kan llakikuyin.

CHANINCHAYMANTA

7,1-6 // Lc 6,37-38.41-42

⁷Ama chaninchaychischu ama chaninchasqa kanaykichispaq. ²Imaraykuchus, chaninchasqaykichisman hinan chaninchasqa kallankichistaq, hinallataq tupusqaykischisman hinan qankunapaq tupunqaku.

³¿Imanaqtinmi wayqeykiq ñawinpi kaq ichhuta rikunki?, ichaqa, ¿Manataq ñawiykipi kaq kurkuta rikunkichu? ⁴¿Imaynataq ninki wayqeykita, orqochiway ñawiykimanta chay ichhuta, ñawiykipitaq kurku kashaqtinri? ⁵Ishkey uya, orqokuyraq kurkuta ñawiykimanta, hinaraq allinta rikunki wayqeykiq ñawinmanta ichhu orqonaykita.

⁶Ama alqokunaman qoychischu santo kaqta, amataq umiñaykichistapas chanqaychischu khuchikunaman, paykunaqa sarunaqankumanmi chakinkunawan hinaspapis qankunaman kutihataspa ñut'usunkichisman.

MAÑAKUYMANTA

7,7-12 // Lc 11,9-13

⁷Mañakuychis hina qosunkichis; mashkhaychis hina tarinkichis; punkuta takaychis hina kicharisunkichis. ⁸Imaraykuchus llapan mañakuqqa chaskinmi; mashkhaqqa tarinmi; hinallataq punku takaqtapis kicharinqakun. ⁹¿Icha mayqen runan qankunamanta, qonman huk rumita churinman t'antata mañakuqtin? ¹⁰¿Otaq qonman huk mach'aqwata challwata mañakuqtin? ¹¹Sichus qankunapis mana allin kaspaya yachankichis allinkunata wawaykichisman qoyta hinaqa, may ashwantaraq hanaq pachapi kaq Taytaykichisqa qonqa allinkunata mañakuqninkunaman.

¹²Llapan imatapas munankichis runakuna qankunapaq ruwananta hinaqa qankunapis paykunapaq ruwallaychistaq. Chaymi Diospaq kamachikuynin hinallataq profetakunaq qelqasqanpis.

ISHKAY ÑANMANTA

7,13-14 // Lc 13,24

¹³Waykuychis k'illku punkunta, imaraykuchus chinkayman pusaq punkuqa hinallataq ñanpis hatunmi, ashkhataqmi kanku chayninta waykuqkuna. ¹⁴¿May k'illkun punku hinallataq may sasan kawsayman apakuq ñanqa, pisitaqmi kanku chay ñayan tariqkunaqa.

ISHKAY SACH'AMANTA

7,15-20 // Lc 6,43-44

¹⁵Qhawarikuychis llulla profetakunamanta, pikunachus hamun qankunaman uhamanta p'achasqa hina ichaqa ukhunkupiqqa phiña atoqkunan kanku. ¹⁶Rurunkunamantan reqsinkichis. ¿Oqarinkumanchu uvakunata khishkakunamanta otaq higokunatapis kisakunamanta? ¹⁷Hina sapanka allin sach'a urin allin rurukunata, ashwanpis mana allin sach'aqa urin mana allin rurukunata. ¹⁸Huk allin sach'aqa manan atinchi uriyta mana allin rurukunata nitaq mana allin sach'apas

urinmanchu allin rurukunata. ¹⁹Sapanka mana allin ruwuq sach'ataqa sinkupunku ninamantaq wikch'upunku. ²⁰Hina, ari, rurunkunamantan reqsinkichis.

ISHKAY WASIMANTA

7,21-29 // Lc 13,25-27; 6,47-49

²¹Manan Apu, Apu, niwaqllachu waykunqa hanaq pachaq kamachiyninman, ashwanpas hanaq pachapi kaq Taytapaq munasqan ruwaqllan. ²²Ashkhan chaqhay p'unchaypi niwanqaku: 'Apu, Apu, ¿manachu rimarqayku profetakuna hina qanpaq sutykipi, sutillaykipitaq qarqorqayku saqrakunata hinallataq ruwarqayku ashkha milagrokunata?. ²³Hinaqa nisaq sut'ita paykunata: Manan hayk'aqpis reqsirqaykichischu. ¿Karunchakuychis noqamanta mana allin ruwaq runakuna!

²⁴Tukuy pichus kay rimasqayta uyarispa ruwaqqa rikch'akun allin yuyayniyoq qhariman pichus wasinta qaqa patapi sayarichirqan. ²⁵Uraykamurqan para, chayamurqanku mayukuna, phukumurqanku wayrakuna hinataq chay wasita chanqarqanku ichaqa mana kumpakurqanchu qaqa patapi sayachisqa kasqan rayku.

²⁶Ichaqa tukuy pichus kay rimasqayta uyarispa mana ruwaqqa rikch'akun loqhe qhariman pichus wasinta aqo patapi sayarichirqan. ²⁷Uraykamurqan para, chayamurqanku mayukuna, phukumurqanku wayrakuna hinataq chay wasita chanqarqanku hinataq kumpakurqan, hatuntaq karqan kumpakuynin.

²⁸Kay rimayninkunata Jesús tukurqoqtin, runakuna musphararqanku yachachisqanmanta. ²⁹Imaraykuchus yachachisharqan atiyniyoq hina, mana qelqa yachachiqkuna hinachu.

LEQ'E ONQOQTA HAMPIN

8,1-4 // Mc 1,40-45; Lc 5,12-16

⁸Orqomanta Jesús uraqamuqtin, ashkha runakuna purirqanku qhepanta. ²Hina huk leq'e onqoyniyoq chimpahatarqan, qonqoriykukuspataq niykurqan:

"Apu, munanki chayqa, ch'uyanchawayta atinki".

³Makinta haywarispa payta llamiykurqan nispa:

"Munanin, ch'uyanchasqa kay".

Hina kikin ratu leq'e onqoynin chinkapurqan.

⁴Jesustaq payta nirqan: "Qhawariy, aman pimanpis ninkichu, ichaqa puriy paqowan rikuchikuq hinaspataq Diosman hayway Moisespaq kamachisqan apahatata chaywan paykuna yachananpaq".

JESÚS HAMPIN UMALLIQ SINCHIQ KAMACHINTA

8,5-13 // Lc 7,1-10; Jn 4,43-54

⁵Jesús Cafarnaunman waykushaqtin, payman chimpahatarqan huk sinchikunaq umalliqnin mañakuspa:

⁶"Apu, uywasqaymi wasipi aysarayashan such'u onqoywan, sinchitaraq ñak'arishan".

⁷Jesustaq payta nirqan:

"Noqa rispa alliyachimusaq".

⁸Sinchitaraq kutichirqan nispa:

"Apu, ¿pin noqa kani wasiyta waykunaykipaq? Ichaqa kamachiy rimayllaykiwan hina uywasqay alliyapunqa.

⁹Imaraykuchus, noqa kikiymi kamachisqa kashaspa, sinchikunata kamachini; hina hukta nini 'puriy', paytaq purin, wakta nini 'hamuy', paytaq hamun; hinallaraq kamachiyta nini 'ruway kayta', paytaq ruwan".

¹⁰Jesustaq payta uyarispaqa muspharirqan hinaspa nirqan paypaq qhepanta puriqkunata:

"Cheqaqta niykichis, manan tarinichu Israel llaqtapi ima runapipas kay hina sinchi ñiñyta.

¹¹Noqa niykichis: hamunqakun ashkha runakuna lloq'e hinallaraq paña suyumanta, huk mast'aypi tiyariq Abrahanwan, Isaacwan hinallaraq Jacobwan hanaq pachaq kamachiyninpi. ¹²Ichaqa kamachiypaq wawankunataq tutayaq hawaman qarqosqa kanqaku, chaypin kanqa waqay hinallaraq kiru kanipakuy".

¹³Chaymanta Jesús nirqan umalliq sinchita:

"Ripuy, hinaraq hunt'akuchun imayna ñisqaykiman hina".

Hinaraq kikin ratupi, uywasqanqa alliyarqapurqan.

JESÚS HAMPIN ASHKHA RUNAKUNATA

8,14-17 // Mc 1,29-34; Lc 4,38-41

¹⁴Jesusqa Pedroq wasinman chayaspa rikurqan suegranta aysarayashaqta ruphaypaq hap'isqan. ¹⁵Hina pay makinta llamiykuqtin

ruphay hap'isqan saqepurqan, paytaq hatarispa payta servirqan.

¹⁶Ch'isiyaykushaqtin, payman apamurqanku ashkha saqrayoq runakunata, paytaq qarqorparirqan espiritukunata rimayllawan, hinallaraq llapan mana allin kaqkunata alliyachirqan. ¹⁷Chaypin hunt'akurqan profeta Isaiaspaq rimasqan: 'Paymi hap'irqan onqoyninchiskunata hinallaraq aparqan nanayninchiskunata'.

JESÚS RIMAN IMAYNATA QHEPANTA PURIYMANTA

8,18-22 // Lc 9,57-62

¹⁸Jesús, ashkha runakuna muyupayaqta rikuspa, kamachirqan qocha chimpaman ripunankupaq. ¹⁹Hinaraq huk qelqa yachachiq chimpahatarqan payman nispa:

"Amawt'a, qhepaykitan purisqa maytaña purinki chaypis".

²⁰Jesustaq payta nirqan:

"Atoqkunaaqqa kanmi t'oqon hinallaraq wayrapi halaq pesqokunapaqpas q'esan, ichaqa runaq churinpaqtaqa manan kanchu maypi umanta samaykuchinanpaqpis".

²¹Huk kaq yachaqaqnin nillarqantaq payta:

"Apu, simiykiwan ñawpaqta rirqosaraq taytay p'ampaykuq".

²²Jesustaq nirqan:

"Qhepayta hamuy, hina wañuqkuna p'ampachunku wañuqninkunata".

JESÚS THANICHIN WAYRATA

8,23-27 // Mc 4,35-41; Lc 8,22-25

²³Pay balsaman seqarqoqtin yachaqaqninkuna qhepanta purirqanku. ²⁴Hina qochapi hatarimurqan sinchi wayra hina unupis p'amparirqanraq balsata, paytaq puñusharqan.

²⁵Yachaqaqninkuna payman chimpahataspa rikch'achirqanku, nispa:

"Apu, qespichiwayku, chinkaykapushaykun".

²⁶Hinaraq paykunata nirqan:

"¿Imanaqtinmi manchali kankichis, pisi ñiñniyoq runakuna?"

Hina sayarirqospa phiñaykurqan wayrata hinallaraq qochatapas hinaraq thak kapurqan qocha. ²⁷Runakuna muspharqanku nispa:

"¿Ima hina runaraq kayri, chaytaq wayrakunapis hinallaraq qochapis payta kasunku?"

JESÚS HAMPIN SAQRAKUNAQ HAP'ISQAN RUNAKUNATA

8,28-34 // Mc 5,1-20; Lc 8,26-39

²⁸Pay chimpa qocha kantuman Gadarenokunaraq hap'iyman chayaqtin, saqraq hap'isqan ishkay runakuna aya p'ampana ukhumanta lloqsimuspa paywan tuparqanku. Paykunaga karqanku pasaq phiña runakuna, chaymi mana pipas chay ñanta wasapayta atirqanchu. ²⁹Hina qaparirqanku:

"¿Imatan qan noqaykuwan munanki, Diospaq churin? ¿Noqayku ñak'arichiqchu hamunki manaraq p'unchayninpi?"

³⁰Paykunamanta karupi mikhurasharqanku askha khuchikuna. ³¹Saqrakunataq Jesusta mañakurqanku nispa:

"Wikch'upuwankiku chayqa qarqopuwayku chay khuchikunaraq ukhunman".

³²Paytaq nirqan paykunata:

"Puriyichis"

Paykuna lloqsispa waykuykurqanku khuchikunaraq ukhunman. Hinaraq llapan khuchikuna wikch'uykukurqanku chay patamanta qochaman hinaspataq wañurqanku unupi. ³³Khuchi michiqkunataq ayqerirqanku; llaqtaman purispataq willarqanku llapanta chaykunata hinallaraq saqrayoqkunamanta.

³⁴Hina llapan llaqta lloqsimurqan Jesuswan tupaq hinaspataq rikurqospa mañakurqan hap'iyinkumanta ripunanpaq.

JESÚS HAMPIN SUCH'UTA

9,1-8 // Mc 2,1-12; Lc 5,17-26

⁹Huk balsaman waykuykuspa qochata wasaparqan hinaraq chayarqan llaqtanman.

²Hina payman aparqanku huk such'u runata, puñunapi aysarayashaqta. Jesús paykunaraq iñiyninta rikuspa, nirqan such'uta:

"¿Qhalichakuy, wawa; huchaykikunaraq pampachasqan kapun!"

³Wakin qelqa yachachiqkuna yuyaykurqanku ukhunkupi:

"¿Kay asikun Diosmanta!"

⁴Ichaqa Jesús, paykunaraq yuyasqanta reqsispa nirqan:

"¿Imanaqtinmi yuyaykunkichis mana allinkunata? ⁵¿Iman atikun ashwanta: niy 'Huchaykikuna pampachasqan', otaq niy: 'Sayariy hinaspataq puririy?' ⁶Yachaychis allinta, runaq churinga atiyniyoqmi kay pachapi huchakunata pampachananpaq".

Hina nirqan such'uta:

"Sayariy, hap'iy puñunaykita hinaspataq ripuy wasiykita".

⁷Hina sayarispa ripurqan wasinta. ⁸Chayta rikuspa runakuna mancharikurqanku hinallaraq Diosta hatuncharqanku pichus chay hina kallpata runakunaman qon.

JESÚS WAHAQAN MATEOTA

9,9-13 // Mc 2,13-17; Lc 5,27-32

⁹Chaymanta, rispa Jesús rikurqan huk runata impuesto huñunan wasinpi tiyashaqta, Mateo sutiyoq, hinaraq payta nirqan:

"Hamuy qhepayta"

Sayarispataq qhepanta purirqan. ¹⁰Pay wasipi mast'aypi kashaqtin, ashkha impuesto huñuqkuna huchasapakunapiwan hamuspa mast'aypi kushka Jesuswan hinallaraq yachaqninkunawan kasharqanku. ¹¹Chayta rikuspa fariseokuna nirqanku yachaqninkunata:

"¿Imanaqtinqa amawt'aykichis mikhun impuesto huñuqkunawan hinallaraq huchasapakunawan?"

¹²Paytaq uyarirqospa nirqan:

"Manan qhali kaqkunaga munankuchu hampiqta ashwanpis onqoqkunallan. ¹³Purispataq yachaychis, imatas nin: 'Khuyapayakuytan munani manan haywanataqa', imaraykuchus manan hamuni chaninkunata wahaqchu ashwanpis huchasapakunatan".

JESÚS RIMAN AYUNUMANTA

9,14-17 // Mc 2,18-22; Lc 5,33-39

¹⁴Hinaraq chimpahatarqanku payman Juanpaq yachaqninkuna nispa:

"Noqayku hinallaraq fariseokunapas ayunayku sapa kuti. ¿Qanpaq yachaqninykikunari manachu ayunanku?"

¹⁵Jesustaq paykunata nirqan:

"¿Icha kasarakuq wasipi kaqkuna llakisqa kayta atinkumanchu novio paykunawanraq kashaqtin? Chayamunqan p'unchaykuna maypachachus noviota paykunamanta qechunqaku hinaraqmi ayunanqaku.

¹⁶Manan pipas siranchu huk chikan mosoq waytata thanta p'acha pataman, imaraykuchus yapasqa kaqqa chutanqa thanta p'achata hinaraq astawan llik'irparikapunqa.

¹⁷Manallaraq hillp'unkumanchu mosoq vinota mawk'a p'uñukunaman mana hinaqa pakirparikunman p'uñukunaga hina vinotaq

hich'arparikapunman, p'uñukunapis chinkapunman. Ashwanpas hillp'unku mosoq vinota mosoq p'uñukunapi hina ishkayninku waqaychakun".

JESÚS KAWSARICHIN SIPASTA, HAMPINTAQ WARMITA

9,18-26 // Mc 5,21-43; Lc 8,40-56

¹⁸Jesús chayta paykunaman rimashaqtin huk umalliq chayamurqan hina paypaq ñawpaqenpi qonqoriykurqan nispa:

"Ususiy kunallan wañurqapun, hamuy, churaykuy makiykita hinataq kawsarinqa".

¹⁹Sayarispataq Jesús paypaq qhepanta purirqan yachaqaqninkunawan kushka. ²⁰Huk warmi, chunka ishkayniyoq wataña yawar apaywan onqosqa kaq, qhepanmanta chimpahataspa llamiykurqan p'achanpaq kantunta, ²¹imaraykuchus payqa yuyaykurqan:

"P'achallanta llamiykuspa alliyapusaq".

²²Jesús kutirispayta rikurqospataq nirqan:

"Qhalichakuy, ususi; iñiniykin alliyachisunki".

Chay kutimanta alliyapurqan.

²³Jesús, umalliqpaq wasinta chayaspa, rikurqan tokarashaq runakunata hinallataq ashkha qaparishaqkunata. ²⁴Hina nirqan:

"Karunchakuychis imaraykuchus kay sipasqa manan wañunchu, puñushanmi", paykunataq asikurqanku paymanta. ²⁵Llapan runakuna hawaman qarqosqaña kashaqtin, Jesús waykurqan, makinta hap'irqan hina sipasqa rikch'arimurqan. ²⁶Kay ruwasqa willakurqan hinantin chay hap'iyi.

JESÚS HAMPIN ISHKAY ÑAWSAKUNATA HUK UPATAWAN

9,27-34

²⁷Jesús chaymanta ripuqtin, qhepanta purirqanku ishkay ñawsakuna, qaparispataq nirqanku:

"¡Davidpaq churin, noqaykuta khuyapayawayku!"

²⁸Jesús wasiman waykuqtin, ñawsakunaqa payman chimpahatarqanku, Jesustaq paykunata nirqan:

"Iñinkichischu chayta noqa ruway atinayta?"

Payta nirqanku:

"Arí, Apu".

²⁹Hina llamiykurqan ñawinkuta nispa:

"Hunt'akuchun chay qankunaq iñisqaykichisman hina".

Hinataq kicharikurqan ñawinku. ³⁰Hinataq kunaykurqan paykunata nispa:

"Qhawaychis, ama pipas kayta yachachunchu".

³¹Ichaqa paykuna lloqsispa willarqanku hinantin chay hap'iyi.

³²Ñawsakuna ripuqtin, payman apamurqanku huk saqrayoq upa runata. ³³Hina saqra qarqosqa kaqtin upaqa rimarirqan hinataq ashkha runakuna muspharirqan nispa:

"Manan hayk'aqpis rikukurqanchu kay hinaqa Israelpi".

³⁴Ichaqa fariseokuna nirqanku:

"Kayqa qarqon saqrakunata saqrakunaq umalliqninpaq yanapasqan".

JESÚS YACHACHIN HINALLATAQ HAMPIN

9,35-38 // Lc 10,2

³⁵Jesús purirqan hinantin hatun huch'uy llaqtakunata, sinagogakunapi yachachispa, kamachiypaq allin willakuyninta willaspa, tukuy onqoyta hampispa hinallataq tukuy nanayta. ³⁶Áshkha runakunata rikuspa, khuyapayaykurqan paykunata imaraykuchus kasharqanku sayk'usqa hinallataq wikch'urparisqa, mana michiqniyoq uhakuna hina. ³⁷Hinataq nirqan yachaqaqninkunata:

"Chakra oqarinaqa hatunmi ichaqa llank'aqkunataq pisilla. ³⁸Chayrayku, mañakuychis chakrayoqta llank'aqkunata kachamunanpaq chakranta oqarinankupaq".

JESÚS QON ATIYTA APOSTOLKUNAMAN

10,1-4 // Mc 3,13-19; Lc 6,12-16

10¹Jesús chunka ishkayniyoq yachaqaqninkunata waharispaykunaman qorqan atiyta mana allin espiritukunata qarqonankupaq hinallataq imaymana onqoykunata nanaykunatapas hampinankupaq.

²Chunka ishkayniyoq apostolkunaq sutinkuqa kaymi: Ñawpaqpi, Simón, Pedro nisqa, wayqentaq Andrés; Zebedeoq churin Santiago, wayqentaq Juan; ³Felipe Bartolomepiwan; Tomás impuesto huñuq Mateopiwan; Alfeoq churin Santiago Tadeopiwan; ⁴Simón Cananeo Jesús hap'ichiq Judas Iscariotepiwan.

**JESUSPAQ ISHKAY KAQ RIMASQAN:
APOSTOLKUNAQ PURIYNIMANTA:
10,5-11,1**

**JESÚS KACHAN CHUNKA
ISHKAYNINTA**

10,5-15 // Mc 6,7-13; Lc 9,1-6

⁵Jesusa chunka ishkayninta kacharqan, kamachirqantaq nispa:

"Mana Diosta reqsiqkunaman puriq ñanta ama riychischu amataq waykuychischu Samaritanokunaq llaqtanman. ⁶Ashwanpis puriychis Israel llaqtaq chinkaq uhankunaman. ⁷Purispa willakuychis nispa: 'Hanaq pachaq kamachiyinqa qayllamushañan'. ⁸Hampiychis onqoqkunata, kawsarichiychis wañusqakunata, ch'uychaychis leq'e onqoyniyoqkunata, qarqoychis saqrakunatapis; yanqamanta chaskisqaykichista qoychis yanqalla. ⁹Ama waqaychakuychischu qorita, qolqeta, nitaq antatapis k'inchuykichispi; ¹⁰amallataq wayaqatapas ñanpaq, nitaq ishkay p'achatapis; nitaq usut'atapas, nitaq tawnatapas; imaraykuchus llank'aqqa chaskinanmi mikhunanta.

¹¹May llaqtataña otaq ayllutaña waykuspapas, mashkhariychis allin kawsakuq runata, chaypitaq qorpachakuychis ripunaykichiskama. ¹²Wasiman waykuykuspa napaykuychis. ¹³Chay wasiyoqkuna allinta kawsaqtinkuqa paykunaman chayachun qankunaq thak kayniykichis; mana hina kaqtintaq qankunaq thak kayniykichis qankunaman kutimpuchun. ¹⁴Pichus mana chaskisunkichischu nitaq uyarisunkichischu hinaqa, chay wasimanta otaq llaqtamanta lloqsispa, thalaraychis chakiykichismanta hallp'ata. ¹⁵Cheqaqtan niykichis, chaninchay p'unchaypiqa Sodoma hinallataq Gomorra hallp'aqa pisitaraq muchunqa chaqay llaqtamanta.

QATIYKACHAYKUNAMANTA

10,16-25 // Mc 13,9-13; Lc 21,12-17

¹⁶Noqa kachaykichis atoqkunaq chawpinpi uhakunata hina; chayrayku kaychis mach'aqwakuna hina yuyaysapa hinallataq urpikuna hina llamp'u sonqo.

¹⁷Qhawarikuychis runakunamanta, qankunata apasunkichis sanedrinkunaman hinallataq sinagogankunapi suq'asunkichis. ¹⁸Noqa rayku qankunataqa apasunkichis kamachiqkunaq hinallataq reykuq

ñawpaqenman; chaypitaq qankuna noqamanta rimarinkichis paykunaq hinallataq mana Dios reqsiqkunaq ñawpaqenpi. ¹⁹Qankunata apasunkichis hinaqa ama llakipakuychischu imaynata nitaq ima rimanaykichismanta; chay kikin kutin ima ninaykichista yuyaychasunkichis. ²⁰Imaraykuchus manan qankunachu rimankichis ashwanpis Taytaykichispaq Espiritunmi rimarinqa qankunapi.

²¹Huk wayqe turanta hap'ichinqa wañunanpaq, hinallataq taytapis wawanta; hinallataq wawakunapis sayarinqa taytankuq awqan hinaspataq wañuchinqaku. ²²Qankunaqa llapanpaq cheqnisqanmi kankichis sutiy rayku; ichaqa tukukunankama kallpachakuqqa qespikunqan.

²³Qankunata kay llaqtapi qatiykachasunkichis hinaqa ayqeriychis huk llaqtaman. Cheqaqtan niykichis, manan tukunkichischu Israelpaq llaqtankunanta puriyta runaq churin chayamunankama.

²⁴Huk yachaqaqqa manan amawt'amanta ashwanchu, nitaqmi ashwanchu kamachipis apunmanta. ²⁵May allinñan yachaqaqpaqqa amawt'an hina kay hinallataq kamachipaqpis apun hina. Sichus wasiyoqta sutichanku Beelzebul nispa hinaqa ¡Maytaraqcha ninqaku wasi wawankunata!

MANCHAKUYMANTA

10,26-23 // Lc 12,2-9

²⁶Ama paykunata manchaykuychischu imaraykuchus manan ima qatasqapas kanchu mana taripana hinallataq mana ima pakasqapis mana yachakuq. ²⁷Qankunaman tutayaqpi nisqayta rimariychis p'unchaypi hinallataq ninripi uyarisqaykichista willaychis wasi patamanta.

²⁸Ama manchaychischu ukhu wañuchi qkunata, ichaqa mana alma wañuchiya atiqkuna; ashwanpas manchaychis ukhuta hinallataq almata nina rawray ukhu pachapi chinkachiy atiqta. ²⁹¿Manachu ishkay pichitankakuna chhalakun pisi qolqellapaq? ichaqa manan huknillanpis halaykunchu hallp'aman mana Taytaykichis munaqtinqa. ³⁰Ashwanpis qankunaqqa umaykichispaq sapanka chukchankunapis yupasqan kashan. ³¹Ama manchaychischu, qankunaqa walenkichis ashwantan ashkha pichitankakunamanta.

³²Pichus runakunaq ñawpaqenpi noqamanta sayariqtaqa, noqapis paymanta sayarisqa hanaq pachapi kaq Taytaypaq ñawpaqenpi.
³³Ichaqa pichus mana runakunaq ñawpaqenpi reqsiwanqa hinaqa, noqapis manan reqsillasaqtaqchu hanaq pacha Taytaypaq ñawpaqenpi.

T'AQANAKUYMANTA

10,34-39 // Lc 12,51-53; 14,26-27

³⁴Ama yuyaychischu noqa kay pachaman thak kayta apaq hamusqayta, manan hamuni thak kay apamuqchu, ashwanpis apamuni espadatan. ³⁵Imaraykuchus hamuni runata taytanwan t'aqanachiq, ususitapis mamanwan, hinallataq qhachuntapis suegranwan, ³⁶hinallataq runaq awqankuna kanqaku wasi wawa masinkuna.

³⁷Pichus munan taytanta otaq mamanta ashwanta noqamanta chayqa manan noqawan kayta atinmanchu hinallataq pichus munan churinta otaq ususinta ashwanta noqamanta chayqa manan noqawan kayta atinmanchu ³⁸Pichus mana cruzninta q'epiykukuspa noqaq qhepayta puriqqa manan noqawan kayta atinmanchu. ³⁹Pichus kawsayninta tarinqa chayqa chinkachinqan ichaqa pichus kawsayninta chinkachinqa noqa rayku chayqa tarinqan.

KUTICHIPUYMANTA

10,40-11,1 // Mc 9,41

⁴⁰Qankunata chaskiqqa noqatan chaskiwan, noqata chaskiqtaq chaskin noqa kachamuqta; huk profetata, profeta kaqtin, chaskiqmanqa kutichipunqaku huk profetaman hinallataq. ⁴¹Huk chanin runata, chanin kaqtin, chaskiqmanqa kutichipunqaku huk chanin runaman hinallataq. ⁴²Pichus haywarinqa huk q'eroqi chiri unuttallapas kay huch'uykunamanta hukninman, noqaq yachaqniy kaqtin, chayqa, cheqaqta niykichis, mana chinkachinqachu kutichipuynta".

11¹Maypachachus Jesús chunka ishkayniyoq apostolninkunata kamachiya tukurqan hina ripurqan chaymanta yachachiq hinallataq willaq llaqtankunapi.

JESÚS RIMAN JUAN BAUTISTAMANTA

11,2-19 // Lc 7,18-35.

²Juan, carcelpi kashaspa, uyariq Cristoq ruwasqanta; hina kacharqan wakin yachaqaqninkunata tapumunankupaq:

³"¿Qanchu kanki hamuq, icha waktachu suyanayku?"

⁴Jesusta kutichirqan:

"Puriychis hinaspa willaychis Juanman imachus rikusqaykichista hinallataq uyarisqaykichista: ⁵Ñawsakuna qhawarin, wist'ukuna purin, leq'e onqoyniyoqkuna ch'uyanchakun, roqt'okuna uyarin, wañusqakuna kawsarimpun hinallataq allin willakuy willakun wakchakunaman. ⁶Hinallataq ¿Kusisqa kashan pichus noqa rayku mana mishk'aqqa".

⁷Kaykuna kutipuqtinkutaq, Jesús qallarirqan rimayta Juanmanta runakunaman:

"Ima rikuqmi rirqankichis waqt'a pampata? ¿Huk wayraq kuyuchisqan toqorotachu? ⁸¿Ima rikuqtaq rirqankichis? ¿Huk qhapaq p'achasqa runatachu? Allin p'achasqa puriq runakunaqa tiyanku reykunaraq wasinkunapin. ⁹Hinari, ¿Ima rikuqtaq rirqankichis? ¿Huk profetata? Arí, niykichis, ashwan kuraqmi profetamantapas. ¹⁰Kaymi pimantachus qelqasqa kashan: 'Noqan kachamuni willaqniyta qanpaq ñawpaqeykita, paymi halleh'anqa ñanniykita ñawpaqeykita'. ¹¹Cheqaqtaq niykichis: Manan sayarimunchu, warmiq wawanmanta, huk qhari ashwan hatun Juan Bautistamanta; ichaqa hanaq pachaq kamachiyninpi ashwan huch'uy kaqqa ashwan hatunmi paymanta.

¹²Juan Bautistaq hamusqan p'unchaymanta kunankama, hanaq pachaq kamachiyninqa ñak'arin atipasqa kaspá hinallataq atipakuqkuna munanku hap'ikapuyta. ¹³Imaraykuchus llapan profetakuna hinallataq kamachikuy rimarqanku chaymanta Juankama ¹⁴Ichaqa chaskiyta munankichis chayqa Juanqa hamunan kaq Eliasmi. ¹⁵Pichus ninriyoq kaqqa, uyarichun.

¹⁶¿Imawanmi rikch'anachiyman kay wiñay runakunata? Rikch'akunku plaza pampapi tiyarashaq erqekunaman, wahashanku wakinkunata nispá: ¹⁷Pinkilluta tokapurqaykiku hina manan tusurqankichischu; takirqayku khuyay takiykunata hina manallataq waqarqankichischu. ¹⁸Imaraykuchus hamurqan Juan, mana mikhuq nitaq uhaq, hina ninku: 'Kayqa saqrayoqmi'. ¹⁹Hamurqan runaq churin, mikhuq hinallataq uhaq, hina ninku:

‘Kayqa raqraq hinallataq machaq; impuesto huñuqkunaq hinallataq huchasapakunaq reqsiq masin. Hina yachayqa reqsichikurqan chaninpuni kasqanta ruwasqankunamanta”.

JESÚS K’AMIN LLAQTAKUNATA

11,20-24 // Lc 10,13-15

²⁰Hinaspa Jesusqa qallarirqan k’amiyta llaqtakunata, maypichus ashkha kuti ruwakurqan milagrokuna chaykunata imaraykuchus Diosman mana kutiripusqakuchu:

²¹“¡Ay qanmanta, Corazaín llaqta! ¡Ay qanmanta, Betsaida llaqta!; imaraykuchus sichus Tiro hinallataq Sidón llaqtakunapi ruwakunman karqan qankuna ukhupi hina milagrokuna chayqa paykunaaq maypachaña cha Diosman kutiripunkuman karqan llakiy p’achawan hinallataq usphawan churakuspa. ²²Ichaqa niykichis: Tiro hinallataq Sidón llaqtakuna pisitaraq muchunqaku qankunamanta chaninchay p’unchaypi.

²³Qanri, Cafarnaún llaqta, ¿Hanaq pachakamachu aysarikunki?, ukhu pachamanmi uraykunki; imaraykuchus Sodoma hap’iypi ruwakunman karqan qan ukhupi hina milagrokuna chayqa kashanmanraqcha karqan kunankama. ²⁴Ichaqa niykichis, Sodoma hap’iyqa pisitaraqmi muchunqa qanmanta chaninchay p’unchaypi”.

JESÚS TAYTANTA YUPAYCHAN HINALLATAQ RUNAKUNATA WAHAN

11,25-30 // Lc 10,21-22

²⁵Chhaqay kutipi Jesús rimarirqan:

“Noqa yupaychaykin, Taytay, hanaq pachaq kay pachaq Apun; imaraykuchus kaykunataqa pakarqanki yachayniyoqkunamanta hinallataq yuyayniyoqkunamanta, huch’uykunamantaq reqsichirqanki. Arí, Taytay, hinan qanpaq munayniyki. ²⁶Taytayqa churarqan noqaq makiypi llapanta kaykunata. ²⁷Manan pipas reqsinchu Churita ichaqa Taytallan nitaq pipas reqsinchu Taytata ichaqa Churillan hinallataq pimanchus Churi munan reqsichiyta chay.

²⁸Hamuychis noqaman llapa sayk’usqakuna hinallataq llasa q’epiqkuna, noqa samachisqaykichis. ²⁹Q’epiychis yugoyta hinallataq yachaychis noqamanta imaraykuchus kani llamp’u hinallataq huch’uyaq sonqo, hina tarinkichis samayta

almaykichiskunapaq, ³⁰imaraykuchus yugoyqa llamp’un hinallataq q’epiypas suhollan”.

SABADO P’UNCHAYMANTA TAPUNAKUNKU

12,1-14 // Mc 2,23-3,6; Lc 6,1-11

12¹Chaqay kutipi sábado p’unchay Jesús purisharqan trigo chakranta; paypaq yachaqaqninkunataq, yaraqachikuspa qallarirqanku trigota k’ichiqaspa mikhuyta.

²Chayta rikuspa fariseokuna nirqanku payta:

“Qanpaq yachaqniykikuna ruwashan mana sábado p’unchaypi ruwanata”.

³Paytaq paykunata nirqan:

“¿Qankuna manachu leerqankichis Davidpaq ruwasqanta yaraqasqa kashaspa paypaq runankunapiwan? ⁴Hina Diospaq wasinman waykuspa mikhurqan Diosman haywasqa t’antakunata; chayqa manan paypaq nitaq runankunaq mikhunanchu karqan, ashwanpas waqaychasqa karqan paqokunallapaq. ⁵¿Otaq manachu leerqankichis kamachikuypi imayna templopi paqokunaq sábado p’unchayta sarunchasqankuta sábado p’unchaykunapi ichaqa manataq huchakusqankuta? ⁶Niykichis: Kaypi kashan templomanta ashwan kuraq.

⁷Sichus hap’iqawaqchis karqan nisqata: ‘Munani khuyapayakuytan manan haywanatachu’; hina manan huchachawaqchischu karqan mana huchayoqta. ⁸Imaraykuchus runaq churinga sábado p’unchaypaq apunmi”.

⁹Chaymanta lloqsispa Jesús chayarqan sinagoganman. ¹⁰Chaypi kasharqan huk runa ch’akisqa makiyoq hina tapurqanku payta huchachanankupaq:

“¿Atikunchu hampiy sábado p’unchaypi?”

¹¹Paytaq paykunata nirqan:

“¿Pin qankuna ukhumanta ch’ulla uhaykichis p’uytuman sábado p’unchaypi halaykuqtin mana hap’ispa oqarinmanchu? ¹²¡May ashwantan valen huk runa uhamanta!, chay rayku atikunmi sábado p’unchaypi allin ruway”.

¹³Hina runata nirqan:

“Haywariy makiykita”.

Hina haywariqtin makinqa allinyapurqan huk kaq makin hina. ¹⁴Lloqsispa fariseokuna rimanakurqanku imaynata payta chinkachinankupaq.

JESÚSMANTA ISAIASPAQ RIMASQANMANTA

12,15-21

¹⁵Jesustaq chayta yachaspa karunchakapurqan chaymanta, hina ashkha runakuna qhepanta purirqanku, paytaq alliyachirqan llapanta paykunata. ¹⁶Ichaqa phiñaykurqan paykunata ama paymanta willanankupaq. ¹⁷Hinapin hunt'akurqan Isaiás profetaq nisqan: ¹⁸Kaymi kamachiy, akllasqay; noqaq munasqay, paypin kusikun almay; churasqay Espirituyta pay pataman hina mana Dios reqsiq llaqtakunamn chaninchayta willanapaq. ¹⁹Manan huchatarinqachu nitaq ch'aqwanqachu, manataq pipas kunkanta uyarinqachu plazakunapi. ²⁰Manan p'akinqachu chhillpa toqorota, nitaq wañuchinqachu q'osñishaq mecherota chaninchayta atipachinankama. ²¹Sutinpitaq suyakunqaku mana Diosta reqsiq llaqtakuna'.

JESUSPAQ ATIYNINMANTA TAPUNAKUNKU

12,22-37 // Mc 3,20-30; Lc 11,14-23; 12,10;
6,43-45

²²Hinaqa apamurqanku saqraq hap'isqan ñawsa hinallataq upa runata hina Jesús hampirqan hinataq upaqa rimaripurqan hinallataq rikupurqan. ²³Llapan ashkha runakuna muspharirqanku hinataq nirqanku:

"¿Manachu kay kanman Davidpaq churin?"

²⁴Fariseokunataq uyarispa nirqanku:

"¡Kayqa qarqon saqrakunata, saqrakunaq umalliqnin, Beelzebulpaq atiyinwan!"

²⁵Paytaq yuyaykusqankuta yachaspa nirqan:

"Sapanka suyu pay ukhupi t'aqasqaqa pisipapun hinallataq sapanka llaqta otaq wasi pay ukhupi t'aqasqaqa manan tahanqachu.

²⁶Sichus satanás qarqon satanasta hinaqa t'aqakunmi pay ukhupi, ¿Imaynatan tahanman suyun? ²⁷Hina, sichus noqa qarqoni saqrakunata Beelzebulpaq atiyinwan chayri, qankunaq churiykichiskunari, ¿Piq atiyinwantaq qarqonku? Chay raykun paykunaqa kanqaku chaninchaqniykichis.

²⁸Ichaqa, sichus noqa qarqoni saqrakunata Diospaq Espiritun atiyinwan hinaqa Diospaq kamachiyninmi chayamunña qankunaman.

²⁹¿Otaq imaynatan pipas atinman waykuyta kallpayoqpaq wasinta kaqninkuna suwaq manaraq ñawpaqta kallpayoqta watarqospa? hinaraq suwanqa.

³⁰Mana noqawan kaqqa awqaymi hinallataq mana noqawan huñuqqa ch'eqechinmi. ³¹Chay rayku niykichis: Sapanka hucha hinallataq Diosmanta asikuy pampachasqa kanqa, ichaqa Espiritu Santomanta asikuyqa manan pampachasqachu kanqa. ³²Runaq churinmanta awqan hina rimaqqa pampachasqa kanqa, ichaqa Espiritu Santomanta awqan hina rimaqqa manan pampachasqachu kanqa kay pachapipas nitaq hamuq pachapipas.

³³Allin sach'aya allinta rurunqa, mana allin sach'ataq mana allinta rurunqa imaraykuchus sach'aya rurunmantan reqsikun.

³⁴Mach'aywa miraykuna, ¿Imaynatan allin rimayta atiwaqchis mana allin runa kaspay?, imaraykuchus simiqa riman sonqoq phullchisqanta. ³⁵Allin runaqa orqon allin kaqkunata allin kaqnin waqaychasqanmanta; mana allin runataq orqon mana allin kaqkunata mana allin kaqnin waqaychasqanmanta. ³⁶Niykichis, sapanka yanqa rimay nisqankumanta willakunqaku chaninchay p'unchaypi, ³⁷imaraykuchus rimasqaykimantan reqsisunkiku allin runata hina ichaqa rimasqallaykimantataq huchachasunkiku".

JESÚS K'AMIN WIÑAY MASINKUNATA

12,38-45 // Mc 8,11-12; Lc 11,29-32.24-26

³⁸Hina wakin qelqa yachachiqkuna fariseokunapiwan payta kutichirqanku:

"Amawt'a, qanmanta rikuyta munayku huk ch'ikuta".

³⁹Paytaq kutichirqan paykunata nispay:

"Huk mana allin wasanchaq wiñaykuna mañakunku huk ch'ikuta, ichaqa paykuna manan ch'ikuta chaskinqakuchu ashwanpas profeta Jonaspay ch'ikullanta, ⁴⁰imaraykuchus imaynan Jonás karqan hatun challwaq wiksanpi kinsa p'unchay kinsa tutantin kaqllataq runaq churinpas kallaqataq hallp'ay sonqonpi kinsa p'unchay kinsa tutantin.

⁴¹Nínivemanta qharikuna hatarimunqaku chaninchay p'unchay kay wiñay runakunawan kushka hinataq paykunata huchachanqaku; imaraykuchus paykunaqa Diosman kutiripurqanku Jonaspay willakusqanwan ichaqa kaypi kashan Jonasmanta ashwanraq. ⁴²Uraymanta hamuq reyna hatarimunqa chaninchay p'unchay kay wiñay runakunawan kushka hinataq paykunata huchachanqa;

imaraykuchus payqa hamurqan karu llaqtamantaraq Salomonpaq yachaynin uyariq, ichaqa kaypitaq kashan Salomonmantapis ashwanraq.

⁴³Mana allin espiritu runamanta lloqsispa purinaqan ch'aki cheqaskunapi samanata maskhaspa ichaqa mana tarinchu. ⁴⁴Hinataq nin: kutirisaq lloqsimusqay wasiyta, chayaspataq tarin wasita ch'usaqta, allin pichasqata hinallataq allichasqata; ⁴⁵hinaqaripa pusan paywan ashwan paymanta mana allin qanchis espiritukunata, waykuykuspataq chaypi tiyaykunku; hina chay runaq kawsaynin kapun astawan mana allin ñawpaq kawsayninmanta, hinallataqmi kanqa kay mana allin wiñay runakuna".

JESUSPAQ MAMAN WAYQENKUNAPIWAN

12,46-50 // Mc 3,31-35; Lc 8,19-21

⁴⁶Jesús ashkha runakunaman rimashaqtin, maman wayqenkunapiwan hawapi sayarashaqku payta rimaykuyta mashkhaspa.

⁴⁷Huk payta nirqan:

"Mamayki wayqeykikunapiwan hawapi sayarashanku qanta rimaykuyta mashkhaspa".

⁴⁸Paytaq payman willaqta kutichirqan:

"¿Pitaq mamayri hinallataq pikunataq wayqeykunari kanku?"

⁴⁹Hinataq makinta yachaqaqninkunaman aysarispa nirqan:

"Kaykunan kanku mamay hinallataq wayqeykunapis, ⁵⁰imaraykuchus pichus hanaq pachapi kaq Taytaypaq munaynin ruwaqmi kakun wayqey, panay hinallataq mamay".

JESUSPAQ KINSA KAQ RIMASQAN: RIKCH'ANACHIIY SIMIKUNA: 13,1-52 MUHU T'AKAQMANTA RIKCH'ANACHIIY

13,1-23 // Mc 4,1-20; Lc 8,4-15

13¹Chay p'unchay, Jesús wasimanta lloqsispa tiyaykurqan qocha kantu patapi. ²Hina huñukurqanku qayllanpi ashka runakuna hina payqa balsa pataman seqarqospa tiyaykurqan, ashkha runakunataq tarikurqanku qocha kantupi. ³Paytaq rimarqan paykunata ashkhata rikch'anachiykunawankama, nispa:

"T'akaq lloqsirqan t'akaq; ⁴t'aqashaqtintaq huk chikan halaykurqan ñan pataman, hinataq pesqokuna hamuspa mikhurqapurqanku. ⁵Hukkunataq halaykurqanku rumi ukhukunapi

hinataq pisi hallp'ayoq kaspas ratu phuturimurqanku, ⁶ichaqa inti lloqsimuqtin rughachikurqanku, pisi saphiyoq kaspataq ch'akirparipurqanku. ⁷Wakinkunataq

halaykurqan kishka ukhukunapi hinataq kishkakuna wiñathapispa p'amparqapurqanku. ⁸Wakinkuna halaykurqanku allin hallp'aman hinataq urirqanku allinta, hukninkuna pachaqninpi wakinkunataq soqta chunkanpi otaq kinsa chunkanpi. ⁹Pichus ninriyoqqa, uyarichun".

¹⁰Yachaqaqninkunataq chimpahataspa nirqanku payta:

"¿Imaraykutaq paykunaman rimanki rikch'anachiykunawankama?"

¹¹Paytaq kutichirqan nispa:

"Qankunallamanmi qosonkichis yachayta hanaq pachaq pakapi kaq kamachiyninta reqsinaykichispaq ichaqa chaykunamanqa manan. ¹²Imaraykuchus kaqniyoqmanqa qonqaku hinan sinchi kaqniyoq kanqa; ichaqa mana kaqniyoqtataq qechupunqaku kaqnintapas. ¹³Chayraykun rimapayani rikch'anachiykunawankama imaraykuchus paykunaqa qhawashaspa mana qhawankuchu hinallataq uyarishaspa manallataq uyarinkuchu nitaq hap'iqankuchu. ¹⁴Paykunapin hunt'akun profeta Isaiaspas nisqan: 'Ninriykichiswan uyarishaspa manan hap'iqankichischu hinallataq qhawashaspapis manan rikunkichischu, ¹⁵imaraykuchus kay llaqtaq sonqonqa rumichakapunmi, ninrinkuwan uyarinku sasata, ñawinkutataq wisq'arqonku, mana ñawinkuwan rikunankupaq, mana ninrinkuwanpas uyarinankupaq, nitaq sonqonkuwanpis hap'iqanankupaq hinataq mana Diosman kutirikunankupaq, noqapis mana alliyachinaypaq'.

¹⁶Ichaqa kuisqa kanku qankunaq ñawiykichis imaraykuchus rikunku hinallataq ninriykichis imaraykuchus uyarinku ¹⁷Cheqaqtan niykichis: Ashkha profetakunan hinallataq chaninkuna rikusqaykichista qhawayta munarqanku ichaqa mana rikurqankuchu hinallataq uyarisqaykichista uyariyta munarqanku ichaqa manallataq uyarirqankuchu.

¹⁸Qankuna uyariychis t'akaqmanta rikch'anachiy simita: ¹⁹Pipas kamachiy simita uyarispa mana hap'iqaqtin hamun mana allin kaq hina qechun sonqonkupi t'akasqata; kaymi ñan aysaypi t'akasqa kaq. ²⁰Rumi rumi ukhupi

t'aqasqaqa, kaymi simita uyarispa usqhaylla kusionqa chaskiq; ²¹ichaqa paypi mana saphiyuq kaspas allapaq kakun hina ñak'ariykuna otaq qatiykachaykuna simi rayku ukhurimuqtin, kikin ratu mishk'apun. ²²Kishkakuna ukhupi t'aqasqaqa, kaymi simita uyariq, ichaqa kay kawsaykunamanta llakipakuykuna hinallataq qhapaq kaypaq q'otokuynin p'ampaspa chinkachipun simita hinataq mana rurupunchu. ²³Ichaqa allin hallp'api t'akasqaqa, kaymi simita uyarispa hap'iqaq, kayqa rurun huk pachakta, huktaq soqta chunkata huk kaqtaq kinsa chunkata".

TRIGOMANTA MANA ALLIN QORAMANTAWAN RIKCH'ANIY

13,24-30

²⁴Jesús huk rikch'anachiyta churaykullarqantaq nispa:

"Hanaq pachaqa kamachiynin rikch'akun huk runaman pichus t'akarqan allin muhuta chakranpi. ²⁵Ichaqa chay runa puñushaqtin hamurqan awqan hinataq t'akarqan mana allin qorata trigo chawpipi hinaspataq ripurqan. ²⁶Trigo phuturimuspa ruruqtin ukhurimullarqantaq mana allin qorapis. ²⁷Kamachinkuna chimpaykuspa chakrayoqta nirqanku: 'Apu, ¿Manachu t'akarqanki allin muhuta chakraykipiqa? ¿Maymantataq ukhurimun mana allin qorakunari?' ²⁸Paytaq nirqan: 'Huk awqan chaytaqa ruwarqan'. Kamachikunataq nirqanku: '¿Munankichu rispa oqarinaykuta?' ²⁹Pay nirqan: 'Manan, mana hinaqa, mana allin qorata oqarispa t'irasunman trigotawan. ³⁰Hina wiñachiychis kushkata ishkañinta oqarina p'unchaykama, hina nisaq oqariqkunata: Ñawpaqta oqariychis qorakunata hinaspataq watarqoychis rughachinapaq; trigotataq huñuychiy truhaykunapi'".

MOSTAZA MUHUMANTA POQOYMANTAWAN RIKCH'ANACHIYKUNA

13,31-35 // Mc 4,30-34; Lc 13,18-21

³¹Jesús huk rikch'anachiyta churaykullarqantaq nispa:

"Hanaq pachaqa kamachiyninqa rikch'akun huk mostaza muhumanmi imatachus huk runa hap'ispa chakranpi tarpurqan. ³²Kayqa llapa muhumantapis ashwan huch'uy, ichaqa wiñarqospa ashwan hatun yuyukunamantapis

kaspas kutipun sach'aman, hina hamunku hanaq pacha pesqokuna raphinpi q'esachakuq".

³³Jesús rimarqan wak rikch'anachiyta:

"Hanaq pachaqa kamachiyninqa rikch'akun warmiq hap'isqan poqoymanmi, imatachus payqa kinsa arroba hak'uwan minuykun hinamantataq llapallan poqorimun".

³⁴Llapanta chaykunata rimarqan Jesús rikch'anachiykunawankama ashkha runakunaman, mana rikch'anachiywanqa mana imatapas rimarqanchu paykunaman. ³⁵Hinapin hunt'akurqan profetaq nisqan: 'Rimasaq rikch'anachiykunawankama; willasaq kay pacha qallariymanta pakasqa kaqkunata'.

JESÚS SUT'INCHAN MANA ALLIN QORAMANTA RIKCH'ANACHIYTA

13,36-43

³⁶Hinaqa ashkha runakunata saqerparispa chayarqan wasita; hina yachaqaqninkuna payman chimpahatarqanku nispa:

"Sut'inchawayku chakrapi kaq mana allin qoramanta rikch'anachiy imas nisqanta".

³⁷Paytaq kutichispa nirqan:

"Allin muhu tarpuqqa runaq churinmi; ³⁸chakraqa kay pachan; allin muhukuna kamachiyninpaq wawankunan; mana allin qorakunataq saqraq wawankunan; ³⁹tarpuq awqataqmi supay; chakra oqarinaqa kay pacha tukukuymi; oqariqkunataq kanku angelkun. ⁴⁰Imaynatan mana allin qorata oqarispa rughachinku ninawan, ahinallataqmi kanqa kay pacha tukukuypi. ⁴¹Runaq churinga angelninkunatan kachamunqa hina oqarinqaku kamachiyninmanta llapan mishk'aqkunata hinallataq mana allin ruwaqkunata. ⁴²Hina wikch'uykunqaku rawraq ninaman, chaypitaq kanqa waqay hinallataq kiru kanipakuy. ⁴³Hinataq chanin runakuna k'ancharinqaku inti hina Taytankuq kamachiyninpi. Ninriyoqqa, uyarichun.

TAWA RIKCH'ANACHIYKUNA

13,44-52

⁴⁴Hanaq pachaqa kamachiyninqa rikch'akun hallp'api pakasqa qorimanmi, tarirqospa huk runa pakaykurqan hinaspataq ripurqan ancha kusionqa hinataq hayk'an kaqninta llapanta qhatorqospa chay hallp'ata rantirqorqan.

⁴⁵Hanaq pachaq kamachiyninqa rikch'akun umiña mashkhaq qhatuq runamanmi; ⁴⁶Huk ancha chaniyoq umiñata tarispa ripurqan hinataq hayk'an kaqninta llapanta qhatorqospa chay umiñata rantirqorqan.

⁴⁷Hanaq pachaq kamachiyninqa rikch'akun huk challwa hap'ina llukumanmi imachus qochaman chanqaykusqa huñumun imaymana rikch'aq challwakunata: ⁴⁸hunt'arqoqtintaq aysamurqanku qocha kantuman hina tiyaykuspa huñurqanku allin challwakunata huk canastakunaman ichaqa mana allinkunataq wikch'urqanku hawaman. ⁴⁹Ahinan kanqa kay pacha tukukuypi; angelkunan lloqsimunqa hina t'aqanqaku mana allinkunata chaninkunaq chawpinmanta, ⁵⁰hinaspataq chanqaykunqaku rawrashaq ninaman. chaypitaq kanqa waqay hinallataq kiru kanipakuy. ⁵¹Hap'iqarqankichischu llapanta kay nisqaykunata?"

Paykunataq kutichirqanku "Ari", nispa.

⁵²Hina Jesús nirqan:

"Chay rayku sapanka qelqa yachachiqkunamanta pichus kutipun hanaq pachaq kamachiyninpaq yachaqaqninman chayqa rikch'akun huk wasiyoq runamanmi, pichus kaqninkuna q'epimanta orqomun mosoq kaqkunata hinallataq mawk'a kaqkunatapas".

⁵³Hina kay rikch'anachiykuna willayta tukurqospa ripurqan chaymanta.

JESÚS RIMARIN NAZARET LLAQTANPI

13,54-58 // Mc 6,1-6; Lc 4,16-30

⁵⁴Paqarisqan llaqtanta chayaspa yachachirqan paykunaq sinagoganpi; hina muspharirqanku nispa:

"¿Maymantan hamun payman kay yachay hinallataq milagrokuna? ⁵⁵¿Manachu kayqa carpinteroq churin? ¿Manachu mamanpaq sutin María hinallataq turankunaqpis Santiago, José, Simón hinallataq Judas? ⁵⁶Hinallataq ¿Panankunapas manachu kashanku noqanchis ukhupi? ¿Maymanta hamun payman llapan kaykuna?"

⁵⁷Hina mana paypi ñirqankuchu. Jesustaq paykunata nirqan:

"Huk profetataqa llaqtallanpin pisichanku hinallataq wasinpi".

⁵⁸Hina mana ñinqtinku, chaqaypiqa mana ruwarqanchu ashkha milagrokunata.

REY HERODES JUAN BAUTISTATA WAÑUCHIN

14,1-12 // Mc 6,14-29; Lc 9,7-9

14¹Chay kuti kamachikuq Herodes uyarirqan Jesusmanta rimayta. ²Hina nirqan kamachinkunata:

"Kayqa Juan Bautistan; paymi kawsarimun wañuqkunamanta, chay raykun payqa milagrokunata ruwan".

³Imaraykuchus Herodesqa Juanta hap'ichispa watarqospa carcelman churarqan, Herodías rayku, Felipe turanpaq warmin; ⁴imaraykuchus Juanqa nirqan payta:

"Manan atinkichu payta warmichakuyta".

⁵Hina wañuchiyta munaspa manchakurqan runakunata imaraykuchus paytaqa reqsirqanku profetata hina. ⁶Herodespaq paqarisqan p'unchaynin chayamuqtin Herodiaspaq ususin tusurqan paykuna chawpipi hinaspataq Herodespaq sonqonman chayarqan. ⁷Chay rayku Herodesqa Diospaq sutinta aysarispa siminchakurqan sipasman llapan ima mañakusqantapas qonanpaq. ⁸Sipastaq, mamanpaq yachachisqan nirqan:

"Qoway kaypi, huk plato patapi Juan Bautistaq umanta".

⁹Hina reyqa anchata llakikurqan ichaqa Diospaq sutin aysarisqan rayku hinallataq paywan mast'aypi kaqkuna rayku kamachirqan payman qoponankupaq. ¹⁰Hina kacharqan carcelpi Juanpaq umanta kuchunankupaq. ¹¹Hina apamurqanku umanta hinaspataq qopurqanku sipasman paytaq aparqan mamanman. ¹²Hina yachaqaqninkuna chimpahataspa ayata apakapurqanku hinaspataq p'ampapurqanku hinaspataq rispa Jesusman willarqanku.

JESÚS MIRACHIN T'ANTATA

14,13-21 // Mc 6,30-34; Lc 9,10-17; Jn 6,1-14

¹³Jesusqa chayta uyarispa chaymanta sapallan ripurqan huk balsapi waqt'a cheqasman, ichaqa runakuna chayta uyarispa qhepanta purirqanku chakipi llaqtakunamanta. ¹⁴Hina lloqsispa rikurqan ashkha runakunata hinataq khuyapayarqan paykunata hinaspataq onqoqninkunata allinyachirqan. ¹⁵Ch'isiyaykushaqtintaq yachaqaqninkuna chimpaykurqanku nispa:

"Kay cheqasqa waqt'an hinallataq tutayashañña; kacharparipuy chay ashkha

runakunata llaqtakunaman rispa
mikhunakunata rantikunankupaq".

¹⁶Jesustaq paykunata nirqan:

"Manan ripunankuchu, qankuna
mikhuchiychis".

¹⁷Paykunataq nirqanku:

"Kaypi noqaykuqqa kashan pishqa
t'antallan ishkay challwakunapiwan".

¹⁸Paytaq paykunata nirqan:

"Apamuwaychis kayman".

¹⁹Hina kamachirqan llapan runakunata
k'achu patapi tiyanankupaq, hap'irqan
pishqantin t'antata ishkaynin challwatawan,
hanaq pachata qhawarispa samincharqan,
t'antakunata phasmirqospataq qorqan
yachaqaqninkunaman, yachaqaqninkunataq
runakunaman. ²⁰Hina llapanku mikhurarqanku
saksanankukama hinataq puchunkunata
oqarirqanku chunka ishkayniyoq canasta
hunt'ata. ²¹Mikhuqkuna karqanku pishqa
waranqa qharikuna ichaqa mana yupasqa
warmikuna nitaq erqekunapas.

JESÚS PURIN QOCHA PATANTA

14,22-33 // Mc 6,45-52; Jn 6,15-21

²²Kikin kuti kamachirqan
yachaqaqninkunata balsaman seqaspa paypaq
ñawpaqenta huk qocha kantuman rinankupaq,
pay runakunata kacharparinankama. ²³Hina
runakunata kacharparispa seqarqan orqoman
sapallan Diosmanta mañakuq hina
ch'isiyaykushaqtin sapallan chaypi tarikurqan.
²⁴Balsataq tarikurqan karupiña hallp'amanta
qocha unuwan chanqanaqasqa imaraykuchus
wayramurqan ñawpaqenmanta. ²⁵Pacha
paqarimushaqtin hamurqan Jesús paykunaman
qocha patanta purispa. ²⁶Paykunataq qocha
patanta puriqta rikuspa mancharikurqanku
nispa:

"¡Huk kukuchin!"

Hinataq mancharisqa kaspera qaparirqanku.

²⁷Kikin ratu Jesusqa paykunata rimarqan
nispa:

"¡Qhalichakuychis, noqan kani, ama
manchakuychischu!"

²⁸Pedrotaq kutichirqan nispa:

"Apu, qan kanki chayqa, kamachiway noqa
unu patanta qanman hamunaypaq".

²⁹Jesustaq nirqan:

"Hamuy".

Hina Pedroqa balsamanta uraqaspa unu
patanta purirqan hinaspataq Jesusman rirqan;

³⁰ichaqa manchay wayrata qhawarispa
mancharikurqan hinataq unuman chinkaykuyta
qallarispera qaparirqan nispa:

"¡Apu, qespichiway!"

³¹Kikin ratu pacha Jesusqa makinta
haywarispa payta hap'irqan hinataq nirqan:

"Pisi iñiq runa, ¿Imanaqtinmi
ishkayarqanki?"

³²Hina paykuna balsapataman
seqashaqtinku wayra thanirqapurqan. ³³Hina
balsapi kaqkuna, qonqoriykukurqanku payman
nispa:

"¡Cheqaqtapunin kanki Diospaq Churin".

JESÚS HAMPIN ASHKHA

ONQOQKUNATA

14,34-36 // Mc 6,53-56

³⁴Qochata wasapasataq chayarqanku
hallp'aman, Genesaret llaqtaman. ³⁵Chay
cheqaspi kaq runakuna payta reqsihatasp
kacharqanku willaqkunata hinantin chay
hap'iykunaman, hina payman apamurqanku
llapan onqoyniyoq kaqkunata. ³⁶Hinataq
mañakurqanku pay p'achanpaq kantullantapas
llamiykuchinanpaq; hinataq llapan
llamiykuqkuna qhaliyapurqanku.

ÑAWPAQ KURAQKUNAQ

YACHACHISQANMANTA

TAPUNAKUNKU

Mt 15,1-20 // Mc 7,1-23

¹⁵Hina chimpahatarqanku Jesusman
Jerusalén llaqtamanta hamuq fariseokuna
qelqa yachachiqkunapiwan nispa:

"¿Imanaqtinmi qanpaq yachaqaqniykikuna
pisichanku ñawpaq kuraqkunaq
yachachisqanta? Imaraykuchus mana
makinkuta maqllikunkuchu t'antata
mikhuspa".

³Paytaq kutichirqan nispa:

"¿Imanaqtintaq qankunari pisichankichis
Diospaq kamachikusqanta ñawpaq
kuraqniykichiskunaq yachachisqan rayku?"

⁴Imaraykuchus Diosqa kamachirqan nispa:

‘Yupaychay taytamamata’ hinallataq nirqan:

‘Mayqenchus, taytamamanta ñakan chayqa

wañunan kanqa’. ⁵Ichaqa qankuna ninkichis:

‘Mayqenchus nin taytata otaq mamata:

‘Imachus qanman yanapanaytaqa Diosmanñan

apahatapuni’. ⁶Hina kaqtinqa, manan

yupaychanqaku taytanta otaq mamanta;
hinataqmi chinkachipunkichis Diospaq siminta

ñawpaq kuraqniykichiskunaq yachachisqan rayku. ⁷¡Ishkay uyakuna! Allinta Isaiasqa qankunamanta rimarqan profeta hina nispa: ⁸Kay llaqtaqa yupaychawan simiwan, ichaqa sonqonqa karupin tarikun noqamanta. ⁹Yanqan yupaychawanku runakunaq kamachisqanta yachachispa'".

¹⁰Hina ashkha runakunata waharispa nirqan:

"Uyariychis hinallataq hap'iqaychis:

¹¹Simiman waykuqqa manan qhellichanchu runata, ashwanpis simimanta lloqsiqmi qhellichan runata".

¹²Hinaqa yachaqaqninkuna chimpahataspa nirqanku:

"¿Yachankichu rimasqaykita uyarispa fariseokunaq phiñakusqankuta?"

¹³Paytaq kutichirqan nispa:

"Llapa yura hanaq pachapi kaq Taytaypaq mana mallkisqanqa t'irakapunqa saphinmanta. ¹⁴¡Saqeychis! Ñawsakunata pusaq ñawsakunan kanku. Hayk'aqchus huk ñawsa pusan huk ñawsata hinaqa ishkayninkun t'oqoman urmaykunqaku".

¹⁵Kutichispa Pedro nirqan:

"Sut'inchawayku kay rikch'anachiyta".

¹⁶Paytaq nirqan:

"¿Manaraqchu qankunapis hap'iqarqankichis? ¹⁷¿Manachu hap'iqankichis imachus llapan simiman waykuqqa wiksaman ripuspa hisp'anaman wikch'ukapusqanta?"

¹⁸Ichaqa simimanta lloqsiqkunaqa hamun sonqomanta, chaykunataq runata qhellichan.

¹⁹Imaraykuchus sonqomantan lloqsimunku mana allin yuyaykuna, sipiykuna, wasanchaykuna, qhelli huchapi puriykuna, suwakuykuna, yanqamanta tumpaykuna, Diosmanta asikuykunan ²⁰Chaykunan qhellichan runataqa; ichaqa mana makita maqllikuspa mikhuyqa manan qhellichanchu runata".

JESÚS ALLIYACHIN MANA DIOS REQSIQ WARMIQ USUSINTA

15,21-28 // Mc 7,24-30

²¹Jesusqa chaymanta lloqsispa ripurqan Tiro hinallataq Sidón hap'iykunaman. ²²Hina Cananea warmi lloqsimurqan chay hallp'akunamanta hinataq qaparirqan:

"¡Apu, Davidpaq churin, khuyapayaway noqata! Ususiy millay saqraq hap'isqanmi kashan".

²³Jesústaq mana kutichirqanchu huk rimaytapas. Hina yachaqaqninkunaqa chimpahataspa mañapurqanku nispa:

"Yanapaykuy imaraykuchus qaparishan qhepanchispi".

²⁴Paytaq kutichirqan nispa:

"Noqaqa kachasqa kani Israel wasi chinka uhakunallamanmi".

²⁵Warmitaq Jesusman hamuspa qonqoriykukurqan payman nispa:

"¡Apu, yanaparikuway".

²⁶Paytaq kutichirqan nispa:

"Manan allinchu wawakunaq t'antata hap'ispa alqochakunaman wikch'upuy".

²⁷Warmitaq nirqan:

"Arí Apu, ichaqa alqochakunapis mikhunku apunkunaq mesanmanta t'anta puchukuna halaqaqmanta".

²⁸Hinaqa kutichispa Jesús nirqan:

"Warmi, sinchin iñinyi, ruwakuchun munasqaykiman hina".

Hinataq chay kutimanta pacha ususin alliyarqapurqan.

JESÚS MIRACHIN T'ANTATA ISHKAY KAQ KUTIPI

15,29-39 // Mc 8,1-10

²⁹Chaymanta ripuspa Jesusqa chayarqan Galilea gochaman, orqoman seqaspataq tiyaykurqan chaypi. ³⁰Hina chimpahatarqanku payman ashkha runakuna pusaspa wist'ukunata, ñawsakunata, ñuk'ukunata, upakunata hinallataq imaymana wakinkunata; hinataq churarparirqanku chakinman hina paytaq alliyachirqan. ³¹Hina ashkha runakuna musphararqanku chay upakunaq rimarisqanta, ñuk'ukunaq alliyasqanta, wist'ukunaq puririsqanta hinallataq ñawsakunaq qhawaripusqanta rikuspa; hina yupaycharqanku Israelpaq Diosninta.

³²Jesús yachaqaqninkunata waharispa nirqan:

"Khuyapayanin kay ashkha runakunata imaraykuchus kinsa p'unchayñan qhepakunku noqawan, manataq kanchu ima mikhunankupas ichaqa mana munanichu kacharpariyta yaraqasqata mana hinaqa chawpi ñanpipas pisipankuman".

³³Hina yachaqaqkuna nirqanku:

"¿Maypitaq tarisunman ashkha t'antata kay waqt'a pampapi kay ashkha runakunata saksachinanchispaq?"

³⁴Jesustaq nirqan:

"¿Hayk'an t'antaykichis?"

Paykunataq nirqanku:

"Qanchis, pisi challwachakunapiwan".

³⁵Hina, kamachirqan runakunata pampapi tiyaykunankupaq; ³⁶hinaspataq hap'irqan qanchis t'antata challwakuntawan, graciasta qospa phasmirqorqan hinaspataq qorqan yachaqaqkunaman paykunataq runakunaman.

³⁷Hina llapanku mikhurqanku saksanankukama hinaspataq puchukunata oqarirqanku qanchis canastakuna hunt'ata.

³⁸Mikhuqkuna karqanku tawa waranqa qharikuna, ichaqa mana yupasqa warmikuna nitaq erqekunapas. ³⁹Hina ashkha runakunata kacharparispa balsaman waykuykuspa ripurqan Magadán hap'iykunaman.

JESÚS HUCHACHAN

FARISEOKUNATA

SADUCEOKUNATAWAN

16,1-12 // Mc 8,11-21; Lc 12,54-56

16¹Fariseokuna Saduceokunapiwan

Jesushman chimpahatarqanku; wateqachiya munaspa mañarqanku hanaq pachamanta huk ch'ikuta rikuchinanta. ²Paytaq kutichispa nirqan:

"Ch'isiyaykuqtinqa ninkichis: 'Allin p'unchaymi imaraykuchus hanaq pachaqa puka kashan'. ³Tutamantataq ninkichis: 'Kunan chikchinqa imaraykuchus hanaq pachaqa puka yanayamushan'. Hanaq pachaqa rikch'aynin sut'inchayta yachankichis ichaqa kutikunaq ch'ikunkunataqa manan atinkichischu. ⁴Huk mana allin wasanchaq wiñaykuna mañakunku huk ch'ikuta, ichaqa paykuna manan ch'ikuta chaskinqakuchu ashwanpas Jonaspaq ch'ikullanta".

Hina paykunata saqerparispa ripurqan.

⁵Yachaqaqkunataq huk qocha kantuman chimpahataspa qonqasqaku t'anta apayta.

⁶Hinataq Jesús paykunata nirqan:

"Qhawaychis karunchakuychistaq fariseokunaq hinallataq saduceokunaq poqoyninmanta".

⁷Paykunataq tapunakurqanku nispa:

"Mana t'antata apamusqanchischu".

⁸Yachaspa Jesús nirqan:

"¿Imanaqtinmi tapunakunkichis mana t'anta apamusqaykichismanta, pisi iñiq runakuna?. ⁹¿Manaraqchu hap'iqankichis?"

¿Manallataqchu yuyankichis pishqa t'antamanta pishqa waranqa runakunaman rakisqaykichista hinaspataq hayk'a canastakunataraqmi oqarirqankichis?"

¹⁰¿Hinallataq, qanchis t'antamanata tawa waranqa runakunaman rakisqaykichista hinaspa hayk'a hatun canastakunataraqmi oqarirqankichis? ¹¹¿Imaynan mana hap'iqankichischu mana t'antamanta qankunaman rimasqayta? Qhawarikuychis fariseokunaq hinallataq saduceokunaq poqoyninmanta".

¹²Hinaraq hap'iqarqanku imayna mana t'anta poqoymanta qhawarikunankumanta rimasqanta ashwanpas fariseokunaq hinallataq saduceokunaq yachachisqankunamanta.

PEDRO SUT'INCHAN CRISTOPI

IÑISQANTA

16,13-20 // Mc 8,27-30; Lc 9,18-21

¹³Jesús Cesarea Felipe hap'iykunaman chayaspa yachaqaqninkunata tapurqan:

"¿Runakunaq nisqanman hina, ¿Pis runaq churin?"

¹⁴Paykunataq nirqan:

"Hukkuna ninku 'Juan Bautistan', wakinkuna 'Elisasmi', wakinkuna 'Jeremiasmi' otaq 'huknin kaq profetakunamanta'".

¹⁵Paykunataq nirqan:

"¿Qankunapaqri, ¿Pitaq noqa kani?"

¹⁶Kutichispa Simón Pedro nirqan:

"Qanqa kanki Criston, kawsashaq Diospaq churin".

¹⁷Jesustaq kutichispa nirqan:

"Kusisqa kanki, Simón Barjona, imaraykuchus kaytaqa manan aychamanta hinallataq yawarmanta runachu reqsichirqasunki aswanpas hanaq pachapi kaq Taytaymi. ¹⁸Noqataq niyki: Qanmi kanki Pedro, hinallataq kay qaqa patapin hatarichisqa Iglesiayta, paytataq manan wañuy pachaqa atiyininkunapis atipanqachu. ¹⁹Hina qosqayki hanaq pachaqa kamachiyninpaq kichanankunata; hina kay pachapi watasqayki hanaq pachapipas watasqallataq kanqa hinallataq kay pachapi pashkasqayki hanaq pachapipas pashkasqallataq kanqa".

²⁰Hinaman kamachirqan yachaqaqkunata ama pimanpas ninankupaq pay Cristo kasqanta.

JESÚS RIMAN WAÑUNANMANTA

16,21-28 // Mc 8,31-9,1; Lc 9,22-27

²¹Chay kutimanta Jesusqa qallarirqan reqsichiyta yachaqaqninkunaman Jerusalén llaqta purinanta, hina chaypi sinchita ñak'arinanta kuraqkunamanta, umalliq paqokunamanta hinallataq qelqa yachachiqkunamantapis hinallataq wañuchisqa kananta hina kinsa kaq p'unchayta kawsarimunanta.

²²Hina pay cheqasman pusaripa Pedro qallarirqan phiñaykuyta nispá:

"¡Dios ama munachunchu, Apu! Chayqa manan taripasunkichu".

²³Paytaq kutirispa Pedrotá nirqan:

"¡Karunchakuy noqamanta, Satanás! Qanqa mishk'achiytan munawanki, imaraykuchus manan Dios hinachu yuyaykunki ashwanpis runakuna hinan".

²⁴Hina Jesusqa nirqan yachaqaqninkunata:

"Sichus pipas qhepayta hamuyta munan chayqa pay kikinmanta qonqakuchun, q'epichun cruzninta hinaspataq qhepayta hamuchun. ²⁵Imaraykuchus, pichus kawsayninta waqaychayta munanqa chayqa chinkachinqan; ichaqa pichus noqa rayku kawsayninta chinkachinqa chayqa, tarikapunqan. ²⁶¿Imaraykuchus ima allinmi kanman runapaq kay pachata muyuntinta hap'iy sichus kawsayninta pisipachinqa chayri? ¿Icha imatataq qonqa huk runa kawsaynintamanta? ²⁷Imaraykuchus runaq churinga hamunqa Taytampaq glorianpi angelninkunawan; hinataq sapankaman kutichipunqa imayna ruwasqanman hina. ²⁸Cheqaqtan niykichis: Kaypi kaqkunamanta wakinkunaqa manan wañunqakuchu, manaraq ñawpaqta rikuspa runaq churinta kamachiyninpi hamuqta".

JESÚS REQSICHIKUN WAK RIKCH'AYPI

17,1-13 // Mc 9,2-13; Lc 9,28-36

17¹Soqta p'unchaymanta, Jesús paywan aparqan Pedrotá, Santiagotá wayqen Juantawan hinaspa pusarikurqan sapallankuta hatun orqo pataman. ²Hina paykunaq ñawpaqenkupi wak rikch'ayman kutirqapurqan; uyan k'ancharirqan inti hina, p'achankunapis yuraqman tukupurqan k'anchay hina. ³Hina ukhurimurqanku Moisés

Eliaspíwan Jesuswan rimarashaq. ⁴Hina Pedro nirqan Jesusta:

"Apu, ¡May allinmi kakushanchis kaypi! munanki chayqa, noqa hatarichisqa kaypi kinsa chukllakunata: Hukta qanpaq, huktataq Moisespaq huk kaqtataq Eliaspáq".

⁵Pedro rimashaqtinraq, huk k'anchaq phuyu paykunata pakaykurqan llanthunwan, hinataq chay phuyu ukhumanta huk kunka uyarikamurqan nispá:

"¡Kaymi munasqa churiy, paypin kusikuni, payta uyariychis".

⁶Chayta uyarispa yachaqaqkuna sinchita mancharikuspa wikch'ukurqanku pampaman. ⁷Hina Jesús paykunaman chimpahatarqan hinaspataq paykunata llamiykuspa nirqan:

"Sayariychis, ama manchakuychischu".

⁸Paykunataq wichayta qhawarispa mana pitapis rikurqankuchu ichaqa Jesusllata. ⁹Hina orqomanta uraykamuqtinku, Jesusqa paykunata kamachirqan nispá:

"Aman pimanpas willankichischu chay rikusqaykichista, runaq churin wañusqakunamanta kawsarimunankama".

¹⁰Hina yachaqaqkunataq tapurqanku nispá: "¿Imanaqtintaq qelqa yachachiqkunari ninku Elíasraqmi ñawpaqtaqa hamunan nispá?"

¹¹Paytaq kutichispa nirqan:

"Elías hamun hinataq llapallanta halloch'anqa. ¹²Ichaqa niykichis: Eliasqa ñan hamunña ichaqa manan reqsirqankuchu, ashwanpis payta ruwarqanku ima munasqankuta. Ahinallatataqmi runaq churinga paykunaq ñak'arichisqan kanqa".

¹³Hinaqa yachaqaqkunaqa hap'iqarqanku payqa Juan Bautistamanta rimasqanta.

JESÚS HAMPIN SAYRAYOQ ERQETA

17,14-21 // Mc 9,14-29; Lc 9,37-43a

¹⁴Ashkha runakunaq qayllanman chayaqtinku, huk runa chimpahatarqan Jesusman, ñawpaqenpi qonqoriykukuspa.

¹⁵Hina nirqan: 'Apu, churiyta khuyapayariy imaraykuchus t'ukumanta onqon hinataqmi sinchita ñak'arin; sapa kutin urmaykun ninaman, sapa kutitaq unuman. ¹⁶Aparqani yachaqaqniykikunaman hina mana atirqankuchu hampiyta".

¹⁷Kutichispa Jesús nirqan:

"¡Mana iñiyniyoq hinallataq wakllisqa wiñay runakuna!, ¿Hayk'aqkaman

qankunawan kasaq? ¿Hayk' aqkaman muchusqaykichis? Kayman apamuwaychis".

¹⁸Jesús phiñaykurqan hinataq paymanta saqra lloqsirqan, chay kutimantataq erqe hampisqa kapurqan.

¹⁹Yachaqaqkuna Jesusman chimpahataspa payta sapallanpi nirqanku:

"¿Imanaqtintaq noqaykuri mana atirgaykuchu qarqoyta?"

²⁰Paytaq paykunata nirqan:

"Pisi iñisqaykichis rayku. Cheqaqta niykichis: Sichus qankunaq iñniykichis kanman mostazaq rurun hina chayqa niwaqchis kay orqota: Ripuy kaymanta chaqayman hina ripunman, hina manan imapas qankunapaq kanqachu mana atikuq. ²¹(Kay t' aqayqa lloqsin mañakuyllawan ayunopiwan)".

JESÚS RIMAN WAÑUNANMANTA WAKMANTA

17,22-23 // Mc 9,30-32; Lc 9,43b-45

²²Galileapi huñu kashaqtinku, Jesús paykunata nirqan:

"Runaq churinga hap'ichisqan kanqa runakunaq makinpi. ²³Hina wañuchinqaku hinataq kinsa kaq p'unchaytataq kawsarimpunqa". Paykunataq sinchita llakikurqanku.

TEMPLOMAN IMPUESTO QONAMANTA

17,24-27

²⁴Cafarnaún llaqtaman chayaqtinku, Pedroman chimpahatarqanku templopaq impuesto huñuqkuna, hinataq nirqanku:

"Qankunaq amawt'aykichisri, ¿Manachu qon impuestota templopaq?"

²⁵Paytaq nirqan: "Ari".

Pedro wasita chayaykushaqtin, Jesús payta ñawparispa nirqan:

"Simón, ¿Ima niwaqtaq qan? ¿Kay pacha reyku pimantan chaskinku impuestokunata? ¿Runankunamantachu icha wak runakunamantachu?"

²⁶Pay niqtin:

"Wak runakunamanta",

Jesús payta nirqan:

"Hina kaqtinqa, runakunaqa manan qonanachu impuestota. ²⁷Ichaga, ama kay runakunata mishk'achinanchispaq, puriy qochaman hinaspataq wikch'uykuy yawrinata

hinaspataq ñawpaqta lloqsimuq challwata oqariy hinaspataq siminta kicharqospa tarinki huk qolqeta. Chayta hap'ispa paykunaman qoy noqamanta hinallataq qanmanta".

JESUSPAQ TAWA KAQ RIMASQAN: HUÑU KAYPI KAWSAYMANTA

18,1-35

HANAQ PACHAQ KAMACHIYNINPI KURAQ KAQMANTA

18,1-14 // Mc 9,33-37.42-48; Lc 9,46-48; 17,1-2; 15,3-7

¹⁸Chay kutipi, yachaqaqkuna Jesusman chimpahatarqanku nispa:

"¿Pitaraq kuraq kaq hanaq pachaq kamachiyninpi?"

²Hina huk wawata waharispera churaykurqan paykunaq chawpinpi, ³hina nirqan:

"Cheqaqta niykichis: Sichus mana kutirikapuspa wawakunaman tukupunkichischu hinaqa manan waykuyta atinkichischu hanaq pachaq kamachiyninman.

⁴Pichus huch'uychakunqa kay wawa hina chayqa, chaymi kuraq kaq hanaq pachaq kamachiyninpi. ⁵Hinallataq, pichus chaskinqa huk wawata sutiypi kay wawata hina, chayqa noqatan chaskiwan.

⁶Pichus mishk'achinqa hukta kay noqapi iñiq huch'uykunamanta chayqa, ashwan allinraqmi kanman paypaq, kunkanman huk kutana rumiwan warkuykuspa qochaman wikch'uykapsuqa kanan. ⁷¡Ay kay pachamanta mishk'anakuna rayku! Mishk'anakunaqa kallanqapunin ichaga ¡Ay chay mishk'achiq runamanta!

⁸Sichus makiyki otaq chakiyki mishk'achisunki chayqa kuchuqarqakapuy hinaspataq chanqapuy karuman; imaraykuchus ashwan allinmi qanpaq kanqa kawsayman waykuy ñuk'u otaq wist'u mana hinataq mana wañuq ninaman wikch'uykuchikunki ishkanin makintin chakintin. ⁹Hinallataq sichus ñawiyki mishk'achisunki chayqa orqorqakapuy hinaspataq chanqapuy karuman; qanpaq ashwan allinmi kanqa huk ñawiyoy kawsayman waykuy, mana hinataq wikch'uykuchikunki nina rawraq ukhu pachaman ishkanin ñawintin.

¹⁰Qhawaychis, aman pisichankichischu hukninta kay huch'uykunamanta imaraykuchus niykichis: Paykunaq hanaq

pachapi kaq angelninkunaqa rikushallankun hanaq pachapi kaq Taytayaq uyanta.

¹²¿Ima niwaqchistaq qankuna? Sichus huk runaq kan pachak uhan hinataq huknin chinkan hinari, ¿Manachu saqerparinman esqon chunka esqonniyoqta orqokupi hinaspataq puririnman chinka uhanta maskhaq? ¹³Tarirgospataq, cheqaqta niykichis, kusikun chaymanta ashwantaraq chay esqon chunka esqonniyoq mana chinkaqkunamanta. ¹⁴Ahinallataqmi hanaq pachapi kaq Taytaykichisqa manan munanchu, kay huch'uykunamanta huknillanpas chinkananta.

WAYQE K'AMIYKUYMANTA

18,15-20 // Lc 17,3

¹⁵Sichus wayqeyki huchakusunki chayqa puriy hina payta sapallanpi k'amiykuy; uyarisunki hinaqa wayqeykita tarikapunkin; ¹⁶ichaqa mana uyarisunki hinaqa apay qanwan ishkaqta otaq kinsata hinapi ishkaqta otaq kinsa uyariqkunaq siminpi sut'inchakapunqa tukuy rimasqa; ¹⁷ichaqa manapuni paykunatapis uyariqtinga, willaykuy iglesiaman; iglesiatapis mana uyariqtinga qanpaq kapuchun mana Diosta reqsiq runa hina kaqlataq impuesto huñuq runa hina.

¹⁸Cheqaqta niykichis: kay pachapi watasqaykichis hanaq pachapi watasqallataq kanqa, hinallataq kay pachapi pashkasqaykichis hanaq pachapi pashkasqa kallanqataq.

¹⁹Wakmanta niykichis cheqaqta: Sichus qankunamanta ishkaq kay pachapi rimanakunkichis imatapas mañakunaykichispaq hinaqa qoposunkichis hanaq pachapi kaq Taytayaq. ²⁰Imaraykuchus, maypichus ishkaqta otaq kinsa sutiypi huñukunku chaypin noqa kashani, paykunaq chawpinpi".

MANA PAMPACHAY MUNAQ RUNAMANTA RIKCH'ANACHIQ

18,21-35

²¹Hina Pedro payman chimpahataspa nirqan:

"Apu, ¿Hayk'a kutitan pampachanay wayqeypaq huchakuwasqanta? ¿Qanchis kutikamachu?"

²²Jesús payta nirqan:

"Manan niyki qanchis kutikama nispachu ashwanpis qanchis chunkata, qanchis kutita pacha.

²³Chay raykun hanaq pachaq kamachiyninga rikch'akun huk reyman pichus munarqan kamachinkunata ruwasqankumanta t'aqwiriya. ²⁴Hina, t'aqwiya qallariqtin apamurqanku payman kinsa pachak kinsa chunkayoq waranqa qorimanta kilo manunta. ²⁵Paypaqta mana imanpis kaqtin kutichipunanaq, apun kamachirqan qhatusqa kapunanaq pay, warmin, wawankuna llapan kaqninkunantin, chaywan manunta kutichipunanaq. ²⁶Hina, chakinman qonqorimanta wikch'ukuspa kamachiqa nirqan: 'Suyariway, hina llapanta kutichipusqayki'. ²⁷Hina, apunqa chay kamachinta khuyapayaspa kacharipurqan hinallataq manuntapas pampachapurqan.

²⁸Chay kamachiqa lloqsispa tarirqan huk kamachi masinta pichus manun karqan pishqa pachak qorimanta gramo, hina payta hap'ispa hinallataq mukichispa nirqan: 'Kutichipusqayki'. ²⁹Kamachi masintaq chakinman wikch'uhatakuspa khuyayta mañakurqan nispa: 'Suyariway, hina kutichipusqayki'. ³⁰Ichaga pay mana munarqanchu ashwanpas ripuspa carcelman wisq'aykuchirqan manu kutichinankama. ³¹Hina, kamachimasinkunaqa chayta ruwasqanta rikuspa sinchita llakikurqanku hinataq purispa willarqanku apunman chay llapan ruwasqanta. ³²Hina waharispas apun nirqan: 'Mana allin kamachi, llapan manuykita pampachaykurqayki khuyayta mañakuwasqayki rayku. ³³¿Manachu qanpis khuyapayanallaykitaq karqan kamachi masiykita, imaynatan noqa qanta khuyapayarqayki hina?' ³⁴Hina apun sinchita phiñarikuspa qopurqan carcel qhawaqkunaman llapan manunta kutichipunankama.

³⁵Ahinallataqmi, hanaq pachapi kaq Taytay ruwanqa qankunawan, sichus mana p'ampachankichischu tukuy sonqoykichiswan sapanka wayqeykichista hinaqa".

TAPUNAKUNKU T'AQANAKUYMANTA

19,1-12 // Mc 10,1-12

19¹Hina Jesús kay rimaykuna willayta tukurqospa ripurqan Galilea llaqtamanta Judea hap'iyman, Jordán mayuq chimpanman.

²Qhepanta purirqanku ashkha runa hina chaypi hampirqan paykunata. ³Hina chimpahatarqanku huk fariseokuna hinataq wateqachiyta munaspa payta nirqanku:

"¿Huk qhari atinmanchu warmin qatirpariyta ima hawapis?"

⁴Paytaq kutichispa nirqan:

"¿Manachu leerqankichis imaynatas kamaqqa qallariymanta pacha ruwarqan paykunata qharita warmita chayta?"

⁵Hinataq nirqan:

"Chay rayku qhariqa saqerparinqa tayta mamanta warminwan huñkapunanpaq hina ishkayninku ch'ulla runalla kanqaku. ⁶Hina kaqtinqa manañan ishkaychu kanku, ashwanpis ch'ullallan. Chay rayku Diospaq huñusqantaqa, runaqa ama t'aqachunchu".

⁷Fariseokunataq nirqanku:

"¿Imanaqtintaq Moisesri kamachirqan huk t'aqanakuy qelqata qospa warmita qatirparipunanata?"

⁸Paytaq nirqan:

"Imaraykuchus Moisesqa rumi sonqo kasqaykichis raykun hinalla qhawarqasunkichis warmiykichis qatirparinaykichista; ichaqa manan hinachu karqan qallariymanta. ⁹Niykichis: Pichus warminta qatirparinqa, mana wasanchay kashaqtin, hinaspataq kasarakuwakwan chayqa wasanchanmi; hinallataq qatirparisqa warmiwan kasarakuqqa wasanchallantaq".

¹⁰Yachaqaqkuna nirqanku:

"Qhariq kanan warminwan ahina chayqa manan allinchu kasarakuq".

¹¹Paytaq paykunata nirqan:

"Manan llapankuchu chaskinku kay rimayta ashwanpis pikunamanchus Dios qorqan chaykunallan. ¹²Kanmi sapan kawsaq runakuna paqarimusqanmanta pacha, kallantaq sapan kawsaqkuna runakunaq ruwasqan rayku ichaqa kallantaqmi sapan kawsaq runakuna pikunachus akllarqanku sapan kawsayta hanaq pachaq kamachiynin rayku. ¿Chaskiyta atiqqa chaskichun!"

JESÚS WAWAKUNAWAN

19,13-15 // Mc 10,13-16; Lc 18,15-17

¹³Hina Jesusman apamurqanku wawakunata makinta churaykunarpaq hinallataq mañapunarpaq, ichaqa yachaqaqkuna phiñarikurqanku. ¹⁴Jesústaq nirqan:

"Hina wawakuna noqaman hamuchun, ama hark'aychischu; imaraykuchus paykuna hina kaqkunapaqmi hanaq pachaq kamachiyninqa".

¹⁵Hina makinta paykuna pataman churaykuspa ripurqan chaymanta.

QHAPAQ WAYNAMANTA

19,16-30 // Mc 10,17-31; Lc 18,18-30

¹⁶Hina huk Jesusman chimpahataspa nirqan:

"Amawt'a, ¿Ima allintan ruwanay wiñay kawsayta taripanaypaq?"

¹⁷Paytaq nirqan:

"¿Imanaqtintaq tapuwanki allinmanta? Hukllan allin kaqqa. Wiñay kawsayman waykuyta munaspaqa, hunt'ay Diospaq kamachikusqankunata".

¹⁸Paytaq nirqan:

"¿Mayqenkunata?"

Jesustaq nirqan:

"Ama wañuchinkichu, ama wasanchankichu, ama suwakunkichu, ama llullakuspa tumpankichu, ¹⁹taytaykita mamaykita yupaychanki hinallataq runa masiykitapis munakunki qan kikiykita hina"

²⁰Waynataq nirqan:

"Llapantan kaykunataqa hunt'arqani, ¿Imaraqmi ruwanay kashan?"

²¹Jesustaq nirqan:

"K'apak kayta munanki chayqa puriy, qhatopuy llapanta kaqniykikunata hinaspataq goy wakchakunaman hina hanaq pachapi qanpaq kanqa qhapaq kaqniyki hinaspataq hamuy, qhepayta purimuy".

²²Waynaqa chay rimayta uyarispa ripurqan llakisqa imaraykuchus karqan ashkha kaqniyoq. ²³Jesustaq nirqan yachaqaqninkunata:

"Cheqaqtan niykichis: Huk qhapaqqa sasatan waykunqa hanaq pachaq kamachiyninman. ²⁴Wakmanta niykichis: Ashwanraqmi atikun yawriq ninrinta kamelloq suchurqonan huk qhapaqqa hanaq pachaq kamachiyninman waykunanmantaqa".

²⁵Yachaqaqkuna chayta uyarispa muspharirqanku nispa:

"Hinari, ¿Pitaq qespikuyta atinman?"

²⁶Paykunata qhawahataspa Jesús nirqan:

"Runakunapaqqa mana atiyimi, ichaqa Diospaqqa imapis atikuqmi".

²⁷Hina Pedro kutichispa nirqan:

"Noqayku llapanta saqerparispa qhepaykita purimuyku, ¿Imatataq chaskisaqku?"

²⁸Jesusta paykunata nirqan:

"Cheqaqta niykichis: Qankuna qhepayta hamuqkunaqa, pacha kutipi runaq churin kamachina tiyanapi glorianwan tiyaykuqtin qankunapis tiyaykullankichistaq chunka ishkaynin kamachina tiyanapi; chaypi chaninchankichis chunka ishkayniyoq Israel llaqtaq ayllunkunata. ²⁹Hina mayqen chus saqerparirqan wasikunata otaq wayqekunata otaq panakunata otaq tayta mamata otaq wawakunata otaq chakrakunata noqaq suti rayku chayqa, chaskinqa pachak kutita hinallataq taripanqa wiñay kawsayta. ³⁰Ashkhan ñawpaqpi kaqkuna qhepapi tarikunqaku hinallataq qhepapi kaqkunapas ñawpaqpi tarikunqaku".

UVAS LLANK'AQ RUNAKUNAMANTA RIKCH'ANACHIIY

20,1-16

20¹"Hanaq pachaq kamachiyninqa rikch'akun huk chakrayoq runamanmi pichus lloqsirqan pacha paqariyta llank'aqkuna mink'aq uvas chakranpaq. ²Hina llank'aqkunawan rimanakuspa huk qolqeta chay p'unchay chaskinankupaq kacharqan uvas chakranman. ³Lloqsispa kushka p'unchay tutamanta rikurqan wakkunata plazapi qasirashaqta, ⁴hina chaykunata nirqan: 'Qankunapis riyichis uvas chakraman hinataq qopusqaykichis chanin kaqta'; ⁵paykunataq purirqanku. Wakmanta lloqsispa kushka p'unchayta hinallataq chawpi p'unchay tardeta kaqllatataq ruwarqan. ⁶Hinallataq ch'isitaña lloqsispa tarirqan wakkunata chaypi kashaqta hina paykunata nirqan: '¿Imanaqtintaq ch'isiyaq p'unchay kaypi kashankichis qasirayaspas?' ⁷Payta nirqanku: 'Manan pipas mink'awankuchu'. Hina pay nirqan: 'Qankunapas rillaychistaq uvas chakraman'.

⁸Tuta chayamuqtin, uvas chakrayoq nirqan mayordomonta: 'Wahay llank'aqkunata hina qopuychis qolqenta qhepakunamanta qallarispas ñawpaqkunapi tukuspa'. ⁹Hina hamuspa ch'isitaña llank'aqkuna chaskirqanku sapankanku huk p'unchay llank'ay qolqeta. ¹⁰Hinallataq hamuspa ñawpaq kaqkuna yuyaykurqanku ashwan ashkhata chaskinankuta ichaqa paykuna chaskillarqankutaq sapankanku huk p'unchay

llank'ay qolqeta. ¹¹Chaskispa hap'inakurqanku chakrayoqwan. ¹²Nirqanku: 'Kay qhepa hamuqkunaqa huk hora llank'arqanku ichaqa qantaq qopurqanki noqaykuman hinallataq; noqaykuqa muchurqayku ch'isiyaq sayk'uyta hinallataq ruphayta'. ¹³Paytaq hukninta kutichispa nirqan: 'Reqsiyasi, manan qanwanqa mana chanintachu ruwashayki. ¿Manachu rimanakurqanchis huk qolqepaq? ¹⁴Hap'iy qanpaq kaqniykita hinaspa ripuy; kay qhepa hamuqman qoyta munani imayna qanman hina. ¹⁵¿Icha manachu noqa ruwayta atiyman kaqniywan munasqayman hina? ¿Icha noqa allin kaqtiychu ñawiyki millayta qhawawan?' ¹⁶Hinan qhepapi kaqkuna ñawpaqpi tarikunqaku ñawpaqpi kaqkunataq qhepapi".

JESÚS WILLAKUN KINSA KAQ KUTINPI WAÑUNANTA

20,17-19 // Mc 10,32-34; Lc 18,31-34

¹⁷Jesús Jerusalén llaqtaman seqashaspa waharirqan wak cheqasman chunka ishkayniyoq yachaqaqkunata hinaspataq ñanpi nirqan:

¹⁸"Nan seqashanchisña Jerusalemman hina runaq churintaqa qopunqaku umalliq paqokunaman hinallataq qelqa yachachiqkunaman hina wañunanpaq huchachanqaku. ¹⁹Hina qopunqaku mana Diosta reqsiq runakunaman payta asipayanankupaq, suq'anankupaq, chakatanankupaq hinaspataq kinsa kaq p'unchayta kawsarimpunqa".

MAMANKU MAÑAPUN SANTIAGO JUANPAQPIWAN ÑAWPAQPI KANANKUPAQ

20,20-28 // Mc 10,35-45

²⁰Hinaqa Jesusman chimpahatarqan Zebedeoq churinkunaq maman wawankunapiwan hinaspataq qonqoriykukuspa mañakurqan. ²¹Paytaq payta nirqan:

"¿Imatan munanki?"

Paytaq nirqan:

"Tiyaykuchun kay ishkay churiykuna kamachiyniykipi huk paña makiykipi huk kaqtaq lloq'e makiypi".

²²Kutichispa Jesús nirqan:

"Manan yachankichischu imata mañakusqaykichista. ¿Qankunari, atiwachischu uhayta noqaq uhanay qerota?"

Nirqanku:

"Atisaqkun".

²³Paytaq nirqan:

"Atinkichischari qeroy uhayta ichaqa tiyayta pañaypi otaq lloq'epiqa manan qoyta atinichu; chayqa kanqa pikunapaqchus DiosTaytay wakichirqan chaykunapaqmi".

²⁴Chayta uyarispataq wakin chunkantinkuna phiñarikurqanku chay ishka wayqekunapaq. ²⁵Jesustaq paykunata waharispata nirqan:

"Qankuna yachankichis imaynatachus llaqtakuna kamachiqkunaqa munayninta ruwanku runankunawan hinallataq hatunkunaqa sarunchanku; ²⁶ichaqa ama hina kanqachu qankuna ukhupi ashwanpis mayqenña qankuna ukhupi hatun kayta munaqqa qankuna serviq kachun. ²⁷Hinallataq mayqenña qankuna ukhupi ñawpaqpi kayta munaqqa qankunaq kamachin kachun.

²⁸Imaynan runaq churin hamurqan mana servichikuqchu ashwanpis serviqmi hinallataq kawsaynin qoq ashkha runakunaq qespikunapaq".

JESÚS HAMPIN JERICOMANTA ÑAWSAKUNATA

20,29-34 // Mc 10,46-52; Lc 18,35-43

²⁹Jericomanta lloqsiqtinku qhepankuta purirqanku ashkha runakuna. ³⁰Hina ñayanpi tiyashaq ishkaq ñawsakuna Jesuspaq purishasqanta uyarispata qaparirqanku nispata:

"¡Apu, khuyapayawayku noqaykuta, Davidpaq churin!"

³¹Ashkha runakunataq phiñaykurqanku upallankupaq ichaqa paykuna astawan qaparirqanku nispata:

"¡Apu, khuyapayawayku noqaykuta, Davidpaq churin!"

³²Hina Jesusqa sayaykuspa paykunata waharirqan nispata:

"¿Imatan munankichis ruwanayta noqa qankunapaq?"

³³Paykunataq nirqanku:

"Apu, kichakuchun ñawiyku".

³⁴Jesús khuyapayaykuspa llamiykurqan ñawinkuta hinataq kikin kuti pacha paykuna qhawarirqanku hinaspataq paypaq qhepanta purirqanku.

JESÚS WAYKUN JERUSALENMAN

21,1-11 // Mc 11,1-11; Lc 19,28-38; Jn 12,12-19

21¹Jerusalén llaqtaman qayllaykuspa Betfagé llaqtaman olivos orqoman chayarqanku; hina Jesús kacharqan ishkaq yachaqaqkunata ²nispata:

"Riychis chimpa llaqtakama, chaypin tarinkichis kikin ratu huk watasqa china asnota uñantinta hina pashkarqospa aparqamuwaychis. ³Sichus mayqenpis imatapis nisunkichis hinaqa ninkichis: 'Apun munashan ichaqa ratullan kutichimpunqa'".

⁴Kayqa ruwakurqan profetaq nisqan hunt'akunanpaq: ⁵Niychis Sionpaq ususinta: 'Reyniykin qanman hamun llamp'u sonqo huk china asnopi sillaykusqa hinallataq huk uña asnopi'.

⁶Yachaqaqkuna purispa ruwarqanku Jesuspaq kamachisqanman hina. ⁷Hinaspataq payman apamurqanku china asnuta uñantinta; churaykurqanku wasan pataman p'achakunata hina payqa sillaykukurqan paykuna patapi. ⁸Hinaqa sinchi ashkha runakuna mast'arparirqanku p'achankunata ñan patapi, wakinkunataq sach'akunaq raphinkunata kuchuqaspa mast'arparirqanku ñayan patapi. ⁹Ñawpaqenta puriq runakuna hinallataq qhepanta puriqkunapis qaparirqanku nispata:

"¡Hosana Davidpaq churinman!, ¡Saminchasqa kachun Apuq sutinpi hamuq!, ¡Hosana hanaq pacha altokunapi!"

¹⁰Jerusalenman waykuykushaqtin llapan llaqta ch'aqwararqan nispata:

"¿Pitay kayri?"

¹¹Ashkha runakuna nirqanku:

"Paymi profeta Jesús, Galilea hap'iypi kaq Nazaretmanta".

JESÚS QARQON TEMPLOMANTA QHATOQKUNATA

21,12-17 // Mc 11,15-19; Lc 19,45-48; Jn 2,13-22

¹²Jesús waykurqan Diospaq templanman hinaspataq qarqorqan hawaman llapan templopi qhatoqkunata hinallataq rantiqkunata; qolqe chhalaqkunaq mesakunatapas kumparparirqan hinallatataq ruwarqan urpi qhatoqkunaq tiyanankunatapas.

¹³Hina paykunata nirqan:

"Qelqasqan kashan: 'Noqaq wasiyqa sutichasqa kanqa mañakuna wasin ichaqa

qankunaqa kutichisqankichis suwakunaq t'oqonman".

¹⁴Hina chimpahatarqanku ñawsakuna wist'ukunapiwan hina paytaq alliyaykuchirqan. ¹⁵Umalliq paqokuna qelqa yachachiqkunapiwan phiñarikurqanku rikuspa chay munay imaymanakunata Jesuspaq ruwasqanta hinallataq wawakunaq templopi qaparisqanta: "¡Hosana Davidpaq churinman!". ¹⁶Hinaspataq payta nirqanku:

"¿Uyarinkichu chaykunaq rimasqanta?".

Jesustaq paykunata nirqan:

"Ari, manachu hayk'aqpis leerqankichis kay qelqaq nisqanta: '¿Churaykukurqanki wawakunaq hinallataq ñuñuqkunaq siminmanta yupaychayta?'"

¹⁷Hina paykunata saqerparispa ripurqan Betania llaqtaman hinaspataq chaypi chay tuta paqarirqan.

JESÚS ÑAKAN MANA RURUQ HIGOS SACH'ATA

21,18-22 // Mc 11,12-14.20-24

¹⁸Llaqtaman tutamantaña kutirimuspa, Jesús yaraqaywan hap'ichikurqan. ¹⁹Hina huk higos sach'ata ñayan qayllapi rikurqospa qayllaykurqan ichaqa mana imatapas tarirqanchu ashwanpis raphinkunallata, hina nirqan:

"¡Ama hayk'aqpis rurunkichu wiñaypaq!"

Hinataq chay kikin ratu higos sach'aca ch'akirqapurqan. ²⁰Hina rikuspa yachaqaqkuna muspharirqanku nispa:

"¿Imaynatan kikin ratu ch'akirqapun chay higos sach'a?"

²¹Kutichispa Jesús nirqan:

"Cheqaqtan niykichis: Sichus iñinkichis manataq ishkayankichischu hinaqa qankuna mana ruwankichis higos sach'ata ruwasqallaytachu ashwanpis sichus ninkichis chay orqota: ²²¡Hatariy chaymanta hinaspa wikch'uykukuy qochaman!, hinaqa hina kanqa. Hina imataña mañakunkichis iñispa chayqa, chaskinkichismi"

JESUSPAQ ATIYNINMANTA

21,23-27 // Mc 11,27-33; Lc 20,1-8

²³Jesús temploman waykuspa yachachishaqtin chimpahatamurqanku umalliq paqokuna llaqtaq kuraqninkunapiwan nispa:

"¿Ima atiywanmi ruwanki kayta ? ¿Pitaq qosunki kay atiyta?"

²⁴Jesustaq paykunata nirqan:

"Noqapis tapullasqaykichistaq ch'ulla tapuyllata, sichus kutichiwankichis chayqa noqapis nisqaykichis ima atiywan chaykunata ruwasqayta. ²⁵Juanpaq bautisasqanri maymantan karqan, ¿Hanaq pachamantachu icha runakunamantachu?"

Paykunaqa yuyaykurqanku paykuna ukhupi nispa:

"Sichus nisunchis 'hanaq pachamantan' hinaqa niwasunchis: '¿Imanaqtintaq mana paypi iñirqankichischu?' ²⁶Ichaqa sichus nisunchis: 'Runakunamantan' hinaqa manchakunchis runakunata imaraykuchus llapankun Juantaqa reqsikunku profetata hina".

²⁷Kutichispa Jesusta nirqanku:

"Manan yachaykuchu".

Hina paypis nillaraqantaq:

"Noqapis manan nillasqaykichistaqchu ima atiywanmi kayta ruwani chayta".

ISHKAY CHURIMANTA RIKCH'ANACHIIY

21,28-32

²⁸¿Ima ninkichistaq? Huk runaq karqan ishkay churin. Hina ñawpaq kaqman chimpahataspa nirqan: 'Churiy, kunan puriy uvas chakra llank'aq'. ²⁹Kaytaq kutichispa nirqan: 'Manan munanichu' ichaqa qhepaman kutirikuspa purirqan. ³⁰Ishkay kaqman chimpahataspa nirqan kaqllataq. Kaytaq kutichispa nirqan: 'Ari apu' ichaqa mana purirqanchu. ³¹¿Ishkayninmanta mayqen kaqtaq ruwarqan taytaq munasqanta?"

Nirqanku:

"Ñawpaq kaq".

Jesustaq paykunata nirqan:

"Cheqaqtan niykichis: Hanaq pachamanqa waykunqaku qankunamanta ñawpaqtaraqmi impuesto huñuqkuna hinallataq ukhunkuwan kawsaq warmikuna. ³²Imaraykuchus Juanqa hamurqan qankunaman chanin ñan yachachiq ichaqa qankuna mana paypi iñirqankichischu ashwanpis impuesto huñuqkuna hinallataq ukhunkuwan kawsaq warmikuna paypi iñirqanku; ichaqa qankuna rikushaspa manan chaywanpis kutirikurqankichischu nitaq iñirqankichischu.

SIPIQ LLANK'AQKUNAMANTA RIKCH'ANACHIIY

21,33-46 // Mc 12,1-12; Lc 20,9-19

³³Uyariychis wak rikch'anachiyta: Karqan huk chakrayoq pichus tarpurqan uvas sach'ata hina muyuntinta kanchacharqorqan hina t'oqorqan uvas sarunanpaq hina sayarichirqan torreta hinaspataq llank'aqkunaman wakiypi qospa ripurqan. ³⁴Uvas oqariy kuti chayamuqtintaq kacharqan kamachinkunata llank'aqkunaman wakiypaq rurunta chaskimunankupaq. ³⁵Hina llank'aqkunaqa kamachikunata hap'ispa hukta k'upaykurqanku, huk kaqta sipirqanku, huk kaqtapas rumiwan ch'aqeykurqanku. ³⁶Wakmanta kacharqan kamachikunata ñawpaqmanta ashwan ashkhata ichaqa chaykuna kaqlatataq ruwarqanku paykunata. ³⁷Hina qhepataña kacharqan paykunaman kikin churinta nispa: "Churiytaqa kasunqaku". ³⁸Ichaqa llank'aqkuna churinta rikuspa ninakurqanku paykuna ukhupi: 'Paymi kaqninkuna chaskiq, haku, sipirqosun hina kaqninkuna noqanchispaq kapunqa'. ³⁹Hina payta hap'irgospa uvas chakramanta hawaman qarqorqanku hinaspataq wañuchirqanku. ⁴⁰Uvas chakrayoq hamuspa, ¿Imatataq ruwanqa chay llank'aqkunata?"

⁴¹Paykunataq nirqanku:

"Chay mana allin runakunata wañuchinqa mana khuyapayaspa hina uvas chakratataq wakiypi qonqa wak llank'aqkunaman pikunachus payman kutichipunqaku wakiypaq rurunta oqarina p'unchay pacha".

⁴²Jesús paykunata nirqan:

"¿Manachu hayk'aqpis leerqankichis qelqakunapi nisqanta?: 'Wasichaqkunaq wikch'usqan rumiqa tukupun wasi sayachiq rumiman; chayqa Apuq ruwasqanmi hinallataq noqaykuq ñawiykupaq muspharichiq'. ⁴³Chay raykun niykichis: Qechupusunkichismi Diospaq kamachiyninta hinaspataq qopunqaku huk ruruq suyuman. (⁴⁴Pichus urmakunqa kay rumipi chayqa p'akikunqa, ashwanraq pi patamanchus kay rumi urmaykunqa hinaqa ñit'irqonqa)".

⁴⁵Rikch'anachiyninkunata uyarispa umalliq paqokuna hinallataq fariseokunapis ripararqanku paykunamanta rimasqanta.

⁴⁶Hina hap'irgochiyta munarqanku ichaqa manchakurqanku llaqta runakunata

imaraykuchus Jesusta reqsirqanku huk profetata hina.

KASARAKUY WASIPI MIKHUNAMANTA RIKCH'ANACHIIY

22,1-14 // Lc 14,15-24

22¹Jesús wakmanta qallarirqan rimayta rikch'anachiykunawan, paykunata nispa:

²"Hanaq pachaq kamachiyninqa rikch'akun huk reyman pichus q'epichakurqan churinta kasarachinanpaq. ³Hina kacharqan kamachinkunata kasarakuq wasinman wahasqakunata wahamunankupaq ichaqa paykuna mana munarqankuchu. ⁴Wakmanta kacharqan wak kamachikunata nispa: 'Niychis wahasqakunata: Mast'arisqañan kashan mikhunay, wañuchiniñan malta torokunata hinallataq wira uywakunatapis hina llapan wakisqañan kashan. Hamuychis kasarakuqpaq wasinman'; ⁵ichaqa paykuna mana kasukurqankuchu aswanraq ripurqanku huk chakranta, wak kaqtaq qhatunman. ⁶Wakinkunataq kamachikunata hap'ispa wahach'arqanku hinaspataq wañuchirqanku. ⁷Hina rey phiñarikurqan hinaspataq sinchinkunata kachaspa wañuchirqan chay sipiq runakunata hinallataq ruphaykuchirqan llaqtanta.

⁸Hina nirqan kamachinkunata: 'Kasarakuqpaq mikhuna mast'aynin wakichisqaña ichaqa wahasqakunaqa manan chaypaqchu kanku. ⁹Riychis hatun k'ikllukunaq wasapananman hina pikunatachus tarisqaykichista wahamuychis kasarakuqpaqman hamunankupaq'. ¹⁰Hina chay kamachikuna hatun k'ikllukunaman lloqsispa huñurqanku tukuy tarisqankuta hina mana allin hina allin runakunata; hina kasarakuqpaq mikhuna wasin hunt'arqapurqan mikhuqkunawan. ¹¹Rey mikhuqkunata qhawariq waykuspa rikurqorqan huk runata mana kasarakuypaq p'achasqata. ¹²Hina payta nirqan: 'Reqsisqay ¿Imaynatan waykumurqanki kayman mana kasarakuypaq p'achasqa?' Kay ichaqa upachakurqan. ¹³Hinaqa rey nirqan qaraqkunata: 'Chakinkunata makinkunatawan watarqospa wikch'uykuychis tutayaq hawaman; chaypin kanqa waqay hinallataq kiru kanipakuy. ¹⁴Imaraykuchus wahasqakunaqa ashkhan kanku ichaqa akllasqakunataq pisilla'''.

IMPUESTO QONAMANTA

22,15-22 // Mc 12,13-17; Lc 20,20-26

¹⁵Hinaqa fariseokuna rispa rimanakurqanku paykuna ukhupi Jesusta urmachinankupaq paypaq rimasqanwan. ¹⁶Hina kacharqanku yachagaqninkunata Herodespaq runankunatawan Jesusman ninankupaq:

"Amawt'a, yachaykun cheqaq runa kasqaykita hinallataq Diospaq ñanninta cheqaqta yachachisqaykita hinallataq mana pitapis manchankichu imaraykuchus manan qhawankichu runakunaq uyanta. ¹⁷Hinaqa niwayku, imaninkitaq: ¿Allinchu Cesarman impuesto qona icha manachu?"

¹⁸Jesustaq mana allin kasqankuta yachaspa nirqan:

"¿Imanaqtinmi wateqachiwankichis, ishkey uyakuna? ¹⁹Rikuchiwaychis chay impuesto qona qolqeta".

Paykunataq apamurqanku huk denario qolqeta. ²⁰Hina paykunata nirqan:

"¿Piqtan kay uya hinallataq kay suti qelqasqa?"

Paykunataq nirqanku:

"Cesarpaqta".

²¹Hina paykunata nirqan:

"Hina kaqtinqa, qoychis Cesarman Cesarpaq kaqninta hinallataq Diosmanpas Diospaq kaqninta".

²²Uyarispa muspharirqanku hinaspataq payta saqerparispa ripurqanku.

WAÑUQKUNAQ KAWSARINANMANTA

22,23-33 // Mc 12,18-27; Lc 20,27-40

²³Chhaqay p'unchay Jesusman chimpahatarqanku wakin saduceokuna; paykunaqa ninku manan kawsarinpuy kanchu nispa, hina tapurqanku:

²⁴"Amawt'a, Moisesqa nirqan: 'Sichus mayqenpas wañunqa mana wawayoq kaspachayqa wayqenmi kasarakuñqa wañuqpaq warminwan hinataq wayqenman wawata qonqa'. ²⁵Karqanmi noqayku ukhupi qanchis wayqekuna hina ñawpaq kaq kasarakuñqa wañukapurqan; hina mana wawata tarispa saqepurqan wayqenman warminta.

²⁶Hinallataq ishkey kaq, kinsa kaq, qanchisnintin.

²⁷Qhepamanta wañukapullarqantaq warmiqa.

²⁸Kawsarimpuypiri, ¿Qanchisninmanta mayqenpaq warmintaq kanqa chay warmiri?

imaraykuchus paykunaqta llapankutaq karqan".

²⁹Kutichispa Jesús nirqan:

"Qankunaqa pantankichismi qelqasqakunata hinallataq Diospaq atiyinta mana reqsispa; ³⁰imaraykuchus kawsarimpuypiqa manan warmichakunqakuchu nitaq qharichakunqakuchu; ashwanpis kanqaku hanaq pachapi Diospaq angelninkuna hina.

³¹Wañuqkuna kawsarinanmantaqa, ¿Manachu leerqankichis Diospaq qankunaman nisqanta?:

³²'Noqan kani Abrahampaq Diosnin, Isaacpaq Diosnin hinallataq Jacobpaq Diosnin'; Diosqa manan wañuqkunaq Diosninchu ashwanpis kawsaqkunaq Diosninmi".

³³Hina uyarispa ashkha runakuna muspharirqanku yachachisqanmanta.

KURAQ KAQ KAMACHIKUYMANTA

22,34-40 // Mc 12,28-34; Lc 10,25-28

³⁴Fariseokuna Jesupaq saduceokunata upallachisqanta yachaspa huñukurqanku.

³⁵Hina, huknin paykuna ukhumanta kamachikuy yachachiq kaq tapurqan wateqachiyta munaspa:

³⁶"Amawt'a, ¿Kamachikuy qelqapi mayqentaq kuraq kaq kamachikuy?"

³⁷Paytaq nirqan:

"Apu Diosniykitan munakunki tukuy sonqoykiwan, tukuy almaykiwan hinallataq tukuy yuyayniykiwan. ³⁸Kaymi kuraq kaq hinallataq ñawpaq kaq kamachikuy. ³⁹Ishkey kaqtaq ñawpaqman rikch'akun: Munakunkin runa masiykita imaynan qan kikiykita hina. ⁴⁰Llapan kamachikuy qelqa hinallataq profetakunapis kay ishkeynin kamachikuymantan aysarikun".

DAVIDPAQ CHURINMANTA

22,41-46 // Mc 12,35-37; Lc 20,41-44

⁴¹Fariseokuna huñurisqa kashaqtinku Jesús paykunata tapurqan ⁴²nispa:

"¿Imatan ninkichis Cristomanta? ¿Piqpaq churintaq kanman?"

Paykunataq nirqanku:

"Davidpaqmi".

⁴³Hina paykunata nirqan:

"¿Imanaqtintaq Espirituq yuyaychasqan David payta sutincharqan Apu nispa?"

⁴⁴'Apuqa nirqan Apuyta: Paña kinrayniypi tiyaykuy, chakiyki uraman awqaykikunata

churanaykama. ⁴⁵Sichus David sutichan Apu hina chayri, ¿Imaynataq Cristo kanman churinri?"

⁴⁶Hina mana pipas kutichiyta atirqanchu huk rimaytapas nitaq pipas yanaykurqanchu tapuyta chay p'unchaymanta.

JESÚS K'AMIN QELQA YACHACHIQUKUNATA FARISEOKUNATAWAN

23,1-39 // Mc 12,38-40; Lc 11,37-52; 20,45-47; 13,34-35

23¹Hina Jesusqa rimarirqan ashkha runakunaman hinallataq yachaqaqninkunaman ²nispa:

Moisespaq yachachina tiyananpin qelqa yachachiqkuna fariseokunapiwan tiyaykunku. ³Llapanta nisqasuykichista ruwaychis hinallataq waqaychaychis ichaqa ama ruwaychischu paykunaq ruwasqanman hinaqa imaraykuchus paykunaqa rimanku ichaqa mana ruwankuchu. ⁴Q'epichanku llasa q'epikunata hinaspataq churaykunku runakunaq wasan pataman ichaqa paykuna manan kuyurichiyta munankuchu huk ruk'anallankuwanpas. ⁵Tukuy ruwasqankuta ruwanku runakunaq qhawarinanpaq; imaraykuchus cintakunapi Diospaq siminta apanaqasqankuta p'altanku hinallataq hatunchanku p'achankuq kantunta. ⁶Munanku mast'ay mikhunakunapi ñawpaqpi siriykuyta hinallataq sinagogakunapi ñawpaqpi tiyaykuyta; ⁷hinallataq plazakunapi napaykunata, runakunaq Rabí sutichananta.

⁸Qankuna ichaqa aman sutichachikunkichischu Rabí nispa imaraykuchus qankunaqqa hukllan amawt'aykichis llaqankichistaqmi kankichis wayqe masintin. ⁹Hinallataq aman pitapas sutichaychischu taytaykichista hina imaraykuchus qankunaqqa hukllan taytaykichis, hanaq pachapi kaq. ¹⁰Amallataq sutichachikunkichischu qollanata hina imaraykuchus qankunaqqa hukllan qollanaykichisqa, chaytaqmi Cristo. ¹¹Qankunamanta kuraq kaq kachun qankuna serviq. ¹²Pichus hatunchakuqqa k'umuykuchisqa kanqa hinallataq k'umuykuqqa hatunchasqa kanqa.

¹³¿Ay qankunamanta, qelqa yachachiqkuna hinallataq fariseokunapis, ish kay uyakuna! imaraykuchus wisq'ankichis runakunaq

ñawpaqenpi hanaq pacha kamachiyninta; qankuna manan waykunkichischu nitaq munaqkunata waykuchinkichischu.

¹⁴¿Ay qankunamanta, qelqa yachachiqkuna hinallataq fariseokuna, ish kay uyakuna!, ¹⁵imaraykuchus purinkichis qochanta pampanta huk runata t'aqaykichisman kutichinaykichispaq ichaqa kutiriqtintaq tukuchinkichis ukhu pachaq churinman, qankunamanta ish kay kuti mana allinman.

¹⁶¿Ay qankunamanta ñawsa qollanakuna! Qankuna ninkichis: Sichus pipas templo rayku Diospaq sutinta aysarin chayqa manan imatapas ruwananchu ichaqa temploq qorin rayku Diospaq sutinta aysarin chayqa hunt'ananmi. ¹⁷¿Loq'ekuna hinallataq ñawsakuna!, ¿Imataq ashwan valen? ¿Qorichu icha qorita ch'uyanchaq templochu?

¹⁸Qankuna nillankichistaq: Sichus pipas altar rayku Diospaq sutinta aysarin hinaqa manan imatapas ruwananchu; ichaqa pichus Diospaq sutinta aysarin altar patapi churasqa haywasqa rayku hinaqa hunt'ananmi. ¹⁹¿Ñawsakuna! ¿Iman astawan valen? ¿Haywasqachu icha haywasqata ch'uyanchaq altarchu? ²⁰Pichus Diosta aysarin altar rayku chayqa aysarin altar rayku hinallataq chaypi churasqa rayku; ²¹hinallataq pichus Diosta aysarin templo rayku chayqa aysarin templo rayku hinallataq chaypi tiyaq rayku. ²²Pichus Diosta aysarin hanaq pacha rayku chayqa aysarin Diospaq tiyanan rayku hinallataq chay patapi tiyaq rayku.

²³¿Ay qankunamanta, qelqa yachachiqkuna hinallataq fariseokuna, ish kay uyakuna! Imaraykuchus qonkichis diezmota mentamanta, anismanta hinallataq cominmantapas; ichaqa saqerparinkichis kamachikuypaq kuraq kaqninta: Chanin kayta, khuyapayakuyta hinallataq iñiyta, kaytan ruwanaykichis karqan mana huk kaqta saquespa. ²⁴¿Ñawsa qollanakuna! Qankunaqa suysunkichis ch'uspita ichaqa kamellotataq rakraykunkichis.

²⁵¿Ay qankunamanta, qelqa yachachiqkuna hinallataq fariseokuna, ish kay uyakuna! Imaraykuchus q'erokunata p'ukukunatapas maqllinkichis patanta ichaqa ukhunpi hunt'a kashan suwakusqa hillukusqapiwan. ²⁶¿Ñawsa fariseo! Ñawpaqtaraq ch'uyanchay q'eroq ukhunta hina patanpis ch'uya kananpaq.

²⁷¡Ay qankunamanta qelqa yachachiqkuna hinallataq fariseokuna, ¡ishkay uyakuna! Qankunaqa kankichis yuraqyachisqa aya p'ampanakuna hina, hawan sumaq rikch'ayniyoq ichaqa ukhuntaq hunt'a kashan wañuqkunataq tullunkunawan imaymana ismuykunapiwan. ²⁸Ahinallataq qankunaqa runakunapaq hawaykichispi chanin rikch'ayniyoq kankichis ichaqa ukhuykichispitaq kashankichis ishikay uya kaywan mana allin ruwaykunapiwan hunt'a.

²⁹¡Ay qankunamanta qelqa yachachiqkuna hinallataq fariseokuna, ¡ishkay uyakuna! Imaraykuchus sayarichinkichis profetakunataq p'ampanankunata hinallataq t'ikachallankichistaq chanin runakunataq saywankunata. ³⁰Qankuna ninkichis: 'Sichus kawsasunman karqan taytanchispaq p'unchayninkunapi chayqa manan profetakunata sipiqmasin chu kasunman karqan'. ³¹Hina kikiykichista reqsichikunkichis profetakunata wañuchi runakunataq churinkuna hina. ³²¡Tukuychis ari ruwayta taytaykichiskunataq qallarisqanta!

³³¡Mach'aqwakuna, ñuñupa miraykuna! ¿Imaynatan atiwaqchis ayqeriyta ama ukhu pacha yawrariq ninapi huchachasqa kanaykichispaq? ³⁴Chay rayku noqa kachamuykichis profetakunata, yachayniyoqkunata hinallataq qelqa yachachiqkunata ichaqa paykunamanta hukkunata wañuchinkichis hinaspataq chakatankichis, wakinkunataq suq'achinkichis sinagogaykichiskunapi hinallataq qatiykachankichis llaqtan llaqtanta. ³⁵Hina qankuna muchunkichis hallp'aman hich'asqa tukuy chanin runakunataq yawarnin rayku, Abelpaq yawarninmanta Berequiaspaq churin Zacariaspaq yawarninkama, payta qankunaqa wañuchirqankichis temploq altarpapwan chawpinpi. ³⁶Cheqaqtan niykichis: Kay wiñayqa huchachasqa kanqa llapan chaykunamanta.

³⁷¡Jerusalén, Jerusalén, qanqa sipinki profetakunata hinallataq rumiwan ch'aqenki qanman kachamusqakunata! ¡Hayk'a kutita munarqani huñuyta wawaykikunata imaynan wallpa huñun chiwchinkunata laphran ukhupi hina ichaqa qanqa manan munarqankichu! ³⁸Chayraykun wasiykichis tarikunqa ch'usaq. ³⁹Hina nillaykichistaq, manaña rikuwankichis chu kunanmanta haqay

p'unchaypi ninaykichiskama: '¡Saminchasqa kachun Apuq sutinpi hamuq!'".

**JESÚSPAQ PISHQA KAQ RIMASQAN:
RUNAQ CHURINPAQ
HAMUNANMANTA: 24-25
JESÚS RIMAN LLAKIKUNA
HAMUNANMANTA**

24,1-28 // Mc 13,1-23; Lc 21,5-24

24¹Jesús templo manta lloqsipa purishaqtin yachaqaqninkuna chimpahatarqanku qhawachinankupaq temploq may hatun wasinkunata. ²Paytaq paykunata nirqan:

"¿Rikunkichis chu llapanta chaykunata? Cheqaqtan niykichis: Kaypiqa manan huk rumipis rumi patapi tarikunqachu, llapanmi thunikapunqa".

³Pay olivos orqo patapi tiyashaqtin yachaqaqkuna chimpahatarqanku payta sapanpi nispa:

"Niwayku, ¿Hayk'aqtaq kanqa chayri? ¿Ima ch'ikutaq ukhurimunqa qanpaq hamunaykipaq hinallataq kay pachaq tukukunanpaq?"

⁴Jesúsqa paykunata kutichirqan nispa:

"Qhawarikuychis, aman pipas q'otonasuykichispaq. ⁵Imaraykuchus ashkhan hamunqaku sutiypi nispa: 'Noqan kani Cristo', hina q'otonqaku ashkha runakunata. ⁶Qankuna uyarinkichis maqanakuy manta hinallataq maqanakuy manta rimayta, ichaqa qhawariychis aman manchakunkichis chu imaraykuchus llapanmi chaykuna ukhurimun, ichaqa manaraqmi kay pacha tukukuychu. ⁷Huk llaqta sayarinqa wak llaqtaq awqan hina, kaqlataq huk suyu wak suyuq awqan hina; kanqa yaraqay hinallataq hallp'a kuyuringa ashkha cheqaspi, ⁸chayqa kanqa nanaykuna qallariyllaraqmi. ⁹Hinaqa ñak'arichisunkichis hinaspataq wañuchisunkichis hinallataq mana Diosta reqsiq runakuna cheqnisunkichis sutiyp rayku.

¹⁰Hinaqa ashkhan mishk'anqaku hinallataq hap'ichinakunqaku cheqninakuspa.

¹¹Ukhurimunqakun ashkha llulla profetakuna ashkha runakuna q'otoq. ¹²Hina mana allin kawsay mirariqtin ashkhakunataq munanakuy nin chiriyapunqa. ¹³Ichaqa, pichus chaykuna tukukunankama takyaqqa qespichikunqan. ¹⁴Hina kay Diospaq kamachiyinmanta allin willakuyqa

reqsikunqa teqsi muyuntinpi hinantin mana Diosta reqsiq llaqtakuna yachankupaq; hinaraqmi chayamunqa kay pacha tukukuy.

¹⁵Maypachachus rikunkichis huk p'enqa sarunchaq yanqa diosta santo cheqaspi kashaqta profeta Danielpaq nisqanman hina chayqa (Leeqqa hap'iqachun), ¹⁶Judea llaqtapi tarikuqkuna ayqerichunku orqokunaman, ¹⁷wasi patapi kashaq ama uraykuchunchu wasinmanta imallatapis oqariq, ¹⁸chakra patapi kashaqpis ama kutirichunchu qhepaman p'achan oqariq.

¹⁹iAy onqoq wiksayoq warmikunamanta hinallataq wawata ñuñuqkunamnata chay p'unchaykunapi! ²⁰Mañakuychis ama chiri p'unchaykunapi nitaq sabadokunapipas ayqerinaykichis kananpaq. ²¹Imaraykuchus chay p'unchaykunapi kanqa hatun ñak'ariy mana hayk'aqpis kaqchu ahina kay pacha qallariymanta kunankama manallataq hayk'aqpas kanqañachu hinaqa. ²²Hina, sichus chay p'unchaykuna mana pisiyachisqa kanman hinaqa mana pipas qespichikunmanchu; ichaqa akllasqankuna rayku chay p'unchaykuna pisiyachisqa kanqa.

²³Hina mayqenpis nisunkichis hinaqa: 'Cristoqa kaypin kashan' otaq 'Chaqaypin', aman iñinkichischu. ²⁴Imaraykuchus ukhurimunqaku llulla Cristokuna hinallataq llulla profetakuna hatun ch'ikukunata hinallataq milagrokunata ruwaspa, atispaqa chaywanmi q'otonkuman akllasqa runakunatapis.

²⁵Qhawariyichis, ñan willaykichisña. ²⁶Sichus nisunkichis: 'Waq'ta pampapi kashan' hinaqa ama lloqsiyichischu; hinallataq nisunkichis: 'Wasi ukhukunapin' hinaqa ama iñiyichischu. ²⁷Imaraykuchus, imaynatachus illapa lloqsimun inti lloqsimuymananta hinaspataq qosirin intiq waykunankama, ahinan kanqa runaq churinpaq chayamunan. ²⁸Maypichus aya kashan chaypin huñukunqaku alqamarikuna.

JESÚS RIMAN RUNAQ CHURINPAQ HAMUNANMANTA

24,29-44 // Mc 13,24-37; Lc 21,25-33; 17,26-30.34-36

²⁹Chay ñak'ariy p'unchaykunaq qhepanmantapacha, inti tutayanqa, killaq k'anchaynin chinkarinqa, ch'askakunapas urmaykamunqa hanaq pachamanta hinallataq

hanaq pachaq kallpankunapis thalarikamunqa. ³⁰Hinataq ukhurimunqa hanaq pachapi runaq churinpaq ch'ikun hina llapan kay pachapi kaq ayllukuna qhasqonkuta takakuspa rikunqaku runaq churinta hanaq pacha phuyukuna patanta hamushaqta kallpayoqta hinallataq ancha gloriayoqta. ³¹Hina kachanqa angelninkunata huk hatun trompetawan hina huñurinqaku akllasqankunata tawantin suyukunamanta, huk hanaq pacha k'uchumanta huk k'uchukama.

³²Yachaqaqchis higos sach'amanta rikch'anachiyta: K'allma ñuqñuña kashaqtin hinallataq raphinkunapis lloqsimushaqtin qankunaqa riparankichis q'oñi killaq qayllamushasqanta. ³³Chay hinallataqmi qankunapas, llapanta chaykunata rikuspa riparankichis Cristoq qayllapi, punkupiña kasqanta. ³⁴Cheqaqtan niykichis: Manan kay wiñayqa tukukunqachu llapan kaykuna hunt'akunankama.

³⁵Hanaq pachapis hinallataq kay pachapis tukukunqan ichaqa rimasqaykunaqa manan tukukunqachu. ³⁶Ichaqa chay p'unchaymanta hinallataq horamanta manan pipas yachanchu, manan hanaq pacha angelkunapis nitaq churipis ashwanpis Taytallan.

³⁷Imayna Noepaq p'unchayninkuna hinan kanqa runaq churinpaq chayamuyninga. ³⁸Imayna chaqay p'unchaykunapi, manaraq wañuy para chayamushaqtin, runakunaqa mikhurasharqanku, uharasharqanku, qharikuna warmichakusharqan warmikunapis qharichakusharqan, Noé arcaman waykunan p'unchaykama, ³⁹hina paykunaqa manan riparakurqankuchu maypachachus wañuy para chayamuspa llapankuta apanankama, ahinallataqmi kanqa runaq churinpaq chayamuynin. ⁴⁰Kashanqaku chakrapi ishkey, hina huk apasqa kanqa huk kaqtaq saquesqa. ⁴¹Ishkey warmikuna kutarashanqaku, hina huk apasqa kanqa huk kaqtaq saquesqa.

⁴²Chayrayku kashaychis rikch'asqa imaraykuchus manan yachankichischu ima p'unchay apuykichis chayamunanta. ⁴³Riparaychis kayta: Sichus wasiyoqqa yachanman ima tutaq horanpi suwa hamunanta hinaqa rikch'aspachari suyanman karqan mana wasinta suwa t'oqonanpaq. ⁴⁴Chayrayku qankunapis wakichisqaña kashaychis imaraykuchus runaq churinqa hamunqa mana suyasqaykichis ratupi".

RIKCH'ASPA SUYAYMANTA

24,45-51 // Lc 12,41-48

⁴⁵“Pin kan hunt'aq yuyayniyoq kamachi pitachus apunqa churarqan kamachinkunapaq ñawpaqenpi mikhuyta rakinanpaq horasninpi?⁴⁶Kusisqa kanqa chay kamachiqa, sichus apunqa chayamuspa tarinqa ahinata ruwashaqta hinaqa.⁴⁷Cheqaqtan niykichis: Paytaqa churaykunqa imaymana kaqninkuna qhawaqta.

⁴⁸Ichaqa, sichus chay mana allin kamachiqa sonqonpi yuyakunqa: ‘Apuy qhepamushan chayamunanmanta’,⁴⁹hinataq qallarín maqayta kamachi masinkunata hinallataq mikhun uhan machaqkunawan hinaqa,⁵⁰hamunqa chay kamachiq apun mana suyasqan p'unchaypi hinallataq mana yachasqan horapi,⁵¹hina nishuta muchuchinqa hinaspataq qatirparinqa mana hunt'aqta hina: Chaypitaqmi kanqa waqay hinallataq kiru kanipakuy”.

CHUNKA SIPASKUNAMANTA

RIKCH'ANACHIIY

25,1-13

25¹“Hanaq pachaqa kamachiyninqa rikch'akun chunka sipaskunanmi pikunachus mecheronkuta hap'ispa lloqsirqanku noviota taripaq.²Paykunamantaqa, pishqa karqanku loqhe huk pishqakunataq yuyayniyoq.³Loqhe kaqkunaqa mecheronkuta apaspa mana aparqankuchu aceiteta;⁴ichaqa yuyayniyoqkunaqa aparqanku aceiteta chatukunapi mecheronkutawan kushka.⁵Novio qhepamuqtin llapan sipaskuna puñuywan aysachikurqanku.

⁶Hina kushka tutata uyarikurqan q'apariy nispa: ‘¡Novio hamushañan, lloqsimuychis taripaq!’⁷Hina llapan chay sipaskuna rikch'arísqa hallch'arqanku mecheronkuta.⁸Hina loqhe kaqkunaqa nirqanku yuyayniyoqkunata: ‘Qowayku pisillata aceiteykichismanta imaraykuchus mecheroyku wañurqapushan’.⁹Hina yuyayniyoqkuna kutichirqanku nispa: ‘Mana, manan taripanmanchu qankunapaq noqaykupaqwan; ashwanpis puriychis aceite qhatuqkunaman qankunapaq rantiq’.¹⁰Rantiq purishaqtinku chayamurqan novioqa hinataq wakichisqa sipaskuna waykurqanku paywan kasarakuq wasiman hinataq wisq'arparimpurqanku punkuta.¹¹Chaymanta chayamurqanku wakin

sipaskuna nispa: ‘Apu, Apu, kichariwayku’.

¹²Paytaq kutichimurqan: ‘Cheqaqtan niykichis: manan reqsiykichischu’.¹³Chayrayku, rikch'asqa kashaychis imaraykuchus manan yachankichischu ima p'unchayta nitaq horasta”.

QOLQEKUNA MIRACHIIYMANTA

RIKCH'ANACHIIY

25,14-30 // Lc 19,11-27

¹⁴Hanaq pachaqa kamachiyninqa rikch'akun huk runamanmi pichus karuman ripuspa waharirqan kamachinkunata hinaspataq paykunaman qopurqan kaqninkunata.¹⁵Huk kaqman qorqan pishqa phasmita, kayqa kan pachak soqta chunka pishqayoq qorimanta kilo; huk kaqman ishka phasmita, kayqa kan soqta chunka soqtayoq qorimanta kilo; huk kaqman huk phasmillata, kayqa kan kinsa chunka kinsayoq qorimanta kilo, sapankanman atisqankuman hina, chaymantataq ripurqan.¹⁶Hina, pishqa phasmi chaskiqqa kikin ratu purispa llank'arqorqan chay qolqewan hinaspataq mirarqochirqan huk pishqatawan;¹⁷hinallataq ishka phasmi chaskiqqa wak ishkaqtawan mirarqochirqan;¹⁸ichaqa huk phasmilla chaskiqqa ripuspa pampata t'oqorqospa p'ampaykurqan apunpaq qolqenta.

¹⁹Unaymanta kutimpurqan chay kamachikunapaq apun hinaspataq t'aqwirirqan ruwasqankunata.²⁰Pishqa phasmita chaskiqqa apamurqan wak pishqa phasmitawan nispa: ‘Apu, qanqa qowarqanki pishqa phasmita, qhaway noqa wak pishqatawanmi mirachimuni’²¹Apuntaq payta nirqan: ‘Kusan, allin hunt'aq kamachi, pisiwan hunt'aq kanki, noqa ashka ruwanakuna ñawpaqenpi churasqayki; waykuy apuykiwan q'ochukuq’²²Qayllaykuspa ishka phasmita chaskiq nirqan: ‘Apu, ishka phasmita qowarqanki; qhaway wak ishkaqtawan mirachimuni’.²³Apuntaq payta nirqan: ‘Kusan, allin hunt'aq kamachi, pisiwan hunt'aq kanki, noqa ashka ruwanakuna ñawpaqenpi churasqayki; waykuy apuykiwan q'ochukuq’.

²⁴Qayllaykuspa ch'ulla phasmi chaskiqqa nirqan: ‘Apu, noqa yachanin mat'iq runa kasqaykita, oqarinki mana tarpusqaykipi hinallataq huñunki mana t'akasqaykipi;²⁵chayraykun manchakuspa ripuspa qolqeykita p'amparqani hallp'a ukhupi, kay qanpaq

kaqniyki' ²⁶Hina apunqa payta kutichispa nirqan: '¡Mana allin qella kamachi! yacharqanki oqarisqayta mana tarpusqaypi hinallataq huñusqayta mana t'akasqaypi. ²⁷Qolqeyta apanayki karqan bancoyoqkunaman hina noqa chayamuspa orqokapuyman karqan kaqniyta uñankunantinta. ²⁸Qechuychis, ari, chay qolqeta hinataq qopuychis chunka phasmioyq kaqman. ²⁹Imaraykuchus llapan kaqniyoqman qonqaku hina purinqa ashkha kaqniyoq; ichaqa mana kaqniyoqtaqa qechunqaku kaqnintapas. ³⁰Hina chay qella kamachitataq wikch'upuychis tutayaq hawaman; chaypin kanqa waqay hinallataq kiru kanipakuy".

CHANINCHAY P'UNCHAYMANTA

25,31-46

³¹Hayk'aqchus hamunqa runaq churin glorianpi llapan angelninkunapiwan kushka hinaqa, tiyaykunqa glorianpaq tiyananpi. ³²Hina huñusqa kanqa llapan suyukuna ñawpaqenman hinataq pay t'aqarinqa hukkunata wakkunamanta imaynata michiq t'aqarin uhakunata cabrakunamanta hina. ³³Hina churanqa uhakunata paña makinman, cabrakunataq lloq'e makinman. ³⁴Hina reyqa ninqa paña makinpi kaqkunata: '¡Hamuychis, Taytaypaq saminchasqankuna, chaskiychis hanaq pachaq kamachiyninta imachus qankunapaq wakichisqa karqan kay pacha kamasqamanta. ³⁵Imaraykuchus, yaraqasqa kashaqtiy mikhuykuchiwarqankichis, ch'akiymanta kashaqtiy uhaykuchiwarqankichis, mana reqsisqa purishaqtiy wasiykichispi qorpachaykuwarqankichis, ³⁶q'ala kashaqtiy p'istuykuwarqankichis, onqosqa kashaqtiy waturikuwarqankichis, carcelpi kashaqtiy hamurqankichis noqaman'. ³⁷Hinataq chanin runakunaqa kutichinqaku nispa: 'Apu, ¿Hayk'aqmi rikurqaykiku yaraqasqa kashaqta hina mikhuykuchirqaykiku, otaq ch'akiymanta kashaqta hina uhaykuchirqaykiku? ³⁸¿Hayk'aqmi rikurqaykiku mana reqsisqa runata hina hinataq qorpachaykurqaykiku, q'alata hina hinataq p'istuykurqaykiku? ³⁹¿Hayk'aqmi rikurqaykiku onqosqata otaq carcelpi hinataq qanman hamurqayku?' ⁴⁰Hina reyqa kutichispa ninqa: 'Cheqaqtan niykichis, kay huch'uy wayqeykunamanta huk kaqpaq ruwaspaqa noqapaqmi ruwarqankichis'.

⁴¹Hinaqa ninqa lloq'e makinpi kaqkunata: '¡Ñakasqakuna, karunchakuychis noqamanta hinaspataq ripuychis wiñay rawraq ninaman imachus kashan wakichisqa saqrapaq angelninkunapaqwan! ⁴²Imaraykuchus yaraqasqa kashaqtiy mana mikhuykuchiwarqankichis, ch'akiymanta kashaqtiy mana uhaykuchiwarqankichis, ⁴³mana reqsisqa purishaqtiy mana wasiykichispi qorpachaykuwarqankichis, q'ala kashaqtiy mana p'istuykuwarqankichis, onqosqa hinallataq carcelpi kashaqtiy mana waturikuwarqankichis'. ⁴⁴Hinaqa paykunapas kutichillanqakutaq nispa: 'Apu, ¿Hayk'aqmi rikurqaykiku yaraqasqata otaq ch'akiymanta, otaq mana reqsisqa runata hina, otaq q'alata otaq onqosqata otaq carcelpi kaqta hinari, hinataq mana yanaparqaykikuchu?' ⁴⁵Hinaqa kutichinqa nispa: 'Cheqaqtan niykichis, kay huch'uykunamanta huk kaqpaq mana ruwaspaqa manan noqapaq ruwarqankichis'. ⁴⁶Hina kaykunaqa ripunqaku wiñay muchuyman chaninkunataq wiñay kawsayman".

JESUSPAQ ÑAK'ARISQAN, WAÑUSQAN, KAWSARIMPUSQANMANTA

26-28

KAMACHIQKUNA RIMANAKUNKU

26,1-5 // Mc 14,1-2; Lc 22,1-2; Jn 11,45-53

26¹Jesús kay rimaykunata tukuspa nirqan yachaqaqninkunata:

²"Qankuna yachashankichis Pascua ish kay p'unchaymanta chayamunanta hinataq runaq churinga hap'ichisqa kanqa chakatanankupaq".

³Hina huñurqanku umalliq paqokuna kuraqkunapiwan umalliq paqok kamachina wasipi, paypaq sutin karqan Caifás, ⁴hinataq paykuna rimanakurqanku q'otuspa Jesusta hap'irqochispa wañuchinankupaq. ⁵Ichaqa ninakurqanku:

"Ama pascua q'ochukuypiqa, runakuna ama ch'aqwaranapaq".

JESÚS BETANIA LLAQTAPI

26,6-13 // Mc 14,3-9; Jn 12,1-8

⁶Jesús tarikurqan Betania llaqtapi, leq'e onqoyniyoq Simonpaq wasinpi. ⁷Hina huk warmi chimpahatarqan payman huk sumaq

q'eroپی qhapaq q'apayta apaspa hinataq hich'aykurqan uman pataman pay sirishaqtin. ⁸Chayta rikuspataq yachaqaqninkunaqa phiñarikurqanku nispa:

"¿Imapaqmi usuchin? ⁹Chaytaqa qhatunkuman karqan ashkha qolqepaq wakchakunaman qonapaq".

¹⁰Jesús chayta yachaspa paykunata nirqan:

"¿Imanaqtinmi turiyankichis kay warmita? Ruwan allin ruwaytan noqapaq.

¹¹Imaraykuchus wakchakunaqa kallanqapuni qankunawan ichaqa noqaqa manan qankunawan kashallasaqchu. ¹²Imaraykuchus payqa chay q'apayta ukhuyman hich'aykuspaqa ruwan p'ampakunaypaqmi.

¹³Cheqaqtan niykichis: Maypichus teqsi muyuntinpi willanqaku kay allin willakuyta hinaqa kay warmiq ruwasqanta rimallanqakutaq payta yuyarinankupaq".

JUDAS HAP'ICHIN JESUSTA

26,14-16 // Mc 14,10-11; Lc 22,3-6

¹⁴Hinaqa chunka ishkayninyoqmanta huknin, Judas Iscariote sutiyoq, purirqan umalliq paqokunaman, ¹⁵nispa:

"¿Imatan qowayta munankichis payta qankunaman qopunaypaq?"

Paykunataq rimanakurqanku kinsa chunka qolqeta qonankupaq. ¹⁶Hina chay kutimanta mashkharqan huk allin ratuta hap'irqochinanpaq.

JESÚS YACHAQAQNINKUNAPIWAN MIKHUN PASCUA MIKHUYTA

26,17-35 // Mc 14,12-31; Lc 22,7-34; Jn 13,21-30.36-38; 1Cor 11,23-25

¹⁷Q'ochukuy qallariy p'unchaypi, maypichus mikhuna karqan mana poqosqa t'antakunata, yachaqaqkuna Jesusman chimpahatarqanku nispa:

"¿Maypin munanki qanpaq Pascua mikhuyta wakichinaykupaq?"

¹⁸Paytaq nirqan:

"Puriychis llaqtata huk runaq wasinman hinataq payta ninkichis: 'Amawt'an nin: P'unchayniy qayllamunñan, wasiykipin ruwasaq pascua mikhunata yachaqaqniykunapiwan".

¹⁹Hina yachaqaqkunaqa ruwarqanku imayna Jesús kamachisqanman hina, hinaspataq pascua mikhuyta wakichirqanku.

²⁰Ch'isiyaykuqtin Jesús mesapi tiyaykurqan chunka ishkayniyoq yachaqaqkunantin. ²¹Hina mikhushaqtinku nirqan:

"Cheqaqta niykichis: Qankunamanta huk kaqniykichismi hap'ichiwanqa".

²²Hina sinchi llakisqa sapankanku qallarirqanku payta tapuyta:

"¿Icha noqachu kani, Apu?"

²³Paytaq kutichispa nirqan:

"Noqawan kushka p'ukupi makinta chulluykuchiymi hap'ichiwanqa. ²⁴Runaq churinga ripunqan imaynas paymanta qelqasqaman hina, ichaqa ¡Ay, chaqay runaq churin hap'ichiq runamanta! ¡Paypaqqa ashwan allincha kanman karqan mana paqarimunan!"

²⁵Kutichispa pay hap'ichiq kaq Judas nirqan:

"¿Icha noqachu kani Rabí?"

Paytaq nirqan:

"Qanmi ninki".

²⁶Mikhushaqtinku, Jesús t'antata hap'ispa hinaspataq saminchaspa, phasmirqan hinaspataq qorqan yachaqaqkunaman nispa:

"Hap'iyichis, mikhuykuychis; kayqa noqaq ukhuymi".

²⁷Hina huk q'erota hap'ispa, Diosman graciasta qospa, paykunaman qorqan nispa:

"Kaymanta llapaykichis uhaykuychis: ²⁸Imaraykuchus, kayqa noqaq yawarniymi, siminchakuypaq yawarnin, kaytaq hich'asqa kanqa ashkha runakuna rayku, huchakuna pampachasqa kananpaq. ²⁹Niykichis, kunanmantaqa manañan wakmanta uhasaqchu vinota, taytaypaq kamachiyninpi qankunawan kushka mosoq vinota uhanay p'unchaykama".

³⁰Salmokunata takiyta tukuspa lloqsirqanku Olivos orqoman. ³¹Hinataq Jesús paykunata nirqan:

"Llapaykichismi qankuna mishk'ankichis kunan tuta noqa rayku imaraykuchus qelqasqan kashan: 'Michiqta k'irisaq hinataq huñu uhankuna ch'eqeripunqaku. ³²Ichaqa kawsarimpusqaymanta risaq qankunaq ñawpaqeykichista Galilea llaqtaman".

³³Hina Pedro kutichispa nirqan:

"Llapankuña mishk'aqtinkupas noqaqa manan hayk'aqpis mishk'asaqchu".

³⁴Jesús payta nirqan:

"Cheqaqta niyki: Kunan tuta pachan, manaraq k'anqa wahakushaqtin, kinsa kutita mananchawanki".

³⁵Pedrotaq nirqan:
"Maski qanwanña wañunay kaqtinpas manan mananchasqaykichu".
Kaqlatataq llapan yachaqaqkuna nirqanku.

JESÚS GETSEMANÍ HUERTAPI MAÑAKUN

26,36-46 // Mc 14,32-42; Lc 22,39-46

³⁶Hina Jesús chayarqan paykunawan kushka huk Getsemaní nisqa cheqasman hinataq nirqan:

"Tiyaykuychis kaypi, noqataq risaq haqayman mañakuq".

³⁷Pedrota hinallataq ishkaynin Zebedeoq churinkunata pusarikuspa qallarirqan llakikuyta hinallataq ñak'ariyta. ³⁸Hinataq paykunata nirqan:

"Almay sinchi wañuy llakisqan tarikun. Kaypi qhepaychis hinallataq rikch'aychis noqawan kushka".

³⁹Hinataq huch'uyta ñawparispa, wikch'ukurqan qonqorikuspa umanpis pampaman tupanankama hinaspataq mañakurqan nispa:

"Taytay, sichus atikun hinaqa, kay q'ero karunchakuchun noqamanta, ichaqa ama noqaq munasqayman hinaqa ashwanpis qanpaqman hina".

⁴⁰Hina yachaqaqkunaman kutispa paykunata tarirqan puñushaqta hina Pedrota nirqan:

"¿Chhika manachu atinkichis noqawan kushka rikch'ayta huk horallapis?"

⁴¹Rikch'aychis hinallataq mañakuychis ama wateqayman urmaykunaykichispaq; Espirituqa qhalichakun ichaqa ukhutaq pisi kallpa".

⁴²Wakmanta puririspataq mañakurqan nispa:

"Taytay, sichus kay q'ero mana atinchu noqamanta karunchakuyta ama uhanaypaq chayqa qanpaq munasqayki ruwakuchun".

⁴³Wakmanta kutispa paykunata tarirqan puñushaqta imaraykuchus ñawinkuqa wisq'akuq puñuyman. ⁴⁴Paykunata saquespa ripurqan wakmanta hinaspataq mañakurqan kinsa kutitaña kasqanta rimaspa. ⁴⁵Hinaspataq yachaqaqkunaman kutirispataq paykunata nirqan:

"¿Kunanmantaqa puñuychis hinallataq samaychis!; Qayllapiñan hora, runaq churinga hap'ichisqa kanqa huchasapakunaq makinpi.

⁴⁶¿Sayariychis, haku!, ñan qayllamushanñan noqa hap'ichiqqa".

JESUSTA HAP'INKU

26,47-56 // Mc 14,43-50, Lc 22,47-53; Jn 18,3-12

⁴⁷Jesús rimashaqtinraq, Judas chunka ishkayninmanta huknin kaq, chayamurqan paywantaq ashkha runakuna espadakuna hinallataq k'aspikuna apaykusqa. Paykunata kachamusqaku umalliq paqokuna kuraqkunapiwan. ⁴⁸Hap'ichiqqa yachachiq kasqa huk ch'ikuta nispa:

"Pitachus noqa much'aykusaq, paymi kanqa; hap'inkichis".

⁴⁹Hinataq kikin ratu Jesusman chimpahataspa nirqan:

"Napaykuyki Rabi".

Hinaspataq much'aykurqan.

⁵⁰Jesustaq payta nirqan:

"Reqsisqay, ruway imachus ruwaq hamusqaykita".

Hinaqa payman chimpahataspa hap'irqanku.

⁵¹Jesuswan kashaqkunamanta huknin espadanta orqospa umalliq paqoq kamachinta k'irispa ninrinta qororqorqan. ⁵²Hinataq Jesusqa payta nirqan:

"Kutichiy espadaykita maypis kasqanman imaraykuchus llapan espada hap'iqkunaqa wañunqa espadallawantaq. ⁵³¿Icha yuyaykunkichu noqqa mana atinayta Taytayta mañakuyta, paytaq kunan kachamuwanman chunka ishkayniyoq puntakuna waranqa waranqa maqanakuq angelkunamanta ashwantaraq?"

⁵⁴¿Ichaqa imaynatan hunt'akunman qelqasqakunaq nisqan: 'Ahinan kanan' nisqa?"

⁵⁵Chay kuti Jesús nirqan ashkha runakunata:

"¿Suwaman hinachu lloqsimunkichis noqa hap'ichiq espadakunantin hinallataq k'aspinkunantin? Sapa p'unchay tiyarqani templopi yachachiq ichaqa mana hap'iwarqankichischu. ⁵⁶Llapanmi chaykuna ruwakun profetakunaq qelqasqan hunt'akunanpaq".

Hinataq llapan yachaqaqkuna payta wikch'uspa ayqeripurqanku.

JESÚS SANEDRIN HUÑUNAKUYPAQ ÑAWPAQENPI

26, 57-68 // Mc 14,53-65; Lc 22,54-55.63-71;
Jn 18,13-14.19-24

⁵⁷Jesusta hap'iqkuna aparqanku Caifás umalliq paqoq wasinman, chaypi huñukurqanku qelqa yachachiqkuna kuraqkunapiwan. ⁵⁸Pedrotaq karullamanta qatiparqan umalliq paqoq wasinkama, hina waykuspa tiyaykurqan kamachikunawan kushka, imapis chay tukukunan rikuy. ⁵⁹Umalliq paqokuna hinallataq Sanedrinni llapan huñukuqkuna mashkharqanku Jesumanta llulla tumpaykunata payta wañuchinankupaq. ⁶⁰Ichaqa mana tarirqankuchu ashkha llulla tumpaqaña chimpamuqtinpis. Qhepataña chimpamurqanku ishikay runakuna nispa:

⁶¹"Kay runan nirqan: Noqaqa atinin thuniyta templota hinaspataq kinsa p'unchaypi hatarichiyta".

⁶²Umalliq paqoqa sayarispa payta nirqan:

"¿Manachu imatapis kutichinki? ¿Imatan kaykuna willakunku qanmanta?"

⁶³Ichaqa Jesusqa ch'inlla karqan. Hina umalliq paqoqa payta nirqan:

"Diospaq sutinta aysarispa, kamachiyki, willawayku: ¿Qanchu kanki Cristo, Diospaq Churin?"

⁶⁴Jesusta payta nirqan:

"Qanmi ninki. Ichaqa niykichis: Kunanmantan qankunaqa rikunkichis runaq churinta tiyashaqta atiyniyoq Diospaq paña makinpi hinallataq hanaq pacha phuyu patanta hamushaqta".

⁶⁵Hinaqa umalliq paqoqa p'achankunata llik'irparispa nirqan:

"¿Diosmanta asikun! ¿Imapaqñataq munanchis willakuqkunata? Kunanmi uyarishankichis Diosmanta asikusqanta.

⁶⁶¿Ima ninkichismi?"

Paykunataq kutichirqanku:

"Wañunanpaq huchayoqmi".

⁶⁷Hinaspataq thoqaqatarqanku uyanta hinallataq saqmanaqarqanku wakinkunataq ch'aqlanaqarqanku, ⁶⁸nispa:

"Cristo, ¿waturiy pin maqasunki?"

PEDRO JESUSTA MANANCHAN

26, 69-75 // Mc 14,66-72; Lc 22,56-62; Jn
18,15-18.25-27

⁶⁹Pedroqa tiyasharqan hawa patiopi hina payman qayllaykamurqan huk kamachi warmi, nispa:

"Qanpis kasharqanki Galileo Jesuswan".

⁷⁰Payqa llapankuq ñawpaqenpi mananchakurqan, nispa:

"Manan yachanichu imata nisqaykita".

⁷¹Punkuman lloqsishaqtin wak kamachi warmiñataq rikurqospa chaypi kaqkunata nirqan:

"Kayqa kasharqan Nazoreo Jesuswan".

⁷²Wakmanta mananchakurqan Diosta aysarispa:

"Noqaqa manan reqsinichu kay runata".

⁷³Huk ratumanta payman chimpahatarqanku chaypi kaqkuna hinaspataq Pedrota nirqanku:

"Cheqaqtan qanqa kanki paykunamanta huknin imaraykuchus rimayniyki taripachisunki?"

⁷⁴Hinaqa qallarirqan ñakayta hinallataq Diosta aysariyta:

"Manan reqsinichu kay runata".

Hinataq chay kikin ratu pacha huk k'anka wahakurqan. ⁷⁵Hina Pedroqa yuyarirqan Jesuspaq nisqanta: "Manaraq k'anka wahakushaqtinmi qanqa mananchawanki kinsa kutitaña", hinaspataq hawaman lloqsispa waqaykurqan sinchi llakiyta.

JESUSTA PILATOMAN APANKU

27,1-2 // Mc 15,1; Lc 23,1-2; Jn 18,28-32

27¹Pacha paqariyta llapan umalliq paqokuna hinallataq llaqta kuraqkuna rimanakurqanku Jesusta wañuchinankupaq. ²Hina watarqospa aparqanku Pilato gobernadorman qopunankupaq.

JUDAS WAÑUN

27,3-10 // Hech 1,18-19

³Hina Judas, Jesús hap'ichiq kaq, pay wañunanpaq huchachasqa kasqanta yachaspa llakikuspa kutichipurqan kinsa chunka qolqeta umalliq paqokunaman kuraqkunamanwan, ⁴nispa:

"Huchakunin, mana huchayoq yawarta hap'ichispa".

Paykunataq nirqanku:

"Imataq noqaykumanri qokuwanku? Qancha yachakunki".

⁵Hina payqa qolqekunata temploman wikch'uspa karunchakapurqan hina ripuspataq seq'orqokapurqan. ⁶Umaliq paqokunataq chay qolqekunata oqarispa nirqanku:

"Manan atikunmanchu kay qolqekuna churaykuyta temploq qolqentawan kushka imaraykuchus chayqa t'akasqa yawarpaq qolqenmi".

⁷Hina rimanakuspa chay qolqewan rantirqanku t'uru llut'aqpaq hallp'anta chaypi mana reqsisqa runakunata p'ampanankupaq.

⁸Chay raykun chay hallp'aqa sutichakurqan kunankama 'Yawarpaq hallp'an'. ⁹Hinapin hunt'akurqan Jeremías profetaq nisqan: "Hap'irqanku kinsa chunka qolqeta, chay chikan qolqepaq hinan qhawarirqanku Israelpaq churinkunaqa. ¹⁰Hinaspataq qorqanku t'uru llut'aqpaq hallp'anmanta imayna Apuq kamachiwasqanman hina'.

JESÚS PILATOQ ÑAWPAQENPI

27,11-26 // Mc 15,2-15; Lc 23,3-5.13-25; Jn 18,33-19,16

¹¹Jesusta apaykurqanku gobernadorpaq ñawpaqenman hina gobernadorqa payta tapurqan nispa:

"¿Qanchu kanki Judiokunaq reynin?"

Jesustaq nirqan:

"Qanmi ninki".

¹²Umaliq paqokuna hinallataq kuraqkuna huchachaqtinku pay mana imatapis kutichirqanchu. ¹³Hina Pilato payta nirqan:

"¿Manachu uyarinki imaymanamanta qanta huchachasqasuykita?"

¹⁴Mana huk rimayllatapas kutichirqanchu hinaqa gobernador ashkhata muspharirqan.

¹⁵Sapanka pascua q'ochukuy p'unchaypi gobernadorqa kacharillaqpuni kaq huk carcelpi hap'ichisqa kaq runata pitachus runakuna munarqanku chayta. ¹⁶Hinaqa kasharqan huk hap'ichisqa runa, allin reqsisqa, Barrabás sutiyoq. ¹⁷Huñusqa kashaqtinku Pilato paykunata nirqan:

"¿Pitan qankuna munankichis kacharinayta, Barrabastachu icha Cristo sutichasqa Jesustachu?"

¹⁸Imaraykuchus payqa yacharqan Jesusta mana allinta qhawaspas hap'ichisqankuta.

¹⁹Pilato chaninchanan wasipi tiyashaqtin warmin payta willachimurqan nispa:

"Ama imatapis ruwaychu chay chanin runata imaraykuchus nishutan ñak'arini mosqoypi kunan pay rayku".

²⁰Umaliq paqokuna kuraqkunapiwan yuyaycharqanku runakunata Barrabasta kacharichinankupaq Jesustataq wañuchinankupaq. ²¹Gobernadorqa kutichispa paykunata nirqan:

"¿Ishkayninkumanta mayqen kaqtan kacharipunayta munankichis?"

Paykunataq nirqanku:

"Barrabasta".

²²Pilatotaq paykunata nirqan:

"¿Hinari, imanasaqtaq Cristo sutichasqa Jesustari?"

Llapankutaq kutichirqanku:

"¿Chakatasqa kachun!"

²³Paytaq nirqan:

"Ima mana allintan ruwarqan?"

Ichaqa paykuna astawan kallpawanraq qaparirqanku nispa:

"¿Chakatasqa kachun!"

²⁴Pilatoqa mana ima ruwaytapis atispa, ashwanpis astawan ch'aqwarayta hap'iqtinku unuta hap'ispa makinta maqllikurqan runakunaq ñawpaqenpi, nispa:

"Ch'uyan kani chay yawarmanta, qankunachari yachakunkichis".

²⁵Hina kutichispa llapan llaqta runakuna nirqanku:

"Yawarnin chayamuchun noqayku pataman hinallataq wawaykuq patamanpas!".

²⁶Hina kacharipurqan Barrabasta ichaqa Jesusta suq'aykuchispa qopurqan chakatasqa kananpaq.

SINCHIKUNA JESUSTA ASIPAYANKU

27,27-31 // Mc 15,16-20; Jn 19,2-3

²⁷Hina gobernadorpaq sinchinkuna aparqanku Jesusta kamachiqpaq wasinman, chaypitaq huñurqanku llapan sinchikunata paypaq qayllanpi. ²⁸P'achanta ch'utirqospa llikllaykuchirqanku huk puka kapawan. ²⁹Hina kishkamanta coronata simp'arqospa umanman churaykurqanku paña makinpitaq huk toqorota. Jesuspaq ñawpaqenpi qonqorikuspataq asipayarqanku nispa:

"Napaykuykikun, Judiokunaq reynin".

³⁰Payta thoqahataspa toqorowan p'anarqanku umanpi. ³¹Asipayayta tukuspa kapata qechurqanku, p'achanwan

churaykurqanku hinaspataq aparqanku
chakatanankupaq.

JESUSTA CHAKATANKU

27,32-44 // Mc 15,21-32; Lc 23,26-43; Jn
19,17-27

³²Lloqsispa tarirqanku Cirenemanta kaq
runata, Simón sutiyoqta. Payta kamachirqanku
Jesuspaq cruzninta q'epinanpaq. ³³Hina
chayarqanku Gólgota nisqa cheqasman sutin
kallaqtaq 'Kalavera' cheqas. ³⁴Chaypi
uhachirqanku vinota vinagretawan
chharqosqata ichaqa Jesús malliykuspa mana
munarqanchu uhaykuyta. ³⁵Chakataqkunataq
paypaq p'achanta rakinakurqanku watuypi
tupachinakuspa. ³⁶Hinataq tiyaspa
qhawarqanku payta. ³⁷Uman patapitaq
churarqanku huk qelqayta imachus nirqan
imamanta wañusqanta: 'Kaymi Jesús,
Judiokunaq reynin'. ³⁸Hina paywan kushkata
chakatarqanku ishkaq suwakunata, hukta paña
makinpi, huk kaqtataq lloq'e makinpi.
³⁹Chayninta puriqkunataq umankuta
waymirispa wahach'arqanku ⁴⁰nispa:

"Qan templota thunispa kinsa p'unchaypi
hatarichiy atiqqa, qan kikiyki qespikuy.
Diospaq churin kanki chayqa uraqamuy
cruzmanta".

⁴¹Kaqllataq umalliq paqokuna, qelqa
yachachiqkuna kuraqkunapiwan payta
asipayarqanku nispa:

⁴²"¡Wakkunataq qespichirqan, kikintaq
mana atinchu qespikuyta! ¡Payqa Israelpaq
reyninmi, kunanqa uraqamuchun cruzmanta
hinan noqayku paypi iñisaqku! ⁴³Payqa
Diosman hap'ipakurqan, sichus Dios payta
munan chayqa qespichichun kunan; pay kikin
nirqan: 'Diospaq Churinmi kani'".

⁴⁴Kaqllataq paywan kushka chakatasqa
suwakunapis payta wahach'arqanku.

JESÚS WAÑUN

27,45-56 // Mc 15,33-41, Lc 23,44-49; Jn
19,28-30

⁴⁵Kushka p'unchaymanta kinsa horas
tardekama llapantin pacha tutayarqapurqan.
⁴⁶Chay kinsa horas tarde qayllata Jesús
qaparirqan kallpawan nispa:

"Elí, Elí, le má sabactani", nispa. Chaytaqmi
nin: "Diosniy, Diosniy, ¿Imanaq tinqtaq
wikch'urpariwanki?"

⁴⁷Wakin chaypi kaqkuna uyarispa nirqanku:

"Kay wahashan Eliastan".

⁴⁸Chay ratu paykunamanta huknin
phawarispa hap'irqan huk thantata, chayta
chapurqorqan k'arku vinoman hinaspataq huk
toqoroq puntanman churaykuspa
uhaykuchirqan. ⁴⁹Wakinkunataq nirqanku:

"Hina kashachun, qhawasun icha Elías
hamunqa pay qespichiq".

⁵⁰Jesustaq wakmanta kallpawan
qaparikuspa samaqarqapurqan.

⁵¹Hina temploq cortinan llik'irparikapurqan
ishkayman, wichaymanta urayman, pacha
kuyurirqan, qaqakuna phasmirikurqan, ⁵²aya
p'ampanakuna kicharikurqan hina santo
runakunaq ukhunkunapis puñusqankumanta
kawsarinpurqanku, ⁵³hina aya
p'ampanakunamanta lloqsispa Jesuspaq
kawsarimusqan qhepanta waykurqanku santo
llaqtaman chaypitaq rikuchikurqanku ashkha
runakunaman.

⁵⁴Umalliq sinchi Jesusta qhawaq
runakunapiwan rikuspa pachaq kuyusqanta
hinallataq imaymana ukhurimusqanta anchata
mancharikuspa nirqanku:

"Cheqaqtapunin kay runaqa kasqa Diospaq
churin".

⁵⁵Chaypi kashallarqankutaq ashkha
warmikuna karullamanta qhawaspa.
Paykunaqa Jesuspaq qhepanta hamusqaku
Galilea llaqtamanta pacha payta servispa.
⁵⁶Paykuna ukhupi tarikurqanku María
Magdalena, María Santiagoq hinallataq Joseq
maman hinallataq Zebedeoq churinkunaq
maman.

JESUSTA P'AMPAYKAPUNKU

27,57-61 // Mc 15,42-47 // Lc 23,50-56; Jn
19,38-42

⁵⁷Ch'isiyamuqtin huk qhapaq runa,
Arimatea llaqtamanta kaq, José sutiyoq
chayamurqan; payqa Jesuspaq yachaqaqnin
kallaqtaq kasqa. ⁵⁸Kay Pilatoman
chimpaykuspa Jesuspaq ukhunta
mañakapurqan. Hina Pilatoqa kamachirqan
payman qopunankupaq. ⁵⁹Hina Jesuspaq
ukhunta hap'ispa ch'uwiykurqan huk ch'uya
qatanapi. ⁶⁰Hinaspataq churaykurqan qaqapi
t'oqosqa mosoq aya p'ampananpi; hinaspataq
punkunman hatun rumita suchuykuchispa
ripurqan. ⁶¹Chaypi kasharqanku María
Magdalena huk kaq Mariapiwan aya
p'ampanaq ñawpaqenpi tiyashaq.

AYA P'AMPANATA ALLINTA WISQ'ANKU

27,62-66

⁶²Pascua wakichina p'unchaypaq qhepanta umalliq paqokuna fariseokunapiwan huñukurqanku Pilatoq wasinpi, ⁶³nispa:

"Apu, yuyariyku chay llullaq kawsashasparaq nisqanta: 'Kinsa p'unchaymantan kawsarimusaq'. ⁶⁴Kamachiy, ari, chay aya p'ampanata allinta wisq'akunankupaq kinsa kaq p'unchaykama; chikapis yachaqaqninkuna payta suwarqospa ninkuman: 'Kawsarimpunmi wañusqakuna ukhumanta'. Chay qhepa llullakuyqa astawan mana allincha kanman ñawpaqmantaqa".

⁶⁵Pilatotaq paykunata nirqan:

"Chaypi kashanmi sinchikuna, puriyichis hinaspataq allinta wisq'amuyichis imayna yachasqaykichisman hina".

⁶⁶Paykuna rispa aya p'ampanata allinta wisq'aykurqanku, rumita ch'ikuykurqanku hinallataq saqeykurqanku qhawaqkunata.

JESÚS KAWSARIMPUN

28,1-10 // Mc 16,1-8; Lc 24,1-12; Jn 20,1-10

28¹Sábado p'unchaypaq qhepanta, semana qallariy p'unchayta pacha paqariyta rirqanku María Magdalena huk Mariapiwan aya p'ampana qhawaykuq. ²Hinan pacha kuyurimurqan nishuta imaraykuchus Diospaq angelnin hanaq pachamanta uraykamuspa, chimpaykuspataq rumita suchuchirqan hinaspataq chay patapi tiyaykurqan. ³Rikch'aynin karqan illapa hina hinallataq p'achanpis yuraq rit'i hina. ⁴Qhawaqkuna khatatarqanku manchakuymanta hinataq wañuqraq tukurqanku.

⁵Angeltaq warmikunata nirqan:

"Ama manchakuyichischu qankuna; noqa yachanin chakatasqa Jesús maskhasqaykichista; ⁶manan kaypichu, imaraykuchus payqa kawsarimpunmi imayna nisqanman hina; hamuyichis hina qhawaykuyichis maypichus churasqa kasqanta. ⁷Hina phawaylla rispa yachaqaqninkunaman niychis: 'Kawsarimpunmi wañuqkunamanta hina ñawparishasunkichisña Galileaman, chaypin rikunkichis payta. Chaytan niykichis".

⁸Hina aya p'ampanamanta usqhayta lloqsirqanku mancharisqa hinallataq ancha

kusisqa hinataq phawarqanku yachaqaqninkunaman willaq.

⁹Chaypi Jesús ukhurimurqan paykunawan tupaq nispa:

"Napaykuyichis".

Paykunaqa chimpahatarqanku hinaspa chakinta hap'ispa qonqorikurqanku. ¹⁰Hinataq Jesusqa paykunata nirqan:

"Ama mancharikuyichischu. Puriychis wayqeykunaman willaq Galileaman rinankupaq hina chaypin rikuwanqaku".

KAMACHIQKUNA LLULLACHINKU SINCHIKUNATA

28,11-15

¹¹Paykuna purishanankukamataq qhawaqkunamanta wakinkuna llaqtaman chayaspa willarqanku umalliq paqokunaman imachus ukhurusqanta. ¹²Hina paykuna kuraqkunawan huñunakuspa rimanakurqanku sinchikunaman ashkha qolqe qoyta, ¹³nispa:

"Niychis: 'Puñushanaykukama

yachaqaqninkunan tuta hamusqaku hinaspataq payta suwasqaku'. ¹⁴Sichus chayta gobernador yachanqa hinaqa noqaykuñan rimasaqku qankuna ama llakipakunaykichispaq".

¹⁵Paykunaqa qolqeta chaskispa ruwarqanku yachachisqa kasqankuman hina. Kay rimaymi ch'eqerirqan Judiokuna ukhupi kunankama.

JESÚS KACHAN YACHAQAQNINKUNATA

28,16-20

¹⁶Chunka hukniyoq yachaqaqninkuna rirqanku Galileaman, Jesuspaq kamachisqan orqoman. ¹⁷Hina payta rikuspa qonqoriykurqanku ñawpaqenpi ichaqa wakinkuna ishkarqanku. ¹⁸Jesustaq paykunaman qayllaykuspa rimahatarqan nispa:

"Noqaman tukuy atiyta qowanku hanaq pachapi hinallataq kay pachapi. ¹⁹Chayrayku, puriyichis hinaspataq ruwamuyichis llapan llaqtakuna yachaqaqniykuna kananpaq hinallataq bautizamuyichis Taytaq, Churiq, Espiritu Santoq sutinpi. ²⁰Hina yachachiyichis paykunata llapan noqaq qankunaman kamachisqayta waqaychanankupaq. Hina noqataq qankunawan kashani sapa p'unchay kay pacha tukukunankama".

VOCABULARIO

Expresiones específicas del Nuevo Testamento y palabras quechuas de poco uso.

amawt'a	<i>maestro</i>	qhatuy	<i>vender</i>
apahata	<i>ofrenda</i>	q'ero	<i>vaso, cáliz</i>
aya p'ampana	<i>sepulcro</i>	q'ochukuy	<i>hacer fiesta;</i>
ch'iku	<i>señal</i>	<i>fiesta</i>	
chanin	<i>justo</i>	qelqa	<i>libro, escritura</i>
chanin kay	<i>justicia</i>	qelqa yachachiq	<i>escriba</i>
chaninchaq	<i>juez</i>	reqsiq masi	<i>amigo</i>
chaninchay	<i>juzgar</i>	rikch'anachiy simi	<i>parábola</i>
cheqaq	<i>verdad</i>	ruk'ana	<i>dedo</i>
Diosmanta asikuy	<i>blasfemar</i>	saminchay	<i>bendecir</i>
Diospaq kamachiynin	<i>reino de Dios</i>	siminchakuy	<i>alianza</i>
Diospaq sutinta aysariy	<i>jurar</i>	sinchi	<i>fuerte; muy;</i>
hap'iqay	<i>entender,</i>	<i>soldado</i>	
<i>comprender</i>		sonqochay	<i>consolar</i>
huchachay	<i>acusar</i>	thak kay	<i>paz, tranquilidad</i>
impuesto huñuq	<i>cobrardor de</i>	tiyana	<i>asiento; cimienta</i>
<i>impuestos, publicano</i>		tunu	<i>antepasado</i>
iñiy	<i>creer; fe</i>	ukhu	<i>interior; cuerpo</i>
kamachi	<i>servidor</i>	umalliq paqo	<i>sumo sacerdote</i>
kamachikuy	<i>precepto, ley</i>	umalliq sinchi	<i>capitán</i>
kamichikuy yachachiq	<i>maestro de la ley</i>	uña	<i>cría, interés</i>
kamachina tiyana	<i>trono</i>	(<i>monetario</i>)	
kamachiq	<i>autoridad</i>	wakllisqa	<i>pervertido</i>
k'allma	<i>rama</i>	wasanchay	<i>cometer</i>
k'apak	<i>perfecto</i>	<i>adulterio</i>	
leq'e onqoy	<i>lepra</i>	wasi wawa masi	<i>pariente</i>
mana Diosta reqsiq llaqta	<i>pueblo no judío,</i>	wateqaq	<i>tentador</i>
<i>pagano</i>		wateqay	<i>tentación; caer</i>
mana chanin	<i>injusto</i>	<i>en tentación</i>	
mishk'ana	<i>escándalo</i>	willaq	<i>mensajero</i>
mithmay	<i>deportar</i>	wiñay	<i>edad, generación</i>
musphay	<i>admirarse,</i>	yachachiq	<i>maestro</i>
<i>sorprenderse</i>		yachaqaq	<i>discípulo</i>
ñuk'u	<i>manco</i>	yachay	<i>saber, aprender;</i>
paqo	<i>sacerdote</i>	<i>sabiduría</i>	

Congregación de los Sagrados Corazones
Provincia del Perú